

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 19.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

13 ΜΑΡΤΙΟΥ 1894

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Κατώρθωσεν ἐπὶ τέλους μετὰ μακροὺς καὶ ἀληθῶς ἐπιβόλους ἀγῶνας ὁ κ. Τρικοῦπης ν' ἀποσπᾷ τὸν προϋπολογισμὸν παρὰ πάσας τὰς κωλυσιεργίας τῆς ἀντιπολιτευσεως, θεωρούσης αὐτὸν ὡς ἐρειδόμενον καὶ τοῦτον ἐπὶ τῶν αὐτῶν εἰκονικῶν βάσεων, ἐφ' ὧν καὶ οἱ προηγούμενοι τοῦ αὐτοῦ πρωθυπουργοῦ, οἱ παρὰ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ἀναγραφόμενα ἰσοζύγια καὶ περιρροεῖα καταλιξάντες εἰς τὰ πολὺκροτα ἐκεῖνα : « Ἐπιτρεψάμεν δυστυχῶς » τοῦ κ. Τρικοῦπης καὶ : « Πάντες ἡμῖς ποιοῦμεν » τοῦ κ. Σημοπούλου, καὶ διὰ τοῦτο ἐννοούσης νὰ διακωλύσῃ παντὶ μέσῳ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ· τούτου δὲ ἐπιτευχθέντος, ἀπὸ τοῦ χθὲς σαββάτου θὰ διεκόπτοντο αἱ ἐργασίαι τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος καὶ οἱ μὲν ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους θ' ἀπύχοντο ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, ἡ δὲ κυβέρνησις θ' ἀψίετο ἀπερίσπαστος ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς ἐξουσίας. — Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος προϋπολογισμὸς κατὰ τὰς ἐρμηνείας τῆς κυβερνήσεως περιλαμβάνει φανερὸν ἑκατοντάδων τινῶν χιλιάδων, λανθάνον δὲ ὀκτὼ ἑκατομμυρίων περιρροεῖα, προσωρισμένον εἰς μερικὴν ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. — Ἀγνοοῦμεν κατὰ πόσον τὰ φανερά ἢ λανθάνοντα αὐτὰ περιρροεῖα θὰ πραγματοποιηθῶσιν ἢ θὰ ἐπαληθεύσωσιν αἱ ἀπαίδια προρρήσεις τῆς ἀντιπολιτευσεως, ἥτις, διὰ τοῦ κ. Εὐταξίου ἰδία, τῆς κοπίδος ἀληθῶς τῶν λόγων τῶν κκ. Τρικοῦπης καὶ Σημοπούλου γενομένου, ὑπεστήριξεν ὅτι καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σπουδαίας ἐλαττώσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου χρέους καταρτιθεῖς ὁ προϋπολογισμὸς θ' ἀπολήξῃ αὐθις εἰς ἔλλειμμα καὶ ἔλλειμμα ἀξιοσέβαστον διὰ τὴν εἰκονικὴν καὶ πάλιν διατύπωσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐν τισὶ γινομένην αὔξεισιν δαπανῶν. Ἐν μόνον ὁμως ἀνάγκη νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι πρὸς ἐπιτευξίν τοῦ μοναδικοῦ τούτου σχεδὸν καρποῦ τῆς παρούσης βουλευτικῆς συνόδου ἐδέσσε νὰ μεταβληθῇ τὸ βουλευτήριον ἀπανειλημμένως εἰς πανδαιμόνιον ὑβρεο-

λογίας καὶ ξυλοκοπημάτων, αἰσχος μὲν τοῖς εἰς τοιοῦτον τρόπον συνηγορίας τῶν ἀρχῶν αὐτῶν ἐκτραπεῖσιν, ἐρύθημα δὲ καὶ ψυχικὸν ἄλγος τοῖς ἀναγινώσκουσι τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριῶν ἐκείνων προξενούν. — Ὅπωςδήποτε ἡ κυβέρνησις, καίπερ ἐπανειλημμένως κλονηθείσης τῆς κοινοβουλευτικῆς δυνάμεως αὐτῆς, κατώρθωσε νὰ παρακάμψῃ πάντας τοὺς σκοπέλους καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἑαυτῇ τὸν μέχρι τοῦ προσεχοῦς ὀκτωβρίου βίον, εὐξόμεθα δὲ ὅπως διὰ τῆς μεταξὺ ἀπερισπύσται ἐργασίας αὐτῆς κατορθώσῃ νὰ παρακάμψῃ καὶ τὰς εἰς τὴν διομολόγησιν τοῦ ὀριστικοῦ πρὸς τοὺς πιστωτὰς τοῦ κράτους συμβιβασμοῦ ἐπιπροσθούσας δυσχερείας καὶ πράξῃ τι ἀποτελεσματικώτερον πρὸς ἐπούλωσιν τῶν ὑλικῶν καὶ ἠθικῶν πληγῶν, ἃς ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς πολιτείας ἐπένευγεν ἡ λυπηρὰ ἀποτυχία τῆς προτέρας πολιτικῆς τοῦ προέδρου αὐτῆς.

Ὁ λόγος Ρόσμπερης δι' ἥττης ἐνεκαίνισε τὴν πρωθυπουργικὴν αὐτοῦ σταδιοδρομίαν, καὶ μάλιστα ἐν ζητήματι θίγοντι τὰς περὶ ἄκρας εἰς τὸ Στέμμα εὐλαβείας ἀρχὰς αὐτοῦ. — Ἡ πρόμος ἀληθῶς ἦττα αὐτῆ συνίστατο εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν κοινοτήτων ἐπιψήφισιν προτάσεως τοῦ ὀνομασθέντος ἡγέτου τῶν ριζοσπαστικῶν, εἰσάγοντος εἰς τὸ κυβερνητικὸν σχέδιον τῆς πρὸς τὸν βασιλικὸν λόγον ἀπαντήσεως τροποποιήσιν, ἐκφράζουσαν τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ ἀνασσα, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψει τὰ ἄτορα, ἄτινα προκύπτουσιν ἐκ τῆς ἐπὶ τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας τοῦ κράτους ἐπιρροῆς μελῶν τοῦ κοινοβουλίου μὴ ἐκλελεγμένων ὑπὸ τοῦ βρετανικοῦ λαοῦ, θὰ εὐδοκήσῃ νὰ ἀγῆ τὴν πηγὴν αὐτῶν. — Ἡ ἐπιψήφισις τῆς προτάσεως ταύτης, προσκαλούσης τὸ Στέμμα ὅπως καταλύσῃ τὰ προνόμια τῶν κληρονομικῶν μελῶν τοῦ κοινοβουλίου, ἤτοι τῶν λόρδων, ὧν ἡ ἀντίδρασις κατέστεινεν ἄγονον τὴν τελευταίαν τοῦ κ. Γλάδστονως πρωθυπουργίαν, κωλύσαδα αὐτὸν τοῦ νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ ἀναμορφωτικὸν αὐτοῦ πρόγραμμα, ἐπετεύχθη διὰ τῆς ἀπὸ τῆς ψηφοφορίας ἀποχῆς τῶν συντηρητικῶν, δυναμένων μὲν, ἀλλὰ μὴ ἐπιθυμούντων νὰ διακω-

λύσῳσιν τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ δυσχερέστου τούτου τῆ κυβερνήσει συμπτώματος, καὶ τῆς συμπτώσεως τῶν Ἰρλανδῶν καὶ ριζοσπαστικῶν, ἐπωφεληθέντων ἐκ τῆς ἀπουσίας μελῶν τινῶν τῆς φιλελευθέρου μερίδος. — Καὶ ἀνεκλήθη μὲν εἶτα ἡ ψήφος αὕτη ἐν ἄλλῃ συνεδρίᾳ, τῆς κυβερνήσεως δηλωσάσης ὅτι δὲν δύναται ν' ἀπευθύνῃ τοιαύτην ἀπάντησιν, ἐπιψηφισθέντος δὲ ὀριστικῶς νέου σχεδίου, εὐχαριστίας μόνον περιέχοντος, ἀπέμεινε ὅμως πάντοτε τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ριζοσπαστικοὶ καὶ Ἰρλανδοὶ δὲν δύναται νὰ λογισθῶσιν ἐκ τῶν ἀσφαλῶν συμμάχων τῆς κυβερνήσεως, ἥτις ἐξακολουθεῖ ταλαντευομένη μεταξὺ τῶν ἀντιφασκουσῶν δηλώσεων αὐτῆς περὶ τῆς ἰρλανδικῆς αὐτονομίας, ἥτις κατανοεῖ μὲν ὅποιαν μαγικὴν δύναμιν ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν ὀγδοήκοντα ἀντιπροσώπων τῆς Σμαραγδίνης νήσου, ἀλλὰ καὶ ἡ ὡς οἶόν τε ἀπώτερα ἀναβολὴ τῆς ὁποίας βλέπει ὅτι μόνη δύναται νὰ ἐπαναγάγῃ μὲν ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων τὴν ὑπὸ τὸν κ. Τσαμπέρλαϊν ἀποκηρτισθεῖσαν μοῖραν αὐτοῦ, νὰ μετριάσῃ δὲ τὴν συντηρητικὴν ἀντίδρασιν, πρὸς μᾶλλον εὐέλπιδα ἐπιχειρήσιν τῶν γενικῶν λαϊκῶν μεταρρυθμίσεων τοῦ προγράμματος τῆς μερίδος.

Ἐν Ἰταλίᾳ ἡ ἐπὶ τοῦ οικονομικοῦ προγράμματος τῆς κυβερνήσεως εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἐπέρανε τὰς μελέτας αὐτῆς, φαίνεται δὲ ἐξ ὧσιν ἐγνώσθησαν περὶ τῆς οὐπὼ ὑποβληθείσης ἐκθέσεως αὐτῆς ὅτι ἐν τισὶν ἀνατρέπει ὁλῶς τὰ σχέδια τῶν κκ. Κρίσπν καὶ Σοννίνου. — Καὶ ἐν πρώτοις ἀντὶ τῶν ἐκατὸν πεντήκοντα ἑκατομμυρίων νέων φόρων, οὗς τὰ κυβερνητικὰ νομοσχέδια ἐθέσπιζον. ἡ ἐπιτροπὴ περιορίζει τὰς φορολογικὰς ἀυξήσεις εἰς πεντήκοντα μόνον ἑκατομμύρια, τὸ ἄλλο πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἰσοζυγίου ποσὸν καταθέτουσα εἰς διαφόρους οικονομίας, ἐκτετατομένης, ὡς εἰκός, καὶ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν δαπανῶν, αἵτινες περικόπτονται κατὰ εἰκοσὶν ἑκατομμύρια. — Αἱ τροποποιήσεις αὗται, ἐπιτρέπουσαι πάντοτε, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, οὐχὶ εὐκαταφρόνητον ποσὸν νέων φόρων, μόνον δὲ κατὰ δέκα ἑκατομμύρια ἀυξάνουσαι τὰς ἐν τῷ προγράμματι ἀναγεγραμμένας ἐπὶ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ναυτικῶν οικονομίας, δὲν εἶνε τοιαῦται, ὥστε νὰ εὐαρεστήσῳσιν τῆ μεγάλῃ τοῦ ἰταλικοῦ ἔθνους πλειονοψηφία, φρονούσῃ ὅτι ὁ λαὸς δὲν εἶνε ἐπιδεικτικὸς μείζονος φορολογικῆς ἀφαιμάξεως, ὅτι δὲ διὰ τῆς περικοπῆς τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν δαπανῶν ἀνάγκη νὰ ἐπιδιωχθῆ ἡ ἐξέυρεσις τοῦ μεγίστου μέρους τοῦ ἀναγκαίου εἰς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος ποσοῦ· ἐν τούτοις οὐδὲ τῆ κυβερνήσει πιθανῶς μέλλουσι νὰ εὐαρεστήσῳσιν, λαμβανομένων μάλιστα ὑπ' ὄψει τῶν ἐπανελημμένων δηλώσεων τοῦ τε κ. Κρίσπν καὶ τοῦ κ. Σοννίνου, ἐπιμενομένων εἰς τὴν ἀκέραιαν ἐπιψήφισιν τῶν νομοσχεδίων αὐτῶν, χάριν τῆς ὁποίας «καὶ πεντάκις θὰ διέλυον τὸ κοινοβούλιον». — Ἐκτὸς τούτου ὑφίσταται τὸ ζήτημα τῆς ἐκτάκτου πληρεξουσιότητος, ἣν ὁ κ. Κρίσπν ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ κοινοβουλίου, ἀρνούμενος ὅμως νὰ παράσῃ καὶ αὐτῆ τῆ εἰδικῇ ἐπὶ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος τούτου ἐπιτροπῇ ἐξηγήσεις περὶ τῆς χρήσεως τῆς πληρεξουσιότητος ταύτης, μόνον δὲ τοῦτο

λέγων, ὅτι ἔχει χρεῖαν αὐτῆς πρὸς εἰσαγωγὴν ἀποποιήσεων τινῶν ἐν τῆ διοικήσει· καὶ ἐν τούτῳ δὲ, ὡς πιστεύεται, ὁ ἰταλὸς πρωθυπουργὸς θὰ εὕρῃ σκοπελόν, ὃν ἄγνωστον κατὰ πόσον θὰ δυναθῆ νὰ παραπλεύσῃ αἰσίως.

Ἡ τῆς γερμανικῆς ἐμπορικῆς συμβάσεως ἐπικύρωσις ἐξακολουθεῖ ἐμπνέουσα νικητήριους παιδνας τοῖς θιασώταις τῆς τριπλῆς συμμαχίας. — Τὸ πρᾶγμα καθ' ἑαυτὸ οὐδὲν ἔχει τὸ ἀπορον, διότι τὸ γεγονός πάντοτε ἐνέχει τὸ ἀναμφισβήτητον ἀγαθόν, ὅτι συντελεῖ εἰς τὴν διατήρησιν τῆς εὐρωπαϊκῆς εἰρήνης, ἐφ' ὅσον ἡ εἰρήνη αὕτη κρίνεται ἀναγκαία εἰς τελειότεραν παρασκευὴν τοῦ πολέμου· κατὰ τοῦτο ὅμως ἀποβαίνει ἀξιοπαρατήρητον, ὅτι παρέσχε ἀφορμὴν καὶ εἰς τινὰς κύκλους, μὴ διαπρέψαντας ἄλλοτε ἐπὶ μεγάλῃ ἐκτιμῆσει τῶν ἀγαθῶν τῆς γερμανορωσικῆς προσεγγίσεως, ὅπως ἐξάρωσιν τὴν σπουδαιότητα καὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς φιλίων σχέσεων τῆς μεγάλῃς τοῦ Βορρᾶ αὐτοκρατορίας, τὴν δι' ἀναλόγου συμβάσεως παγίωσιν τῶν ὁποίων ταραστάνουσιν ὡς μόνην δυναμένην νὰ συμπληρώσῃ καὶ καταστήσῃ φανερώτερα τὰ ἀγαθὰ τῶν νέων πρὸς τὸν εἰρηνικὸν σύνδεσμον σχέσεων τοῦ ρωσικοῦ κράτους. — Οἱ ἐν Βιέννῃ, πεπεισμένοι περὶ τῶν εἰρηνικῶν διαθέσεων τοῦ διέποντος τὰς τύχας τῆς ρωσικῆς αὐτοκρατορίας ἡγεμόνος καὶ περὶ τῆς ἐπιθυμίας αὐτοῦ ὅπως πάντες πιστεύσωσιν εἰς τὰς διαθέσεις αὐτοῦ ταύτας, νομίζουσιν ὅτι λίαν θὰ διηυκόλυνον τὴν αἰσίαν ἀποπεράτωσιν τῶν διεξαγομένων αὐστρρορωσικῶν ἐμπορικῶν διαπραγματεύσεων καὶ θ' ἀνεκτῶντο τὴν θέσιν, ἣν ἀπέλεσαν διὰ τῆς συντελέσεως τῆς γερμανορωσικῆς προσεγγίσεως, ἥτις ἀφαίρει αὐτοὺς καὶ τὴν τελευταίαν ἐλπίδα τῆς ὑπὸ τῆς Γερμανίας ἐν ἀνάγκῃ ὑποστηρίξεως τῆς ἰδίας αὐτῶν ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, διὰ πραγμάτων δηλοῦσα αὐτοῖς ὅτι διὰ λόγων ἄλλοτε εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ πρίγκιψ Βίσμαρκ, ὅτι δηλ. ἡ συμμαχία οὐδέποτε θὰ διακινδυνεύσῃ τὴν θέσιν αὐτῆς χάριν τῶν συμφερόντων τῆς μονομεροῦς πολιτικῆς ἐνός τῶν μελῶν αὐτῆς, νομίζουσι, λέγομεν, ὅτι τὰ ἀγαθὰ ταῦτα θὰ ἐπορίζοντο, ἂν τὴν συνομολόγησιν αὐστρρορωσικῆς ἐμπορικῆς συμβάσεως παραστήσωσιν ὡς μέλλουσαν νὰ δεῖξῃ τῆ Εὐρώπῃ τὴν ρωσικὴν πολιτικὴν ὡς τὸν εἰλικρινέστατον καὶ ἰσχυρότατον τῶν φίλων τῆς εὐρωπαϊκῆς εἰρήνης, ὡς ἀπαραιτήτων εἰς αὐτὴν τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου. — Νομίζομεν ὅμως ὅτι ὀλίγον ἀργὰ ἤρξαντο ἐρευνῶντες τὴν ἀπέναντι τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Βορρᾶ θέσιν αὐτῶν ἀνευ τοῦ σωβινιστικοῦ πρίσματος, ὅπερ ἦγεν αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ ὑπολαμβάνωσιν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ὅτι ἠδύναντο νὰ διεξαγάγωσι νικηφόρον κατὰ τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς ἀγῶνα ἢ, ὑποστηριζόμενοι ὑπὸ τῆς συμμαχίας, ν' ἀναγκάσωσι τοὺς ἐν Πετροπόλει νὰ συνάψῳσιν πρὸς αὐτοὺς πολιτικὰς διαπραγματεύσεις. — Τούτου ἕνεκα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ποθουμένου κατὰ πάντα τὰ φαινόμενα ἀναγκασθῶσονται σήμερον ἐπὶ τοῦ τάμπτος νὰ καταθέσωσιν οὐχὶ λόγους καὶ φιλοφρονήματα, ἀλλὰ συστατικώτερα τινα πράγματα, σπουδαίας τινὰς ἐμπορικὰς παραχωρήσεις, ἄς ἴδωσιν, ἂν ἐγκαιρότερον ὀρθοφρόνουν, θὰ διέφευγον.

M. E. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.

ΦΥΣΙΚΟΧΗΜΙΚΑ*

Περὶ θερμότητος.

Γ

Ἐν ταῖς δυοῖ προγενεστέραις ἡμῶν διαλέξεσι λόγος ἐγένετο περὶ τῶν ἀξιολογώτερον τῶν μέχρι σήμερον διατυπωθεισῶν κοσμογονικῶν θεωριῶν μέχρι τῆς τοῦ κ. Faye, ἥς κατὰ τὴν Β ἡμῶν διάλεξιν ἐν μακρῇ περιλήψει ἀνεγράψαμεν τὰ ἀναφορικῶς πρὸς τὸ σύμπαν ἐν γένει προσιδαγωγικῶς ὑπ' ἐκείνου ἐκτιθέμενα. Τὸ ὑποκείμενον τῆς ἡμετέρας διαλέξεως τῆς σήμερον εἶνε μᾶλλον περιορισμένον καὶ σχετικώτερον πρὸς τὸ κύριον ἡμῶν θέμα. Πρόκειται κατὰ ταύτην εἰδικῶς περὶ ἡλίου νὰ πραγματευθῶμεν, ἐξετάζοντες αὐτὸν μετὰ τοῦ κ. Faye ἰδίᾳ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς μορφώσεως αὐτοῦ, τῆς ὑλικῆς αὐτοῦ συστάσεως καὶ τοῦ σταθεροῦ τῆς ἀκτινοβολίας αὐτοῦ, νὰ καταστρέψωμεν δὲ τὸν περὶ ἡλίου καὶ ἡλιακῆς θερμότητος, ἐν παρῶδ' δὲ καὶ τὸν περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς γηγενεῶς θερμότητος λόγον, ἀναγράψοντες ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὴν κοσμογονικὴν τοῦ κ. Faye θεωρίαν.

Ο ΗΛΙΟΣ.—Τῆς ἐργασίας ταύτης ἀρχεται ὁ κ. Faye δι' ἀναγραφῆς τῶν ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ Pouillet (1838) τὸ πρῶτον, τῶν κ. δὲ Crova καὶ Violle γενομένων μεταγενεστέρας μετρήσεων τῆς ἐντάσεως τῆς ἡλιακῆς ἀκτινοβολίας. Πόρισμα τῶν ἔργων τῶν δύο τελευταίων, οἵτινες ἐτελειοποιήσαν τὴν διὰ τοῦ ἡλιακοῦ πυριμέτρου μέθοδον τοῦ πρῶτου καὶ ἐπαισιωπῶς μετέβαλον τὰ ἐκ ταύτης προκύπτοντα ἐξαγόμενα, εἶνε ὅτι ἢ ἐφ' ἐκάστου τετραγωνικοῦ μέτρου τῆς γήϊνης ἐπιφανείας καθέτως προσπίπτουσα θερμότης ἐν 1 λ'' ἀνέρχεται εἰς τὸ σημαντικὸν ποσὸν τῶν 0,4 θαλπωρῆς, ἥτοι ποσότητος θερμότητος ἀναγκαίας πρὸς ὑψωθῆναι κατὰ 1° ἐνὸς χιλιογράμμου ὕδατος, μὴ λαμβανόμενης ὑπ' ὄψει τῆς ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαιρας ἐνεργουμένης ἀπορροφῆσεως μέρους τινὸς (40 0/0 κατὰ τὸν Pouillet) τῆς ὅλης ὑπὸ τῆς γῆς παρὰ τοῦ ἡλίου λαμβανόμενης θερμότητος. Τὸ ποσὸν τοῦτο τῆς θερμότητος ὁ κ. Faye μετατρέπει εἰς μηχανικὸν ἔργον δι' ἐργασίας ἀντιστροφῆς πρὸς τὴν ἀνωτέρω πρὸς μετασχηματισμὸν τοῦ μηχανικοῦ ἔργου εἰς θερμότητα ἀναγραφείσαν¹, ὅθεν προκύπτει ὅτι τὸ ἐφ' ἐκάστου τετραγωνικοῦ μέτρου τῆς γήϊνης ἐπιφανείας λαμβανόμενον παρὰ τοῦ ἡλίου ποσὸν τῆς θερμότητος ἐν 1 λ'' ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ μηχανικὸν ἔργον 2,27 ἀτμοίπων. Οὕτω συνάγεται ὅτι ἢ παρὰ τοῦ ἡλίου λαμβανόμενὴ ὑπὸ συμπάσης τῆς ἐπιφανείας τῆς ἡμετέρας γῆς θερμότης, μετρούμενὴ διὰ κινητικῆς δυνάμεως, ἀνέρχεται κατὰ προσέγγισιν ἐν 1 λ'' εἰς τὸ καταπληκτικὸν ποσὸν τῶν 300 τρισεκατομμυρίων ἀτμοίπων.

Εὐχερῶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀριθμῶν τούτων λογίζεται τὸ ποσὸν τῆς ἐξ ἐκάστου τετραγωνικοῦ μέτρου

τῆς ἡλιακῆς ἐπιφανείας ἐκπεμπομένης θερμότητος. Πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ νὰ λογιθῆ ἢ ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασις τοῦ ἡλίου ἐν σχέσει πρὸς τὴν φαινομενικὴν ἡμιδιάμετρον αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γνωστῆς γεωμετρικῆς ἀρχῆς καθ' ἣν, ὅπως εἰσὶν ἀπόστασεως ὑπὸ ὀπτικὴν γωνίαν 1', δέον ἢ ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀπόστασις αὐτοῦ νὰ ἐξισωθῆ πρὸς 3438 φορὰς τὴν διάστασιν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἡλιακὴ ἀκτίς φαίνεται ἀπὸ τῆς γῆς ὑπὸ γωνίαν 16', ἢ ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασις τοῦ ἡλίου ἰσοῦται πρὸς 215 ($=\frac{3438}{16}$) ἀκτίνας αὐτοῦ. Ἐὰν λοιπὸν τὸ τ. μ., ὅπερ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς κείμενον, ἦτοι εἰς ἀπόστασιν 215 ἡλιακῶν ἀκτίνων, δέχεται θερμότητα 0,4 θαλπωρῆς, νοήσωμεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἡλίου, ἦτοι εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ἀκτίνος ἀπὸ τοῦ κέντρου αὐτοῦ, τότε κατὰ τὸν γνωστὸν νόμον τῆς ἀκτινοβολίας θερμότητος—καθ' ὅν τὸ ποσὸν τῆς ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐπιφανείας προσπίπτουσας θερμότητος ἐν ἴσοις χρόνοις εἶνε ἀντιστρόφως ἀνάλογον τοῦ τετραγώνου τῆς ἀποστάσεως—θα εἶχε τοῦτο 46000 φορὰς ($=215^2$) πλεῖστον θερμότητα, ἥτοι 18500 θαλπωρῶν ἐν 1 λ''. Τοσοῦτον ἄρα εἶνε τὸ ποσὸν τῆς θερμότητος, ἢν ἕκαστον τ. μ. τῆς ἡλιακῆς ἐπιφανείας ἀποστέλλει κατὰ πᾶν δευτερόλεπτον εἰς τὸ διάστημα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀκτίς τοῦ ἡλίου εἶνε γνωστὴ, ἐξισουμένη πρὸς 109 γήϊνας περίπου, ἥτοι πρὸς 700 ἑκατομμύρια μέτρων, ἢ ἐπιφάνεια αὐτοῦ καθίσταται ἐπίσης γνωστὴ καὶ ἴση πρὸς 6 πεντάκις ἑκατομμύρια 154 τετράκις ἑκατομμύρια 400 τρισεκατομμύρια τ. μ. ($6.154.400.000.000.000 = 4 \times 3,14 \times 700.000.000^2$), τὸν ἀριθμὸν δὲ τοῦτον πολλαπλασιάζοντες ἐπὶ τὸν ἀνωτέρω λογισθέντα ὡς ἀντιστοιχοῦντα εἰς 1 τ. μ. ἡλιακῆς ἐπιφανείας, ἦτοι ἐπὶ 18500 θαλπωρῶν, εὐρίσκωμεν ὡς ὀλικὸν ποσὸν τῆς εἰς τὸ διάστημα δι' ἀκτινοβολίας ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀποστελλομένης θερμότητος ἐν 1 λ'' τὸν καταπληκτικὸν ἀριθμὸν τῶν 114 ἐξάκις ἑκατομμ. θαλπωρῶν ($=114 \times 10^{21}$)¹.

Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου εὐχερῶς λογιζόμεθα τὸ ποσὸν τῆς θερμότητος τὸ δαπανώμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου εἰς ἕν ἔτος, ποσὸν παριστώμενον εἰς θαλπωρῶν

1) Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι καθίστανται μᾶλλον καταληπτοί, ἐὰν θεωρήσωμεν τὴν ὑπ' αὐτῶν παριστωμένην θερμότητα δαπανώμενην πρὸς τῆξιν πάγου, δι' ἣν, ὡς γνωστὸν, ἀπαιτεῖται ἡ μεγίστη πρὸς τῆξιν δαπάνη θερμότητος ἀντιστοιχοῦσα πρὸς 79,25 θαλπωρῶν δι' ἕκαστον χγ. πάγου. Οὕτως εὐρίσκωμεν, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Pouillet τὸ πρῶτον γενομένον ὑπολογισμόν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐφ' ἐνὸς τ. μ. τῆς γήϊνης ἐπιφανείας προσπίπτουσας ἡλιακῆς θερμότητος, ἦν ἐκεῖνος ἐξετίμησεν ἴσην πρὸς 17,633 θαλπωρῶν κατὰ λεπτὸν (ἀριθμὸν ἐπαισιωπῶς κατώτερον τοῦ ἀνωτέρω σημειουμένου τῶν 0,4 θαλπωρῆς ἐν 1 λ''), ὅτι ἐὰν τὸ ὀλικὸν ποσὸν τῆς θερμότητος, ἦν ἡ γῆ ἀγγεταί παρὰ τοῦ ἡλίου ἐν τῷ διαστήματι τοῦ ἔτους, διενέμετο ἐξ ἴσου ἐπὶ πάντων τῶν σημείων τῆς ἐπιφανείας τῆς γήϊνης σφαιρας καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀπωλείας ἐδαπανᾶτο πρὸς τῆξιν πάγου, θὰ ἴδύνατο νὰ τῆξῃ στρώμα πάγου καλύπτοντος ὁλόκληρον τὴν γῆν καὶ ἔχοντος πάχος 31,89 μ.

Τελευταῖον, ἐὰν τὸ ὀλικὸν ποσὸν τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἐξησῆς ἐκπεμπομένης εἰς τὸ διάστημα θερμότητος ὑποθεθῆ δαπανώμενον πρὸς τῆξιν πάγου καλύπτοντος τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἀστρου τῆς ἡμέρας, εὐρίσκειται ὅτι τοῦτο θὰ ἴδύνατο νὰ τῆξῃ κατὰ μὲν τὸν Pouillet στρώμα πάγου πάχους 1547 λευγῶν, ἦτοι 6.188.000 μ., σχεδὸν ἐξισούμενον πρὸς τὴν ἀκτίνα τῆς ἡμετέρας γῆς, κατὰ δὲ τὸν Violle πλεόν τῶν 2000 λευγῶν.

*) Ἰδε ἀρ. 18, σελ. 345—348.

1) Ἦτοι διὰ πολλαπλασιασμοῦ τῶν 0,4 θαλπωρῆς ἐπὶ τὸν ἀντιστοιχοῦντα ἐκάστη τούτων ἀριθμῶν τῶν 425 χιλιογραμμωμένων καὶ διαιρέσεως τοῦ οὗτου προκύπτοντος ἀριθμοῦ (170 χγμ.) διὰ τῶν 75 χγμ. τοῦ ἀτμοίπου.

ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 3535 ἀκολουθουμένου ὑπὸ 27 μηδενικῶν (=3535 × 10²⁷).

Καὶ ἤδη γεννᾶται τὸ οὐσιώδες ζήτημα : Εἰς ποίαν αἰτίαν δέον ν' ἀποδώσωμεν τὴν ὑπερβάλλουσαν ταύτην τοῦ ἡλίου θερμότητα ; — Αἱ μέχρι τοῦδε γινόμενα ὑποθέσεις συνοψίζονται εἰς δύο κατηγορίας, εἰς ὑποθέσεις στηριζόμενας ἐπὶ χημικῶν δράσεων, καύσεων, συμβαινουσῶν ἐπὶ τοῦ ἡλίου καὶ εἰς ὑποθέσεις μηχανικᾶς στηριζόμενας ἐπὶ τῆς τριβῆς καὶ τῆς συγκρούσεως (κτύπου), παραλειπομένης, ἐννοεῖται, τῆς ἀρχαιότερας ὑποθέσεως, καθ' ἣν ὁ ἥλιος εἶνε σῶμα ἀπλῶς διάπυρον, κεκτημένον ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ταμίσιμα θερμότητος βραδέως δαπανώμενον καὶ τοσοῦτον μέγα ὥστε νὰ μὴ ἐλαττωθῇ ἐπαισθητῶς ἀπὸ τῶν ἱστορικῶν ἡδὴ χρόνων. Ἡ τελευταία αὕτη ὑπόθεσις καταρρεῖ ἀφ' ἑαυτῆς, διότι, καὶ ἂν ἔτι ὑποθεθῇ ὅτι ὁ ἥλιος ἔχει τὴν μεγίστην δυνατὴν θερμαντικὴν χωρητικότητα (capacité calorifique), τὴν τοῦ ὕδατος, καὶ τελείαν θερμοπέρασιν, θὰ κατεψύχεται κατὰ 83000 ἐν διαστήματι 500 ἐτῶν, ὅπερ δὲν θὰ διέφευγε βεβαίως τὴν ἀνθρωπίνην παρατήρησιν. Ἐπίσης ἀστέρικτος εἶνε καὶ ἡ διὰ τριβῆς ἐρμυνεία τῆς παραγωγῆς τῆς ἡλιακῆς θερμότητος, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν φυσικῶς ἀδύνατον εἶνε νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἡλίου τριδομένην κατὰ τὴν περὶ τὸν ἄξονα αὐτοῦ περιστροφὴν ἐπὶ τινας ἐκτὸς αὐτῆς κειμένου σώματος οἰαζόμηντες φύσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι, καὶ ἂν ἔτι τοῦτο πρὸς στιγμὴν γένηται παραδεκτόν, ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἐκ τῆς τριβῆς ταύτης παραχθισομένης θερμότητος — ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ταχύτητος τῆς τοῦ ἡλίου περιστροφῆς, συμπληρουμένης ἐν 25 ἡμέραις, τῆς μάζης αὐτοῦ ὑπερβαίνουσης τὸ 300.000 πλάσιον τῆς γῆνης — δεικνύει τὴν θερμότητα ταύτην μόλις δυναμένην νὰ ἐπαρκεσθῇ εἰς τὴν ἡλιακὴν ἀκτινοβολίαν ἐπὶ 125 ἐτη.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν διὰ καύσεως, ἐπὶ τοῦ ἡλίου τελουμένης, ἐρμυνείαν τῆς παραγωγῆς τῆς ἡλιακῆς θερμότητος, δέον νὰ παρατηρηθῇ ὅτι καὶ ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἀδύνατον νὰ ἐρμυνεύσῃ τὴν ἐπὶ τοσοῦτον μακρὸν χρόνον διατήρησιν σχεδὸν ἀμεταβλήτου τῆς θερμοκρασίας τοῦ πλανητικοῦ ἡμῶν κέντρου, διότι, καὶ ἂν ἔτι ἡ ἡλιακὴ σφαῖρα συνέκειτο καθ' ὅλοκλήρου ἐκ γαιάνθρακος, καιομένου μεθ' ἰκανῆς ταχύτητος ὥστε νὰ παρέχῃ τὸ αὐτὸ ποσὸν θερμότητος, θὰ ἀπεσδέγγυτο, ὡς ὁ ὑπολογισμὸς δεικνύει, μετὰ 5 μόνον αἰώνας. Ἐὰν δὲ, ὡς ὑπολογίζει τοῦτο ὁ κ. Faye, ὑποθεθῇ ὁ ἥλιος συγκείμενος μόνον ἐκ πυριτίου καὶ ὀξυγόνου κατὰ λόγον 28 πρὸς 32, ὅτι δ' ἐξηλούθει δὲ ἀδιαλείπτως ἐπ' αὐτοῦ ἡ καύσις, ἐπειδὴ 1 χγ. τοῦ μίγματος τῶν δύο τούτων σωμάτων δίδει γένεσιν εἰς 3650 θαλπωράς, εἶνε δὲ ἀφ' ἑτέρου γνωστὴ καὶ ἡ μάζα τοῦ ἡλίου, ἐξισουμένη πρὸς 300.000 καὶ πλέον φορὰς τὴν τῆς γῆς, ἥς τὸ βάρος ἀνέρχεται εἰς χιλιόγραμμα παριστώμενα ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 6063 ἀκολουθουμένου ὑπὸ 24 μηδενικῶν, εὐχερδῶς ὑπολογίζεται ἡ κατὰ τὴν καύσιν ὀλοκλήρου τῆς ὑπερμεγέθους αὐτοῦ μάζης ἀναπτυσσομένη θερμότης,

1) Αἱ τὸ πλῆθος τῶν 3650 θαλπωρῶν, αἵτινες ἀναπτύσσονται κατὰ τὴν καύσιν 1 χγ. μίγματος πυριτίου καὶ

ἀνερχομένη εἰς τὸ καταπληκτικὸν ποσὸν τῶν 7322 × 10³⁰ θαλπωρῶν. Τὸν ἀριθμὸν τοῦτον διαιροῦντες διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θαλπωρῶν τῶν ἐτησίως δαπανώμενων ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἦτοι τοῦ 3535 × 10²⁷, εὐρίσκουμεν ὅτι ἡ θερμότης αὕτη δὲν θὰ ἴδύνατο νὰ συντηρηθῇ τὸ πῦρ τῆς ἡλιακῆς ἐστίας ἢ μόνον κατὰ τι πλέον τῶν 2000 ἐτῶν. Ἐὰν λοιπὸν ἡ ἡλιακὴ ἀκτινοβολία ὠφείλετο εἰς καύσιν, ἔστω καὶ πυριτίου ἐν ὀξυγόνῳ, ἅτινα κατὰ τὴν χημικὴν αὐτῶν σύνθεσιν ἀπολούσιν μέγα ποσὸν θερμότητος — καίτοι ἡ φασματικὴ ἀνάλυσις οὐδὲ ἴχνος κἂν πυριτίου ἐσημείωσε μέχρι τοῦδε ἐπὶ τοῦ ἡλίου — ὁ λαμπρὸς ἡμῶν ἀστὴρ τῆς ἡμέρας θ' ἀπεσδέγγυτο ἐντὸς 2000 μόνον ἐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν ἱστορία ἀναφέρεται εἰς γεγονότα πολλὰ μᾶλλον τῆς συγχρόνου ἐποχῆς ἀπέχοντα, ἡ δὲ γεωλογία ἀνακαλύπτει ὅτι ἡ ὑπαρξις τοῦ ἡλίου δέον νὰ μετρηθῇ οὐχὶ διὰ χιλιάδων, ἀλλὰ δι' ἐκατομμυρίων ὄλων ἐτῶν, ὑποχρεούμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ἀναμφισβήτητον γεγονὸς ὅτι ἡ τοῦ ἡλίου πυράκτωσις καὶ τῶν ἀστέρων ἀδύνατον νὰ εἶνε τὸ ἀποτελέσμα καύσεως.

Ἦδη ὑπολείπεται πρὸς ἐξέτασιν μόνη ἡ μηχανικὴ θεωρία τῆς ἡλιακῆς θερμότητος, θεωρία διατυπωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἰδρυτῶν τῆς θερμοδυναμικῆς, τοῦ J.—R. Mayer, στηριζομένη δὲ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, καθ' ἣν κοσμικὰ σώματα, προσόμοια τοῖς γνωστοῖς ἡμῖν μετεωρικῶς λίθοις, πίπτουσιν ἀδιαλείπτως ἐπὶ τοῦ ἡλίου, ἡ δὲ πρὸς τοῦτον κίνησις αὐτῶν, μετασχηματιζομένη κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀστέρος τούτου προσκρούσεως εἰς θερμότητα, συντηρεῖ τὴν ἀκοίμητον τοῦ ἡλίου πυράν. Ὡς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ ἡμῶν διαλέξει (ἐν σελ. 10) εἶπομεν, σῶμά τι μάζης 1 εἰς ἀπέραντον ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀπόστασιν κείμενον καὶ εἰς μόνην τὴν ἡλιακὴν ἔλξιν ὑπέκον, ἐστρωμένον δὲ ἀρκτικῆς ταχύτητος, πίπτει πρὸς τὸν ἀστέρα τοῦτον μετὰ ταχύτητος βαθμῶν ἐπιταχνομένης καὶ ὅτι ἡ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐπὶ τοῦ ἡλίου προσκρούσεως ταχύτης τοῦ σώματος τούτου ἔσται 616.000 μ. ἐν 1 2'', ὅτι δὲ ἡ κατὰ τὸν κτύπον μηδενιζομένη καὶ εἰς θερμότητα μεταβαλλομένη ζῶσα αὐτοῦ δύναμις ἐκφράζεται εἰς ἀριθμὸν χγρμ. διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ ἡμίσεως τῆς μάζης αὐτῆς (=1/2) ἐπὶ τὸ τετράγωνον τῆς ταχύτητος, καὶ τελευταῖον ὅτι τὴν ζῶσαν ταύτην δύναμιν μετασχηματιζομένη εἰς θερμότητα, διαιροῦντες τὴν εἰς χιλιόγραμμα μῆτρα ἀξίαν αὐτῆς (=1936 × 107) διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν χγρμ. τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 1 θαλπωρῆν, ἦτοι διὰ τοῦ 425. Οὕτως εὐρίσκομεν ὅτι τὸ ἐκ τῆς πτώσεως 1 χιλιόγραμμου (= $\frac{1}{9809}$) ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἡλίου ἀναπτυσσομένου ποσὸν τῆς θερμότητος ἀνέρχεται εἰς 45.000.000 θαλπωράς,¹ αἵτινες κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην προστίθενται εἰς τὴν ἡδὴ ἐν τῷ ἡλίῳ ὑπάρχουσαν.

Ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀριθμῶν τούτων ἐξακολουθῆ-

ὀξυγόνου, ἐπὶ τὴν μάζαν τοῦ ἡλίου (=6063 × 10²¹ × 330800), ὅθεν προκύπτει ὡς ἐξαγόμενον ὁ ἀριθμὸς 7322 × 10³⁰ θαλπωρῶν.

1) Ἰδὸν ὁ πίναξ τῶν πράξεων :

$$\frac{1}{2} \times \frac{1}{9809} \times 616000^2 : 425 = 45.000.000.$$

δις τοῦ περαιτέρω ὑπολογισμοῦ εἶνε εὐχερῆς καὶ οἰο-
νεὶ ῥέουσα. Ἐπειδὴ ἕκαστον τμήμα τῆς ἡλιακῆς ἐπι-
φανείας ἐκπέμπει δι' ἀκτινοβολίας, ὡς ἀνωτέρω εἴ-
δομεν, 18500 θαλπωρὰς ἐν 1 2'', ἀφ' ἑτέρου δέ, ἐπει-
δὴ, ὡς ὑπελογίσθη, 1 γγ. ὕλης ἀναπτύσσει κατὰ τὴν
ἐπὶ τοῦ ἡλίου πτώσιν αὐτοῦ 45.000.000 θαλπωρῶν,
εὐκόλως εὐρίσκουμεν (διὰ διαιρέσεως τοῦ 18500 διὰ
45.000.000) ὅτι πρὸς συντήρησιν τῆς ἡλιακῆς ἀ-
κτινοβολίας καὶ ἀντικατάστασιν τῆς δαπανωμένης
κατὰ ταύτην θερμότητος θὰ ἴσκει ἢ ἐπὶ τῆς ἐπιφα-
νείας τοῦ ἡλίου ἐν 1 2'' πτώσιν 0,4 γραμμαρίου
(=0,0004 γγ.) καθ' ἕκαστον τ. μ. ἢ 12600 γγ. καθ'
ἅπαν τὸ ἔτος.

Δυστυχῶς, ὡς παρατηρεῖ ὁ κ. Faye, ἢ ὑπὸ τοῦ
Mayer προταθεῖσα ἔρμηνεῖα εἶνε ἀπαράδεκτος. Διότι,
ἐὰν ἡ μᾶζα τοῦ ἡλίου πῦξαιεν, ἢ ἔλξει αὐτοῦ θὰ
πῦξαιεν ἀναλόγως πρὸς ταύτην, συνεπεία δὲ τούτου
οἱ πλανῆται μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐλκόμενοι θὰ
προσῆγγιζον ἐπὶ μᾶλλον πρὸς αὐτόν, ἐνῶ συγχρό-
νως καὶ αἱ περιφοραὶ αὐτῶν θὰ ἐπεταχύνοντο. Ἄλλ'
ὡς σημειοῖ ὁ κ. Faye, ἐν τῷ συγχρόνῳ ἡμετέρῳ κό-
σμῳ τὸ μᾶλλον μόνιμον εἶνε αἱ μέσαι ἀποστάσεις
τῶν πλανητῶν ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ἡ διάρκεια τῶν
ἀστρικών αὐτῶν περιφορῶν. Καὶ ἀληθῶς μὲν, κατὰ
τὸν ὑπολογισμόν τοῦ Mayer, ἡ μᾶζα τοῦ ἡλίου θὰ
πῦξαιεν ἐτησίως μόνον κατὰ τὸ $\frac{1}{26.000.000}$ αὐτῆς,
ἀλλὰ μετὰ πάροδον 2000 ἐτῶν, ἵτοι ἀπὸ τῶν χρο-
νῶν τῶν ἀξιολογωτέρων ἀλεξανδρινῶν ἀστρονόμων,
ἢ αὐξήσις θὰ ἀνήρκετο εἰς τὸ $\frac{1}{13000}$ τῆς μάζης τοῦ
ἡλίου, ποσὸν οὐκ εὐκαταφρόνητον, ἀλλὰ σημαντικὰ
δυναμένον νὰ ἔχη ἐπὶ τοῦ πλανητικοῦ ἡμῶν συστή-
ματος ἀποτελέσματα, ἀσυμβίβαστα ὅλως πρὸς τὰς
ἀκριβεστάτας ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις τῶν νεω-
τέρων χρόνων.

Τούτων οὕτως ἐχόντων καὶ μηδεμιᾶς τῶν ἀνωτέρω
ἀναγραφεισῶν ὑποθέσεων δυναμένης νὰ ἐρμηνεύσῃ
φυσικῶς καὶ ἀδιίστως τὰ γεγονότα, ὁ κ. Faye ἀνα-
λαμβάνει νὰ πληρώσῃ τὸ οὕτω παρουσιαζόμενον κε-
νὸν κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τῆς πηγῆς τῆς ἡλιακῆς θερ-
μότητος καὶ τοῦ σταθεροῦ τῆς ἡλιακῆς ἀκτινοβολίας δι'
ἰδίας ἐρμηνείας, παραδεχόμενος κατ' ἀρχὴν (ὑπό-
θεσις Helmholtz)¹ ὅτι ὁ ἥλιος μετὰ θαυμαστῆς κανο-
νικότητος ἐξακολουθεῖ δαπανῶν κατὰ μικρὸν τὴν
θερμότητα, ἵτις ἀπὸ τῆς γενέσεως αὐτοῦ συνεκεν-
τρώθη ἐν αὐτῷ διὰ τῆς διαδοχικῆς πτώσεως ὑλικῶν
διεσπαρμένων εἰς πελώριαν ἑκτασίαν, πτώσεως γενο-
μένης πρὸς κέντρον τι ἔλξεως, κατ' ἀρχὴς μὲν ἀσθε-
νέστατον, εἶτα δὲ βαθμυδὸν αὐξήσαν. Τῆς θεωρίας
ταύτης προηγεῖται γενικὴ τοῦ ἡλίου ἐπισκόπησις,
ἵτοι μέτρησις τῆς ὀλικῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος, ἀ-

1) Ὁ κ. Helmholtz προέτεινε ὑπόθεσιν, ἧς ἡ ἀρχὴ ἀπαντᾷ
ἐπίσης ἐν τινι ἔργῳ τοῦ W. Thomson δημοσιευθέντι κατὰ Σε-
πτέμβριον τοῦ 1861. Κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὁ ἥλιος ἐσχη-
ματίσθη διὰ τῆς συμπυκνώσεως κοσμικῆς τινὸς ὕλης, ἢ δὲ ἐκ
τῆς ἔλξεως τῆς ὕλης ταύτης προκύψασα ὑπερμεγέθους ἀπόλειψις
τῆς ζωῆς δυνάμεως συνεσώρευσεν ἐν τῷ ἡλίῳ τὴν ἄπειρον ποσό-
τητα τῆς θερμότητος, ἣν οὕτως ἔχει. Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ὁ κ.
Helmholtz ὑπελόγησε τὴν ἐντέθεν προκύψασαν θερμότητα 451
φορὰς μεγαλύτεραν τῆς νῦν ὑπὸ τοῦ ἡλίου κατεχομένης.

πόδειξις τῆς μόνιμότητος τῆς ἡλιακῆς ἀκτινοβολίας,
περιγραφή τοῦ ἡλίου καὶ ἰδίᾳ τῶν ἡλιακῶν κηλίδων,
μελέτη τῆς ἀνακυκλήσεως τοῦ ὑδρογόνου καὶ τῶν
ῥοδίνων προχοῶν, ἐφ' ὧν ἀπάντων στηρίζεται ἡ περὶ
τῆς γενέσεως τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀπὸ ἀμνη-
μονεύτων χρόνων μέχρι τῆς σήμερον τελουμένων γε-
γονότων θεωρία.

Πρὸς μέτρησιν τῆς ὀλικῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος ὁ
κ. Faye τίθησιν ὡς βάσιν ὅτι τὸ νῦν μέχρι Ποσειδῶ-
νος, ἵτοι εἰς ἀπόστασιν 30 πλανητῶν τῆς ἀπὸ τοῦ ἡ-
λίου ἀποστάσεως τῆς ἡμετέρας γῆς ἢ 6450 ἡλιακῶν
ἀκτίνων, ἐκτεινόμενον ἡλιακὸν σύστημα ἐξετείνεται
πρὸ τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου εἰς σφαιραῖον μείζονος
τῆς νῦν ἀκτίνος, ὅτι δὲ ἡ νῦν συνιστώσα τὸν ἥλιον
μᾶζα κατεῖχε σφαιρικὴν χώραν δεκαπλασίας τῆς τοῦ
ὅλου πλανητικοῦ συστήματος ἀκτίνος. Ἡ πυκνότης
τῆς μάζης ταύτης, σήμερον ἐξιδουμένης πρὸς 1,4
(τῆς τοῦ ὕδατος λαμβανόμενης ὡς 1), θὰ ἴτο τότε
64500³ [= (6450 × 10)³], ἵτοι 268 τρισεκατομμύρια
φορὰς μικροτέρα. 1 Τὴν πυκνότητα ταύτην τοῦ πρὸ
τῆς μορφώσεως τοῦ ἡμετέρου ἡλίου χάους εὐρίσκει ὁ
κ. Faye 248.000 φορὰς μικροτέραν τοῦ ἀραιοτάτου
ἀέρος τοῦ πληροῦντος τὸ ἐν τῇ σφαιρᾷ τοῦ φωτομέ-
λου τοῦ Crookes κενόν, ὅπερ ἐνέχει 1.293.000 γγ.
ὕλης ἐν ἐνὶ κυβικῷ μυριομέτρῳ (= 1.000.000 000.000
κ. μ.), ἐνῶ τὸ πρὸ τοῦ ἡλίου χάος περιεῖχε μόνον
5217 γγμ.²

Ἄλλ' ὡς παρατηρεῖ ὁ κ. Faye, ὁσονδήποτε μεγάλ-
ην καὶ ἂν ὑποθέσωμεν τὴν ἀρκτικὴν τῆς ὕλης ἀ-
ραιώσιν, καὶ ἂν εἴ τι υποθέσωμεν αὐτὴν χιλιάκις καὶ
ἑκατομμυριακῆς μείζονα, ἢ τῆς ὕλης ἔλξει ὑψίστατο,
ἀπλῶς ὑπὸ τῆς ὑποστάσεως ἐξησθενημένῃ. Ὑπὸ τὴν
ἐπενέργειαν δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης τὸ ἔργον τῆς
συμπυκνώσεως ἤρξατο, συνέπεια δὲ τούτου ἦν ἡ ἀπό-
τινος στιγμῆς ἐναρξίς τῆς ὑψώσεως τῆς θερμοκρα-
σίας. Τελευταῖον δέ, ὅταν ὁ ἥλιος εὐρέθη ἀνηγγέ-
νος εἰς τὰς συγχρόνους αὐτοῦ διαστάσεις, ἀπλῆ τῶν
θερμοδυναμικῶν νόμων ἐφαρμογὴ δεικνύει ὅτι τὸ ὀ-
λικὸν ποσὸν τῆς διὰ τῆς συμπυκνώσεως τῆς ὕλης
αὐτοῦ ἀναπτυχθεῖσης θερμότητος θὰ ἴτο ἴσον πρὸς
14.500.000 φορὰς τὴν ἐτησίαν τοῦ συγχρόνου ἡλίου
δι' ἀκτινοβολίας δαπάνην θερμότητος, ἐν ἄλλαις λέ-

1) Ἐκ τυπογραφικῆς πάντως παραδρομῆς ὁ κ. Faye σημειοῖ
τὸν ἀριθμὸν 428.000.000.000.000.

2) Ὑπομνήσκουμεν ὅτι τὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ φωτομέλου τοῦ
Crookes φερόμενον μηχανήμα, κατασκευασθὲν τῷ 1874, ἀπα-
τελεῖται ἐξ ὑαλίνης σφαιρῆς κενῆς ἀέρος, ἐν ἣ περὶ λίαν εὐκίνη-
τον κατακόρυφον ἄξονα περιστρέφεται χριστῆς ἐξ ἀργιλίου στρό-
βιλος, φέρων εἰς τὸ πέρας ἐκάστου τῶν τασσάων αὐτοῦ ἄκρων
πέταλον ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετάλλου. Τῶν πετάλων τούτων ἡ ἑτέρα
τῶν ἐπιφανειῶν φέρει κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν στρώμα αἰθάλης. Τὸ
μηχανήμα τοῦτο στρέφεται ταχύτατα, τὸν ἠθελωμένον αὐτοῦ
ἐπιφανειῶν ὑποχωροσῶν, ἐὰν ἐκτεθῇ εἰς τὴν ἄμεσον ἡλιακὴν
ἀκτινοβολίαν, βραδύτερον δέ, ἐὰν ἐκτεθῇ εἰς τὸ διακεχυμένον τῆς
ἡμέρας φῶς ἢ εἰς τὸ τῶν λαμπάδων. Ἡ δὲ περιστροφικὴ αὐτοῦ
κίνησις δέον ν' ἀποδοθῇ μᾶλλον εἰς τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐνεργεῖαν τῆς
θερμότητος ἢ τοῦ φωτός, διότι ψυχραὶ μὲν ἀκτίνες φωτὸς (οἷαι
αἱ διεληθούσαι διὰ διαφανοῦς στυπτηρίας) οὐδὲν ἐπενεργοῦσιν
ἐπὶ τοῦ φωτομέλου ἢ μᾶλλον θερμομέλου τούτου, σκοτειναὶ δὲ
πλὴν καὶ θερμαὶ ἀκτίνες (οἷαι αἱ διεληθούσαι διὰ σιαιερῆς διαλύ-
σεως ἰωδίου) στρέφουσι ταχέως τὸ μηχανήμα.

ξέσιν ὅτι διὰ μόνης τῆς βαθμιαίας συμπυκνώσεως αὐτῆς ἢ μάζα τοῦ ἡλίου ἀπεταμίουσε ποσὸν θερμότητος δυνάμενον νὰ συντηρήσῃ τὴν σύγχρονον ἀκτινοβολίαν αὐτοῦ ἐπὶ 15 περίπου ἑκατομμύρια ἐτῶν.

(Ἀκολουθεῖ).

H. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ.

ΘΥΕΛΛΗΣ ΠΝΟΑΙ.

Ἔ! τίς ἐξαίφνης τὴν γαλήνην τὴν ὠχρὰν τῆς δροσερᾶς ἐσπέρας καταιγίς θολοί; πῶς ἐπὶ τοῦ αἰθέρος μαῦρα, ζοφερὰ, τὰ φευγαλέα νέφη συναγείρονται; ἐνῶ, σφοδροὶ Τιτᾶνες, Νότος καὶ Βορρᾶς ἀπέναντι ἀλλήλων κοίλας σάλπιγγας φυτῶντες, πλημμυροῦσι κύματα πνοῶν;

Ἀναστατοῦνται, βαθυκυκῶνται, βρέμουσι τοῦ ἀ-

1) Ἐνταῦθα ὁ κ. Faye θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ σημειώσῃ ὅτι ὁ ὑπ' αὐτοῦ γενόμενος ὑπολογισμὸς στηρίζεται ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ὅτι ἡ μάζα τοῦ ἡλίου παρέμεινεν ὁμοιομερῆς κατὰ πάντας τοὺς βαθμοὺς τῆς βαθμιαίας αὐτῆς συμπυκνώσεως, ὅτι ὅμως τὸ ἐξαγόμενον θὰ ἦτο τὸ αὐτὸ καθ' οἰονδήποτε τρόπον καὶ ἂν ἐγένετο ἡ τῶν ὕλικῶν αὐτοῦ σύμπηξις, ὅτι τοῦτο δὲν ἐξαρτᾶται ἐπισημῶς ἐκ τῆς γενομένης ὑποθέσεως περὶ τῶν διαστάσεων τοῦ ἀρκτικοῦ χάους, ὅτι δὲ μόνη ἡ διάρκεια τῆς συμπήξεως ἢ ἢτο διάφορος, ὅπερ οὐδὲν ἄπτεται τοῦ προκειμένου ζητήματος, καὶ ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ κ. Helmholtz τὸ πρῶτον γενόμενος ὑπολογισμὸς ἔδωκεν ὡς ἐξαγόμενον ἀριθμὸν διάφορον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ εὐρισκομένου, ἦτοι 20 ἀντὶ 15 ἑκατομμυρίων ἐτῶν, διότι ἐκεῖνος μὲν ἐβασίσθη ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Pouillet εὐρεθείσης τιμῆς τῆς ἡλιακῆς ἀκτινοβολίας, ὁ δὲ κ. Faye παρεδέξατο τὴν μεταγενεστέρως ὑπὸ τῶν κκ. Violle καὶ Crova εὐρεθεῖσαν, ἐπιαισθητῶς ἀνωτέραν τῆς τοῦ Pouillet, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐσημειώθη.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ.

Ἀρξάμενης τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς ἤρξαντο καὶ οἱ ἐπ' ἄμυνον λόγοι τῶν ἱεροκηρύκων. Δὲν θέλομεν ποσῶς νὰ σχετίσωμεν τὴν τεσσαρακοστὴν πρὸς τοὺς λόγους τούτους, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ παρατηρήσωμεν ὅτι τινὲς τῶν λόγων εἶνε ἀληθῶς νησιτήμασι. Πολλοὶ τῶν ἱεροκηρύκων ἀνερχόμενοι ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος καθῆκον αὐτῶν λογιζόμενοι οὐ μόνον διὰ τῶν μονοτονῶν αὐτῶν σχημάτων καὶ τῆς ἔτι μονοτονωτέρας ἀπαγγελίας αὐτῶν νὰ κατασπείρωσι τὴν πλῆξιν καὶ τὴν ἀνίαν τῆς εὐσεβεῖ ἐκκλησιασμάτι, ἀλλὰ καὶ ἀναλαμβάνουσι θέματα τῆς δογματικῆς θεολογίας, θέματα εἰδικὰ τε καὶ παρασκευὴν ἀπαιτοῦντα καὶ ταῦτα πειρῶνται νὰ διαπραγματευθῶσιν οὕτω μάλιστα, ὥστε τὸ εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα, τὸ πολὺ, μὴδὲν νὰ ἐνοήσῃ, νὰ εἴπῃ ὅμως «ὁ λόγος ὁ σημερινὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἦτο ὠραῖος,» διότι οὐδὲν ἐνόησε. Πρὸ τίνος χρόνου ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἀνέγνων-

χανοὺς ὠκεανοῦ τὰ βῆθη· ὁ κεραυνὸς τὸ σκοτὸς αἰφνης πορφυροί, ἐπαργυροί, χρυσιζει, σβέννυται βομβῶν, ἐκσπῶνται βράχοι, ὕροι μηδενίζονται. Καί, μόνη ἐν τῷ μέσῳ τῆς θυέλλης τῆς σφοδρᾶς, ρεμβάζω, ἀτενίζω πρὸς τὸν οὐρανόν, τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸ μέτωπον φέρουσα, ἐν ᾧ πλείαυς κοράκων ποτηθέντων ἀνίπταται θροοῦσα, τραχὺ κρώζουσα, καὶ πόρρωθεν τῆ ἀπαντᾶ βαθύστονος, θρηνώδης περιφύβου γλαυκὸς οἰμωγή.

Πρὸ μικροῦ ἔτι ἐμειδία ἡ φύσις, τὸ ἐπαιωρούμενον ἤδη ποθητὸν ἔαρ ἀμυδρῶς διαβλέπουσα πόρρωθεν· πρὸ μικροῦ ἔτι τὸ ἤρεμον κύμα ἐσαπφείριζε καὶ ἐσελάχει ὑπὸ τὰς εὐλαμπεῖς ἀκτίνας τῆς δύσεως, οἱ δὲ πικνοὶ καὶ μελανόχομοι τῶν κυπαρίσσεων κλώνες ὑπέστενον μελιχίως ὑπὸ λεπτὰς δροσοψύχους πνοῆς.

Πλὴν ἤδη τίνων ἄρα δαυμόνων ἢ λυσοῦδης πάλῃ στιγματῶς τὸν κόσμον ἀναστατοῖ; μὴ τὸ πνεῦμα τῶν λαιλῶν τὸ συγερόν, τὸ βλοσυρόν καὶ βαθύζοφον ἀποσικιρτᾶ αἰφνιδίως ἀπὸ τῶν σιδηροτεύκτων δεσμῶν, ἀπὸ τῶν ἀδαμάστων ἀλύσεων, ὑπ' ἄς πωλοδαμνεῖ αὐτὸ ἀνίσχυρον ὑπὸ τὴν γῆν ἡ Πανάγαθος Παντοδυναμία; καὶ τὰς εὐρείας μελαίνας πτέρυγας ἐπισείον, ἐν ᾧ ἀνίπταται γοργὸν πρὸς τοὺς αἰθέρας ἐκχέει νῦν βιαίας ἀερίους πνοῆς καὶ ἀρήσει τὴν ἄκραν τοῦ ζοφώδους αὐτοῦ πέπλου ἵνα κυλινδῆται ὑπ' αὐτῶν ἀνὰ τὰ ὕψη ἐν εἶδη νέφους σκοτεινοῦ καὶ κυματόεντος; καὶ προχέει ἀστραπᾶς ἢ ἀναλαμπῆ τοῦ ὀργίλου βλέμματός του, καὶ εἰς βλάσφημον ἐκσπᾶ ἀπειλήν κατὰ τοῦ ὑπεράνακτος Θεοῦ ἢ φωνή του ἐν εἶδει ἀγρίας βροντῆς;

Ἡ μήτοι ὀργὴ Θεοῦ ἐπιθέει ἀκκρικίως ἀνὰ τὸ ἄπειρον σύμπαν καὶ κλονεῖ καὶ ἄρδην ἀνατρέπει αὐτό, φεῦ! φεῦ! . . . μέλλουσι λοιπὸν αἰφνης νὰ διασεισθῶσι

μεν ὅτι ἱεροκήρυξ τις προῦκειτο ἐν τινι χωρίῳ πέραν τῆς γαφύρας νὰ ὁμιλήσῃ εἰδικῶς περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τὸ θέμα τοῦτο, καθαρῶς δογματικόν, βεβαίως δὲν ἦτο δυνατόν, ὅσην προσπάθειαν καὶ ἐπιτηδεύματα καὶ κατέβλεπεν ὁ ἄλλως φιλότιμος ἱεροκήρυξ, νὰ κατανοηθῇ ὑπὸ τοῦ πλείστου ἀκροατηρίου αὐτοῦ, οἱ δὲ ὀλίγοι δυνάμενοι νὰ ἀντιληφθῶσιν αὐτοῦ οὐδὲν ὠφελοῦνται. Τὰ τοιαῦτα θέματα νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ ἐγκαταλειφθῶσι, γενικωτέρου δὲ ἐνδιαφέροντος, ἢ ἐνθα ἀνάγκη ἐδραϊώσεως ὀρθοσκευτικῶν πεποθήσεων, ἀπλούστερα νὰ ἐκλέγονται. Ἄλλὰ καὶ τὸ μονότονον τῆς ἀπαγγελίας καὶ τῶν σχημάτων νομίζομεν ὅτι καιρῶς νὰ μεταβληθῇ. Νῦν νομίζει τις ὅτι οἱ ἱεροκήρυκες ἀντιγράφουσι τοὺς προγενομένους ἢ ἀλλήλους. Ὁ ἱεροκήρυξ νῦν ἀνέρχεται διὰ τῆς ἐλιχοειδοῦς ἐκείνης τοῦ ἄμβωνος κλίμακος καὶ ἀναρκίνεται ἐπ' αὐτοῦ ὡς μέλας ἀέτος, φέρων τὸ ἐπανοικαλύμμαχον ἢ ἐπανοικαμήλακον, — ὅπως θέλετε, διότι δὲν ἐννοοῦμεν νὰ ἀναλάβωμεν τὴν ἄλλοτε γενομένην συζήτησιν περὶ αὐτοῦ —, ποιεῖται τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, φέρει τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς στεφάνης τοῦ ἄμβωνος, κλίνει πρὸς τὸ κέντρον, εἶτα ἐπ' ἀριστερᾶ καὶ ἀκολουθοῦς ἐπὶ δεξιᾶ καὶ ἄρχεται διὰ τοῦ: *σεβασμιώτατε* ἢ ἄλλης τινὸς προσφωνήσεως. Τὰ σχήματα καθ' ὅλον τὸν λόγον ἐπαναλαμβάνονται τὰ αὐτά, ὁ τόνος τῆς φωνῆς ὁ αὐτὸς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους κακῆ προφορᾶ ἔστιν ὅτε, αἱ λέξεις καταπρῶ-

τῆς γῆς θέμεθλα, καὶ ὡς φύλλον εἰς τὰς πνοάς, ὡς ἀμμόκοκκος εἰς βαθύρρου πόντον, νὰ κατακυλισθῇ αὐτὴ μέσῳ τοῦ χάους καὶ ν' ἀφανισθῇ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ; . . .

Οὐχί, οὐχί! δὲν παλαίουσι δαίμονες, δὲν ἀποσκιρτᾷ τῶν λαιλάπων τὸ πνεῦμα, οὐδ' ἠβουλήθη νὰ συντρίψῃ ἀκαρικίως τὸ σύμπαν ὁ εὐρύναξ Θεὸς ὁ φιλοστύργως αὐτὸ ἐπιβλέπων! . . .

Ὁ καταρράκτης ὁ σφοδρὸς, ἡ λαίλαψ τῶν ἀνέμων,
ὁ ἠχηρὸς ὠκεανός,
ὁ βροντοβόλος κεραυνός
ὁ πυρπολῶν καὶ βρέμων,

μὲ συγκινῶσι μυστικῶς ἐν τῇ σιγῇ τοῦ κόσμου
ὡς ἀρμονία ὑψηλῇ!
ὦ! δι' αὐτῶν ὅτι λαλεῖ
νομίζω ὁ Θεὸς μου! . . .

Καὶ λέγει: — « Τί ἐπαίρεσθε εἰς τὴν σμικρὸν σας βίον,
ἄφρονες, μάταιοι θνητοί;
ἐν τῇ σκηνῇ σας τῇ φθαρτῇ
τί εἶνε μεγαλεῖον; . . .

. . . « Ἀρμόζει μέγας νὰ κληθῇ ἂν τις ὡμῶν κρατήσῃ
τὸ βεῦμα τῶν ὠκεανῶν
ἢ τὴν φλογώδη κεραυνὸν
ἐὰν ἀναχαιτίσῃ! . . . »

Ὡ αἰθέρ, ὦ πνοαί, ὦ ρεῖθρα τοῦ πόντου πολυθαθῆ
καὶ βρῦροχθα! ὦ φωναὶ δονοῦσαι τὸ σύμπαν, δι' ὧν
τὸ στόμα τοῦ Πλάστου λαλεῖ· δὲν μὲ πτοεῖτε! ὑπὸ
τὴν λυσσώδη ὄρμην ὑμῶν ἡ καρδιά μου πάλλει, ὑπὸ
τοὺς ἀγρίους σας βρόντους ἡ ψυχὴ μου τρυφᾷ. Τῇ στι-

γονται, αἱ φράσεις καταπνίγονται, ἡ γλῶσσα ἑμοιάζει τρικυμιώδη θάλασσαν, τὸ εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα μόνον προβάλλει, τὴν μονοτονίαν διαταράσσον διὰ τοῦ βηχός, ὅστις φαίνεται τότε ἐξαιρετικῶς καταλαμβάνει αὐτὸ καὶ ὅστις ἂν μὴ δεικνύῃ ἀπορίαν ψάλτου, δεικνύει ὅμως τὴν ἀνίαν τοῦ ἀκρατοῦ. Νομίζομεν ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀπαγγελίας δέον πρὸς τοὺς ἄλλους νὰ ἐφευχθῇ τὴν προσοχὴν τῆς ἐφορείας τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς, ἐξ ἧς ἐξέρχονται οἱ πλεῖστοι τῶν ἱεροκηρύκων, διότι δὲν ἀρκεῖ νὰ λέγῃ τις καλὰ μόνον, ἀλλὰ πρέπει καὶ καλῶς νὰ λέγῃ αὐτά, ἵνα προξενήσωσιν ἐντύπωσιν, ἵνα ἀποσπάσωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἀκρατῶν.

* *

Ἐχοντες ἐν νῶ τὰ ἀνωτέρω ρηθέντα περὶ τοῦ ἀπ' ἀμωανὸς λόγου, μετέβημεν τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ εἰς τὸν ναὸν τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας ἐν ᾧ προὔκειτο νὰ ἡμιλήσῃ ὁ πανσοιολ. ἀρχιμανδριτῆς καὶ ἐπόπτης τῶν σχολῶν κ. Καλλίνικος Δελικάνης. Ὁμολογοῦμεν ὅτι ὁ ἱεροκτῆρξ οὗτος κατενεουσίασεν ἡμᾶς, διότι διεξῆλθε τὸ θέμα αὐτοῦ μετὰ πολλῆς πρωτοτυπίας, ἀπαρτίσας οὕτω μελέτην ἱστορικὴν ἐμβριθῆ καὶ οὐχὶ λόγον τετριμμένον καὶ ἀποδείξας ὅτι ἐν τοῖς ἀγῶσιν ὑπὲρ τῆς ἀναστηλώσεως τῶν εἰκόνων ἐνυπάρχει ἀγὼν γενικώτερος καὶ ἱερός.

γμῆ ταύτη ἀγνωστος μὲ παρασύρει ζάλη, καὶ θέελλα ἐπίσης, θέελλα παλμῶν καὶ σφοδρῶν σκιρτημάτων καὶ ἐνδύμοχοι λάμψεις· ἀστραπιαίας ἐμπνεύσεως διεγείρεται αὐτομάτως ἐν τῇ σφριγώσῃ καρδίᾳ μου, ἥτις μέσῳ τῆς βροντερᾶς ταύτης καὶ μεγαλοπρεποῦς τῶν στοιχείων δίνης ποθεῖ ἵνα δι' ἀγγελικῶν πτερυγῶν ὑψωθῇ πρὸς τὸν Πλάστην καὶ δι' ἀγγελικῶν χειλέων ἀνχμέλψῃ τὸ μεγαλεῖον Αὐτοῦ!

Ὅποῖον φῶς ὑπὲρ ἐμὲ ἐπαιωρεῖται τρέμον;
τίς τὴν καρδίαν μου πληροῖ ἀόριστος ὄρμη;
τὴν φθάνει αὔρα τοῦρανοῦ ὡσεὶ πνοὴ ἀνέμων
κ' ἐκσπῶνται εἰς τὰ βᾶθη τῆς αἰφνίδιοι παλμοί!

Εἶν' ἐμπνευσις; εἶν' ὄνειρον; εἶνε μαγεία σφρίγγου;
τῆς Ἡθῆς ἢ τῆς Μούσης μου μὲ φλέγει ὁ σπινθήρ;
ἰδοῦ! τὸ σύμπαν μειδιῶν προσβλέπω μετὰ ρίγους,
νομίζω ὅτι μοὶ γελᾷ ὁ σκοτεινὸς αἰθέρ!

Ὡ! ἡ ψυχὴ μου ἐξορμᾷ τὰ ἄστρα νὰ φιλήσῃ!
ὦ, ἡ καρδιά μου ποθεῖ τὰ ὕψη νὰ ἐγκλείσῃ·
κ' εἰς ὕψος ἀνυπέρβατον ἀκώλυτος νὰ φθάσῃ
καὶ νὰ τὴν ἴδῃ ὁ Θεὸς καὶ νὰ τῇ μειδιάσῃ!

Σιγᾶτε, πόνοι τῆς ζωῆς! σιγᾶτε, πάθη μαῦρα!
μυστηριώδης γύρω μου ἀπλοῦται ἑσπρτή·
ριπίζει τὴν καρδίαν μου ἀθανασίας αὔρα·
δὲν ἔχετε, δὲν ἔχετε σεῖς τόπον ἐν αὐτῇ.

Τὴν ὥραν ταύτην πρὸ ἐμοῦ ὁ κόσμος παρελαύνει
ψευδῆς καὶ φροῦδος ὡς ἀφρός, ὡς ὄναρ, ὡς σκιά·
δὲν θελγει τὰς αἰσθήσεις μου ἡ ὄψις τοῦ ἡ χαύνῃ·
τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς μοὶ μειδιά!

Οἱ τοιοῦτοι δὲ ἀγῶνες οὐχὶ ἀξιοὶ μυκτηρισμοῦ, ἀλλ' εὐγνωμοσύνης καὶ θαυμασμοῦ εἰσιν Ἡκούσαμεν μετὰ προσοχῆς τοῦ ἱεροκήρυκος τούτου καὶ διεγνώμεν ὅτι τέμνει νέαν ὁδόν, ἐφ' ᾗ ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ συγχαρῶμεν αὐτῷ.

Ἡ κυρία Lou Andreas-Salomé, ἧς αἰ ὡς συγγραφέως ἀρεταὶ λίαν τιμῶνται ἐν Γερμανίᾳ, προτίθεται προσεχῶς νὰ δημοσιεύσῃ νέον σύγγραμμά· *Περὶ τοῦ Φρειδερίκου Nietzsche ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ*. Ἀνὴρ λαθῶν γνώσιν τοῦ περιεχομένου τοῦ συγγράμματος βεβαιούται ὅτι ἡ συγγραφεὺς ἐν τῷ συγγράμματι αὐτῆς τοῦτο ἐκτίθησι κυρίως τὴν ψυχὴν τοῦ μεγάλου φιλοσόφου. Πρὸς τοῦτο δὲ ἡ κυρία Andreas-Salomé εἶνε κατάλληλος, καθότι οἰκεία ἐγένετο τῷ Nietzsche, ὅστις ἔτρεφε πρὸς αὐτὴν βαθὺν σεβασμόν. Ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ σύγγραμμά τοῦτο θὰ περιέχῃ καὶ ἀνεκδότους ἐπιστολάς τοῦ φιλοσόφου λίαν περιέργους, πρὸς αὐτὴν τὴν συγγραφεῖα ἀπευθυνθείσας περὶ φιλοσοφικῶν θεμάτων, φανερούσας ἀκριβῶς τὸν νοῦν αὐτοῦ.

* *

Ὡς γνωστόν, ἐν Παρισίοις ἀπὸ τῆς διδασκαλίας τῆς Mme Sans-Gènes ὁ μέγας Ναπολεὼν ἐτέθη ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει

Εἰς τοὺς κρουνοὺς μεθύσμαι τοῦ φέγγους καὶ τῆς δρόσου
ἐπὶ πτερόγων ἀβρομαί εἰς οὐρανοὺς ἕκει
κ' ἡ θεία λάμψις, ὦ Θεέ, τοῦ μειδιάματός Σου
ἐγγράφει κ' εἰς τὰ χεῖλη μου μειδιάμα γλυκὸ! . . .

. . . Πού, φαντασία μὲ πλανῆς ταχύπτερος, θυμη-
ρης ἐκεῖ εἰς χώρας τοῦρανοῦ φωτός καὶ κάλλους πλη-
ρεις, εἰς ὑπερνεφέλους κοιλάδας χαρῆς καὶ δόξης ἀφθί-
του, ἄς τοῦ Θεοῦ ἡ ἀκτίς ἐμπιπλᾷ;

Οὐχί! δὲν ἐπέταξα ὡς ἐπόθουν διὰ χρυσῶν πτε-
ρόγων ὑψιάναντος ἀετοῦ, οὐδ' ἀνέμελψαν διὰ γλώσ-
σης ἀγγέλου τᾶσθενῆ μου καὶ ἄμουσα χεῖλη, τὸ μεγα-
λειον τοῦ τῶν πάντων κρατοῦντος! Οἱ πόδες μου πα-
τοῦσιν ἔτι τῆς γῆς τὸ ταπεινὸν καὶ χοῶδες ἐπίπε-
δον, καὶ οἱ ὀρθήκμοι μου μακρόθεν μόνον προσκατενί-
ζουσι μετὰ πόθου τὸν οὐρανόν· ἀλλὰ παλμοὶ στι-
γμαῖοι. αἰνοεὶ χρυσόθερος τῆς καρδίας πυρὰ τὴν
φαντασίαν μου φλέγοντες, ἐπὶ σμικρὸν εἰς ὕψη μὲ
ἀνήγαγον. Παλμοὶ στιγμαῖοι ζωपुरοῦντες τὰ νέα μου
στήθη, ἔστε, ἔστε Ἰσθεστοὶ ἐν αὐτοῖς ἔσχει, ὦ θύε-
λλα, ὑψηλὴ τοῦ πικρῆς ἀρμονία, ἡ ἀκαριαίως αὐτοὺς
ἐν ἐμοὶ διεγείρασα· σὲ εὐλογῶ! . . .

Ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, εἰσῆλθεν ἡ φύσις· δὲν χέει
πλέον φοβερὰς, βροντώδεις ἀπηχῆσεις τὸ πέλαγος τὸ
θορυβοῦν, ὁ κεραυνὸς ὁ βρέμων κυπτᾷ μόνον ἐλα-
φρῶς κορμὸς ἰτέας τρέμων· ἀργυροκρυστάλλος ρύαξ
φλοίσβου; ἠδεῖς ἀπηχεῖ καὶ γαλανῆς λέμβου οἶαξ
τὸν διασχίζει ταχύ· ὁ ἥλιος χρυσοῦς, σπινθηροβόλος,
μυριοφεγγῆς μειδιῶν ἀνέτειλε καὶ πάλιν ἀπὸ τῶν ζο-
φρῶν νεφελῶν, καὶ ὁ ζέφυρος τῶν ὀρέων πάλιν ἐπέ-
πνευσε θροῶν ὡς γλυκὺς καὶ ληθαῖος ψίθυρος χρυσο-

καὶ ὁ βίος καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ ἐξητάσθησαν καὶ ἐξετάζονται καθ'
ἐκάστην ἐν ταῖς συγγραμμάσι, ταῖς ἐφημερίσι καὶ ταῖς περιοδι-
κοῖς. Τῆς κινήσεως ταύτης ἔγνω νὰ μετασχη καὶ ὁ γνωστὸς
ἄγγλος στρατηγὸς λόρδος Wolsley, δημοσιεύων ἐν τῷ *Pal
Mall Magazine* μακρὰν μελέτην περὶ τοῦ Ναπολέοντος Α', ὃν
ἀποκαλεῖ «τὸν μέγιστον σχεδὸν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν», ἀποδει-
κνὺς τὴν ἀγγλικὴν ὑπερβολὴν καὶ ἐν τούτῳ, Μόνην αἰτίαν δὲ
τῶν σφαλμάτων καὶ ἀτυχιῶν τοῦ Ναπολέοντος θεωρεῖ μυστη-
ριώδη τινὰ ἀσθένειαν, ὅψ' ἦς προσεβλήθη κατὰ τὰ τελευταῖα
ἔτη τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Ὁ λόρδος Wolsley σημειοῦται
ἰδίᾳ περιστάσιν τινα, καθ' ἣν ἡ διαγωγή τοῦ Ναπολέοντος ἔσται
ἀνεξήγητος, ἂν μὴ γένηται ἀποδεκτὸν ὅτι προσεβλήθη ὑπὸ συμ-
πτώσεων τῆς ἀσθενείας ταύτης.

* *

Ἐπιστεύετε μέχρι τοῦ νῦν ὅτι ὁ γνωστὸς χορὸς πόλκα εἶνε
πολωνικός, νεώτεροι ὅμως πληροφορικὴ ἀποδεικνύουσιν ὅτι εἶνε
βοημικός. Ἐχορεύθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῆς βιημίδος ἀρχιστρίδος
Haniczka Izbezab ἐν τῷ χωρίῳ Kosleec ἐπὶ τοῦ Ἐλβα.
Ἐσπέραν τινὰ κατὰ τῷ 1830 παρεκλήθη ἡ διαπρέπουσα αὐτῆ
ἀρχιστρίς νὰ χορεύσῃ κατὰ ἐν βῆμα. Τούτου δὲ γενομένου, ἤρ-
ξατο ἡ Haniezka ἄδουσα καὶ χορεύουσα κατὰ τὸν ρυθμὸν τοῦ

πτέρων ἀγγέλων, περιῦπταμένων ἀοράτως ἐν τῷ κενῷ.
Οὕτως ἀνὰ τὸν ὀρίζοντα τοῦ βίου ἡμῶν ἡ εὐδία τῆς
χαρῆς μετὰ τὰς πολυρροΐζους τῶν δεινῶν θυέλλας εὐ-
μειδῆς καὶ φαιδρᾶ ἀνατέλλει!

Ἄλλὰ διὰ μέσου τῆς ἡρέμου σιγῆς δι' ἧς ἡ ἐπι-
χυθεῖσα γαλήνη τὴν φύσιν ἐνέδυσσε, ἡ ἀκοή μου μυ-
στικῶς πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνατεινομένη, νομίζει ὅτι
ἀκούει εἰσέτι τῆς θείας φωνῆς σοβαρῶς ὀμιλοῦσας;

« Ἀρμύζει μέγας νὰ κληθῆ ἂν τις ἡμῶν κρατήσῃ
τὸ ρεῦμα τῶν ὀκεανῶν
ἢ τὸν φλογώδη κεραυνὸν
ἐν ἀναχαίτῃ! . . . »

. . . Ὡ αἰθὴρ ἀπειρομήκης! ὦ οὐρανόφωτε Φοῖβε,
λαμπὰς σὺ τοῦ κόσμου αἰωνία καὶ ἱερὰ! ὦ, εἴπατέ
μοι, μὴ καὶ ὑμεῖς, ἐν ᾧ ἀκίνητοι ἐκεῖ ἔνθα ἐθεμελίω-
σεν ὑμᾶς ὁ Πλάστης ἔσχει θεωρεῖτε τὴν πυγμαίαν τῆς
ἀνθρωπότητος μυρμηκίαν, τοὺς μυριοπληθεῖς τούτους
νάνους, οἵτινες στιγμαῖοι καὶ φροῦδοι, ὡς τοῦ ἀνα-
στήματος αὐτῶν ἡ σικί, τανύονται, μοχθοῦσι, κα-
ταφθεῖρονται, ὅπως στιγμαίως καὶ ἀσταθῶς ὡς ἐκεί-
νη ὑψωθῶσιν εἰς γίγαντας, δὲν λαλεῖτε ἄρα πρὸς
αὐτοὺς σιγηλῶς αὐτὴν ταύτην τὴν οὐρανίαν φωνήν, ἣν
ὁ Θεὸς διὰ μέσου τῶν ῥόχθων καὶ τῆς βροντῆς εἰς
τὰ ὦτα αὐτῶν ἀποστέλλει;

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ἄσματος, ὃ δὲ χορὸς οὗτος ἐγένετο δημοτικὸς ἐν τῷ χωρίῳ καὶ
εἶτα ἐν Βοημίᾳ. Ἐρωτηθεῖσα δὲ ἡ ἀρχιστρίς πῶς λέγεται ὁ
χορὸς ὃν χορεύει, ἀπήντησε Pulkker, ἦτοι κατὰ ἐν βῆμα· τὸ
pulkker ἐγένετο polker καὶ εἶτα polka. Εἰσῆλθη δὲ ὁ χο-
ρὸς οὗτος εἰς μὲν τὴν Πράγαν τῷ 1833, εἰς δὲ τὴν Βιέννην τῷ
1839 καὶ εἰς Παρίσιον τῷ 1840. Ἡ Haniezka νῦν εἶνε γραῖα
ἔχουσα περὶ αὐτὴν ἑξ τέκνα καὶ ἐγγόνους. Ταῦτα γράφει γαλλι-
κὴν περιοδικὴν σύγγραμμιν.

Ζωγράφος περὶ τὴν ἐξεικόνισιν ζῶων ἰδίᾳ ἀσγολομένη, ὀνομα-
ζομένη δὲ Rosa Bonheur κέκτηται μνημονικὸν παράδοξον. Ἄνευ-
ρίσκει πάντοτε ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτὴν ὁ-
μοιότητα πρὸς τι μέλος τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου. Ἐπὶ παραδείγματι
εἶ τις ὀμιλεῖ αὐτῇ περὶ τινος κυρίας Χ. . αὐτὴ ἐπὶ μικρὸν σκέ-
πεται καὶ εἶτα ἀναφωνεῖ: «Ἄ! Ναί! τὴν κυρίαν, ἣτις ἔχει
κεφαλὴν μύσου!» ἢ: — Ναί, ἐνθυμοῦμαι. Τὴν κυρίαν, ἣτις
ἔχει ὄψιν καμήλου». Ἐννοεῖται ὅτι τὸ τοιαῦτο δὲν εἶνε εὐά-
ριστον τοῖς φίλοις τῆς καλλιτέχνιδος, ἀλλὰ τοῦτο δείκνυσαι μέχρι
τινὸς σημείου αὐτὴ γινώσκει τὰ ζῶα καὶ τὰ κυριώτατα χα-
ρακτηριστικὰ αὐτῶν.

Ο. Α.

ἐντὸς τῆς τροχιάς τοῦ πολιτικοῦ βίου. Ἐοῖς ἐπαπειλοῦσα τὴν περιουσίαν αὐτοῦ τὸν ἀνεκάλει ἦδη εἰς Γαλλίαν, ἐπειδὴ δὲ τώρα προῦκειτο περὶ αἰσχρᾶς κλοπῆς, ἐτρόπη τὴν ὁδὸν τῆς ἐπιστροφῆς, ἀλλὰ μετὰ μακρὸν ἐνδυσασμὸν καὶ πάλιν, καθ' ὅτι ἀνελογίζετο ὅτι κἂν ἀπετύγχανεν ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δίκης, τῷ ἔμενον ἐτι περιουσία πλείων ἢ ὅση θὰ ἔχρηζεν ἀνὴρ ἀποφασίδας νὰ συντελέσῃ τὴν λήξιν τῆς γεννεαλογίας αὐτοῦ ἀσπαζόμενος βίον μονοδιαίτου.

Μετὰ πεντεκαίδεκα ἡμέρας διήρχετο τὴν Αἴγυπτον, μέλλων ν' ἀποπλεύσῃ εἰς Μασσαλίαν, ὅτε συνήντησεν ἐκεῖ τὸν φίλον του Κιλλιάν, ἐρχόμενον ἐκ Καίρου ὁπως διασώσῃ τὸν ἕνα μόνον πνεῦμονα ὅστις τῷ ἔμενον ἄρτιος. Ὁ στηθικός συνωδεύετο ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς του, ὡραίας παρθένου ἐχούσης τὸ βλέμμα βαθύ καὶ ποιητικόν, καὶ συμμεριζομένης τῆς πρὸς τὸν κόσμον ἀνδρίας, ἧς ἐνεφεροεῖτο ὁ Ἀλβέρτος. Ὁμιλῶσαν ὁμοῦ περὶ τῆς μηδαμνότητος τῶν ἀνθρωπίνων συμπαθειῶν τόσον καὶ οὕτως, ὥστε ὁ Σενάκ ἔμεινεν ἐν Αἰγύπτῳ ἀσμονῶν τὴν δίκην αὐτοῦ, ἦν ἀπώλεσεν.

Ἐπειτα ἡ Θηρεσία ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μοναστήριον σχεδὸν ὡς καὶ ὁ Ρηγοῦλος πρὸς τοὺς Καρχηδονίους· ἀλλ' ἰδὼ λήγει ἡ ἐξομολογία, διότι ἡ νεάνις ἐκείνη, ἡ πεπρωτικὴ μὲν διὰ τῶν λαμπροτάμων ὁμμάτων, ἐπεχείρησε καὶ δεύτερον εἰς τὰς νελορροῦτους γαίας ταξειδίον, ὅπερ ὑπῆρξε τὸ γαμήλιον ταξειδίον της.

Γ'.

Ἐνῶ οἱ ἐν τῷ προαστείῳ τοῦ ἁγίου Γερμανοῦ ἀνέμενον τοὺς νεονύμφους, οὗτοι ἐτρέποντο βραδέως τὴν πρὸς τὴν Γαλλίαν ὁδόν, ἀποκομίζοντες ἐκ τῆς ρωμαντικῆς ἀνά τὴν Αἴγυπτον περιηγήσεως οὐχ μόνον διαπυρωτέραν ἢ πρότερον πίστιν πρὸς τὸ ἰδεώδες, ἀλλὰ προσέτι καὶ τὴν πεποιθῆσιν ὅτι εὖρον αὐτὸ, ὅτι τὸ κατεῖχον καὶ ὅτι προορισμὸς αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἦτο ἢ παντὶ σθένει διάχυσις, πῆριξ, τοῦ παραδεισίου ἐκείνου φωτός. Οὐδέποτε ζεύγος θνητῶν ἐνεψυχώθη ζωηρότερον ὑπὸ τῆς ἱερᾶς ἐκείνης βουλήσεως, ἥτις φεῦ! εἶναι ἐχέγγυον αἰδίου εἰρήνης ἐν ταῖς ἀγγελικαῖς μόνον ὁδαῖς.

Ἐν τῇ εὐσεβείᾳ εὐγνωμοσύνη αὐτῶν δεικαίνοντο ὑπὸ τοῦ πόθου ἵνα διαθέσῃ χάριν τῆς κοινῆς ὠφελείας καὶ βελτιώσεως πάντα τάγαθά, ἅτινα κατὰ σύμπτωσιν τόσῳ σπανίαν συνηνοῦντο ἐν ταῖς ψυχαῖς ἀμφοτέρων αὐτῶν, ἥτοι τὴν ἱερὰν πίστιν, τὴν τιμὴν καὶ λάμπριν τοῦ ὀνόματος, τὸν πλοῦτον, τὴν πνευματικὴν ὑπεροχὴν, καὶ τὸν ἔρωτα τέλος, ὃν ἐκάτερος αὐτῶν ἐνόει ὑπὸ τὴν ὑψηλοτέραν μορφήν του, θεωρῶν ὡς πρώτην αὐτοῦ βάσιν, ἅμα δὲ καὶ ἀρίστην ἐκδήλωσιν, τὴν πρὸς τὸν ἕτερον ἀφοσίωσιν ἐξικνουμένην μέχρι λήθης ἑαυτοῦ.

Εἶχον ἀποφασίδει νὰ διέλθωσι τὸ πρῶτον ἔτος ἐν τῷ μετάρῳ αὐτῶν, ὅπερ θ' ἀπασχόλοι ἀναμφιβόλως τὸν χρόνον τῆς μονώσεως, διότι ἀπὸ δύο σχεδὸν αἰῶνων ἐγκαταλειφθὲν ἔρημον, ἔχρηζεν ἦδη σπουδαίων ἐπισκευῶν. Εἰσῆλθον εἰς αὐτὸ ἀνευ πομπῆς τερπνῆν τινα πρώτων, καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἐσπινθηροβόλοι ἐπίσης λαμπρῶς ὡς καὶ ὅτε εἶχε φωτίσει τὴν πρώτην τοῦ Ἀλβέρτου μετὰ τῆς Κλοτιλδῆς συνάντησιν. Ὁ αὐτὸς γηραιὸς ναύτης διεπρόβημευσεν αὐτούς, ὅτε δ' ὁ σύ-

ζυγος τῆς Θηρεσίας ἀπέθικεν εἰς τὴν παλάμην του λουδοβίκου, ὁ ἀγαθὸς πρεσβύτης ἀποκαλύπτων τὴν πολὺν αὐτοῦ κεφαλὴν, ἀνέκραξε :

— Πληρῶνετε καλλίτερον παρ' ὅσον πάντοτε ἐπληρῶθην, κύριε κόμην!

Ἐὸ Ἀλβέρτος πλήπτων φιλιῶς τὸν ὄμρον τοῦ γέροντος Σινιόλ, ἀπῆντησε μετ' ἀκτινοβολούντων ἐκ τῆς χαρᾶς ὁμμάτων.

— Διότι τὸ πλοῖόν σου οὐδέποτε ἔφερέ τι πολυτιμώτερον ἀφ' ὅ,τι σήμερον φέρει.

— Καλῶς εἶπατε, κύριέ μου! εἶπεν ὁ γέρον ὑποκλινόμενος ἐκ νέου· ἀλλὰ στοιχηματίζω ὅτι θὰ μεταχειρίζεσθε τὸ σκάφος μου ὀλιγώτερον συχνὰ ἢ πρὸ πάντε ἐτῶν, ὅταν εἶχατε σχέσεις εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην.

— Θὰ σιωπήσῃς, κακὴ γλῶσσα; εἶπεν ὁ Ἀλβέρτος μειδιῶν· δὲν βλέπεις ἐμπρὸς εἰς ποῖον ὁμίλει;

— Ἄ, τὸ βλέπω καλά! εἶπεν ὁ Σινιόλ, μετὰ τῆς ἀδολεσχίας τῆς μετεχούσης οἰκειότητος καὶ λυρισμοῦ, οὕτως εἶπεῖν, ἥτις εἶναι συνήθης εἰς τοὺς κατοίκους τῆς χώρας ταύτης· τὸ βλέπω, καὶ δὲν θὰ ἴθελα οὔτε διὰ εἰκοσὶν ἄλλα τοιαῦτα χρυσᾶ νομίσματα νὰ κλεισθοῦν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὶν ἰδοῦν με χαρὰν τὴν νέαν κυρίαν τοῦ παλαίου πύργου. Αὐτὴ ἔχει ἀληθῶς βλέμμα κυρίας· ὁ Θεὸς νὰ τὴν εὐλογήσῃ!

— Καὶ νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἄλλην! εἶπε χαμηλοφώνως ἡ Θηρεσία πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς, σφίγγουσα τὴν χεῖρά του, ἐνῶ οὗτος τὴν ἐδοῦθει ν' ἀποδιδασθῆ ἐπὶ τῆς ὄχθης.

Παρὰ τὴν μικρὰν ὑψον, ἥτις ἠνοίγετο εἰς τὴν κάτω πλευρὰν τοῦ κήπου, πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν βρεχομένην ὑπὸ τοῦ Ροδανοῦ, γυνὴ πεντηκονταετής, εὐσαρκος καὶ ἐρυθρὰ ὑπερβαλλόντως ἕνεκα τῆς συγκινήσεως, τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲ ἔχουσα πλήρεις γλυκυτάτων δακρῶν χαρᾶς ἀνέμενε τοὺς νεύλυδας. Ἦτο αὐτὴ ἡ μίστρας Κράου, ποτὲ διδασκάλισσα, ἔπειτα δὲ σύντροφος κυρία τῆς Θηρεσίας δὲ Σενάκ. Μετὰ θαυμασίας ταχύτητος ἡ ἀγαπητὴ γυνὴ ἐρρίθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς νεαρᾶς γυναικός.

— Πόσον ἀργὰ ἐπιστρέφετε! ἀνέκραξε προδπαθοῦσα νὰ περιστείλῃ τοὺς λυγμούς της· πόσον καιρὸν με ἀφήσατε μόνην! . . .

— Ἡσύχασε, καλὴ μου Κάθλειν, εἶπεν ἡ Θηρεσία ἀποδίδουσα τὰς ὤψεις· ἐπανῆλθον καὶ δὲν θ' ἀναχωρήσω πλέον· ἀγαπῶ ἦδη τὸ Σενάκ περισσότερο ἢ πᾶν ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου.

Καὶ ἀνέβησαν οἱ τρεῖς ὁμοῦ τὴν ἀπότομόν πως κλίμακα, βαδίζοντες βραδέως ἐξ ἀβρότητας πρὸς τὴν Ἰρλανθὴν πρεσβύτιδα, ἐρειδομένην ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Ἀλβέρτου, ὅστις, ὡς ὑπέσχετο, ἤρχιζεν ἦδη συμπεριφερόμενος πρὸς αὐτὴν ὡς πρὸς μέλος τῆς οικογενείας. Ἄλλ' ὅτε ἔφθασαν εἰς τὸν πύργον, ἡ Κάθλειν ἀφῆθη μόνη ἅπαξ ἔτι.

— Ἐλθε νὰ ἴδῃς ἀμέσως τί εἶναι τὸ ὠραιότατον ἐξ ὅσων ἔχομεν, εἶπεν ὁ Σενάκ χαμηλοφώνως εἰς τὸ οὖς τῆς συζύγου του, καὶ ὡς ἐραστῆς εὐδαίμων ἀκορέστως ἐπιζητῶν τὴν μετὰ τῆς φιλιότητος αὐτῷ μόνωσιν, ἔδυσεν αὐτὴν πρὸς τὴν στενὴν κλίμακα, ἥτις ἔφερον εἰς τὴν ἐξώστραν.

Ἐὸτε ἀνέβη ἐπὶ τοῦ περυγίου τοῦ πύργου ἡ Θηρεσία ἔβαλε κραυγὴν ἐνθουσιασμοῦ. Ἀληθῶς ἡ εὐτυ-

χία έχαιρέτα τὴν νεαρὰν τυρροδεσπότιδα κατὰ τὰ πρωτόλεια τοῦ συζυγικοῦ βίου της ! Ὡς ἐὰν θείου ὄνειρου θεὰ ἐξειλίσσετο πρὸ αὐτῆς ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ συζύγου αὐτῆς, μόνον δὲ εὐρύτεροι ἰεράκες οἱ πλανώμενοι ἀνὰ τὰ εὐρέα αἰθέρια ὕψη, εἰς ἀποστάσεις, αἰτίνες καθίστων αὐτοὺς ὅλως ἀοράτους, ἐπέδλεπον αὐτοὺς κατὰ τὴν μονήρη καὶ γλυκεῖαν ἐκείνην στιγμήν.

Ἄσπαζόμενος τὴν Θηρεσίαν ὁ Ἀλδέρτος ἐψέλλισεν·

— Ἐγνώριζον ὅτι θὰ σοὶ ἦρσεν αὐτὴ ἡ θεὰ.

— Δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ὑψηλίον ὄλην, ἀπάντησεν ἐκείνῃ, τοπογραφία ὁμοία πρὸς αὐτὴν· καὶ τὸ κάλλος τοῦτο, ἢ λαμπρότης αὐτῆ ἀνῆκει εἰς ἐμὲ, ὡς καὶ ἄλλος τις θησαυρὸς . . . ἐξηκολούθησε σφίγγουσα διὰ τῆς μικκύλης χειρὸς τὸν ρωμαλεόν τοῦ νέου βραχίονα.

— Ἄ! ἀγαπῆτέ μου, φιλάτέ μου ! . . .

Ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως ὁ εὐδαιμων σύζυγος ἐπέθηκε τὰ χεῖράν ἐπὶ τῶν βλεφάρων αὐτῆς, εἶτα δ' ἐπιθύρσεν διὰ φωνῆς ἡδυσίας καὶ τρεμουσῆς ἐκ συγκινήσεως.

Τὸ θέαμα μόλις εἶναι ἀξίον τῶν ὀφθαλμῶν σου, ἀγάπη μου, καὶ εὐκόλως θὰ ἠδύνασο νὰ εὐρῆς ἀλλοχοῦ ὠραιότερον αὐτοῦ· ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ μάστιγ θὰ ἐξήταις ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὀλοκλήρου τῆς σφαιραῖς θὰ ἦτο ἀνὴρ ἰκανὸς νὰ σὲ ἀγαπήσῃ ὡς ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ. Τὸ πιστεύεις τώρα, τὸ πιστεύεις ἐπὶ τέλους ;

Ἡ κόρη ἀπληλλάγη τῆς περιπτύξεως, σφίγγουσα δὲ τὰς χεῖράς του καὶ θεωροῦσα αὐτὸν κατὰ πρόσωπον τῷ εἶπε :

— Σὺ μετὰ τὸν Θεὸν εἶσαι ὁ πρῶτος εἰς τὸν ἔρωτα καὶ τὴν πίστιν μου. Ἐπὶ δύο ὅλα ἔτη ἀμφέβαλλον ἀλλὰ, φεῦ ! πόσον εἶναι εὐκόλον τὸ νὰ πιστεύσῃ τις εἰς τὸν Θεὸν καὶ πόσον δύσκολον τὸ νὰ πιστεύσῃ εἰς ἄνθρωπον ! κ' ἔπειτα τὰ πάντα συνεφώνουν διὰ νὰ μὲ καταστήσωσι τυρροδιστριαν, τὸ παρελθόν, αἱ τυχαῖαι περιπτώσεις, ἢ ἐπονειδιστος μοχθηρία βδελυροῦ τινος πλάσματος . . .

— Ἄς μὴ ὁμιλήσωμεν ποτὲ πλέον περὶ τοῦ παρελθόντος ἢ τοῦλάχιστον ἄς ὁμιλῶμεν μόνον περὶ τοῦ ὠραίου παρελθόντος, ὅπερ ἀναζῆ ἦδη εἰς τὸ παρόν. Ἴδὲ ! ἴδὲ τὴν εὐρείαν ταύτην φωτεινὴν ἑκταδιν, ἣτις ἐκτείνεται πρὸ ἡμῶν, τὰ εὐκαρπα πεδία, τὸν ἀργυροδίνην ῥύακα, τὰ χλοάζοντα ὄρη καὶ τὸν σπινθηροδόλον ἦλιον, ὅστις ἀνέρχεται λαμπρῶς ἐπὶ σαπφειρῶδους καὶ ἀνεφέλου ὀρίζοντος· εἶναι τὸ μέλλον, τὸ εὐρὺ καὶ φωτεινὸν μέλλον μας· μᾶς προσκαλεῖ, ἄς τῷ ἀνταποκριθῶμεν ! Τώρα ὀφείλω νὰ ἐκπληρώσω τὰς ὑποσχέσεις τὰς ὁποίας ὠμολόγησα εἰς ἐμὲ αὐτὸν μᾶλλον ἢ εἰς σέ . . .

— Μίαν καὶ μόνην σὲ παρακαλῶ νὰ ἐκπληρώσῃς, ἀγαπῆτέ !

— Τί ; νὰ σὲ ἀγαπῶ πάντοτε ; παιδίον ! τοῦτο δὲν εἶναι ὑπόσχεσις· εἶναι ἡ ζωὴ μου, εἶναι ὁ ἀὴρ τὸν ὁποῖον ἀναπνέω, τὸ φῶς τὸ ὁποῖον μὲ ζωογονεῖ· ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ πράξω καὶ τι πλέον τοῦ νὰ σὲ ἀγαπῶ· ἐπιθυμῶ νὰ ἐκδικήσω ἑμαυτὸν κατὰ τοῦ κόσμου ὅστις μὲ κατέστησεν ἐπὶ τινα χρόνον δύσπιστον πρὸς πᾶν ὅτι εἶναι ἀγαθόν ! θέλω νὰ τῷ δεῖξω ὅτι πᾶν ἀγαθὸν συννεοῦται ἐν σοὶ καὶ στεφανοῦται οὕτως ὑπὸ τῆς εὐδαιμονίας. Ὡ, ὁ σκοπὸς τοῦ βίου μου εἶναι σὺ, ἡ φιλοδοξία μου σὺ, ἡ διυνεκὴς ἀσχολία μου ὡς

καὶ ἡ ἀνταμοιβή μου θὰ ἦσαι σὺ μόνη, φιλάτη μου ! Ἴδου τὸ πρόγραμμα τοῦ βίου μου· τί λέγεις περὶ αὐτοῦ ;

— Πρέπει νὰ προσθέσωμεν καὶ τοῦτο : νὰ εὐεργετῶμεν τοὺς ἄλλους πολὺ.

— Σοὶ ἀφίνω τοὺς ἄλλους· σὲ μόνην κρατῶ ὡς μεριδα μου. Καὶ τώρα, κυρία, ἔλθετε νὰ ἴδῃτε τὸ οἰκνμά σας, τὸ ὁποῖον ὅμως πρὸς τὸ παρόν εἶναι ὀλίγον παλαιόν. Ἀλλὰ θὰ σκεφθῶμεν περὶ αὐτοῦ.

Αἱ πρόσδοδοι τοῦ νεαροῦ ζεύγους ἀνερχόμεναι εἰς 120,000 φράγκων παρεκτὸς τοῦ ἐνοικίου ξενοδοχείου τινὸς ἐν Παρισίοις καὶ μεγάλης ἀγροικίας ἐν τῇ ἐξοχῇ, δὲν ἐπέβαλλον βεβαίως αὐστηρὰν οἰκονομίαν. Ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἴσως ἐφάνησαν ἀσυμφωνίαι ἀνὰ μέσον πιστοῦ ζεύγους, ἀκριβῶς ἕνεκα τῆς στενωτάτης αὐτοῦ ἐνώσεως. Ἡ Θηρεσία, ἐν τῇ αὐταπαρνησίᾳ αὐτῆς ὡς ἀφωσιωμένης συζύγου, προσέτεινε τὴν πώλησιν τοῦ ξενοδοχείου, ἥτις ἦτο εὐκόλωτάτη, διότι πολυκήματοι διαχειρίζονται ἐπεθύμουν ν' ἀποκτήσωσιν αὐτό, καὶ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ διὰ διαμερίσματος τινος οἴκου ἐν Παρισίοις, ὅπερ θ' ἀπέφευγεν οἰκονομίαν δεκακισχιλίων λουδοβικίων κατ' ἔτος. Ἀλλ' ὁ σύζυγος ὑπῆρξεν ἀμετάπειστος.

— Νὰ πωλήσωμεν τὴν οἰκίαν ὅπου ἐγεννήθης, ἢ ὁποία περικλείει τόσας ἀναμνήσεις σου, τόσας ἀναμνήσεις γένους ἀποσβεσθέντος, ἢ ὁποία τέλος ὑπῆρξε μάρτυς τῶν γλυκυτάτων τοῦ βίου μου στιγμῶν, ποτέ, ποτέ ! ἀνέκραξεν· ἄλλως τε δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω διὰ σὲ τὴν ἀθλίαν σύγχυσιν τῶν ἀστικῶν οἰκνημάτων· δὲν θέλω ὁ τυχὼν νὰ συναντᾷ τὴν γυναῖκά μου ἐπὶ τῆς κλίμακος δηλητηριάζων αὐτὴν διὰ τοῦ καπνοῦ τοῦ σιγάρου του.

— Φίλε μου, σκεφθῆτι καλῶς· τὸ νὰ κρατῶμεν τὸ μέγαρον τοῦτο εἶναι τρέλλα.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἢ φρόνησις τὴν ὁποίαν τηροῦμεν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ροδανοῦ θὰ πληρώσῃ τὴν ἀφροσύνην τὴν ὁποίαν διαπράττομεν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Σικκουάνα.

Ἐν τούτοις ἡ κόμισσα δὲν ἦτο γυνὴ ἀφίνουσα εὐκόλως νὰ ἠπτηθῆ ἢ γενναίως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ συζύγου της. Οἶονεῖ ἵνα ἀντισταθμίσῃ τὸ μέγαρον Κιλλιαν ὅπερ ἐκείνος τῇ ἐπέβαλλε νὰ κρατήσῃ, ἀπεφάσισε νὰ μὴ φείδηται οὐδενὸς πρὸς ἐπισκευὴν τοῦ μελάθρου Σενάκ καὶ ἐπανόρθωσιν ὅλης τῆς πομπῆς καὶ τῆς δόξης του. Ὅθεν μὴδ' ἐπὶ μίαν καὶ ἡμέραν ἀναβάλλουσα, ἦρξατο θαρραλέως τῆς μεγάλης ἐπιχειρήσεως. Ὅλοι οἱ κτίσται, στεγασταὶ καὶ τιτανοπῶλαι τῆς χώρας ἐκείνης ἐξ ἀποστάσεως μιᾶς λεύγης περίπου, εἰσορμησαντες ἀθρόοι εἰς τὸν γηραιὸν πύργον, κατέστησαν αὐτὸν μετ' οὐ πολὺ ἀναρμόδιον πρὸς κατοικίαν. Προσέτι ζωγράφου καὶ θαλαμοδότου προσεκληθῆσαν ἐκ Παρισίων, ὡς καὶ τις σχεδιαστὴς κήπων, χάρις τῷ ὁποίῳ ὅλοι οἱ εὐθῶμοι κάτοικοι τοῦ χωρίου εἰργάσθησαν ἐν τῷ περιβόλῳ ἐπὶ πολλὰς ἐδομαδας διὰ τοῦ πελέκεως καὶ τῆς ὕννεως. Ἡ Θηρεσία διύθυσε τὰς ἐργασίας μετὰ τῆς ὑπερόχου καλαισθησίας ἀνθρώπου ἀνατραφέντος μέσῳ τῶν αὐθεντικῶν ἀναμνήσεων τῆς γυναικωτάτης καλλιτεχνίας· ὁ δὲ Ἀλδέρτος ἐκράτησε δι' ἑαυτὸν τὸ καθῆκον τοῦ γενικοῦ διαχειριστοῦ τῶν χρημάτων, ὅπερ ἦτο φροντικὸς οὐχὶ

μικρά, καίτοι είχε φροντίσει ὅπως μὴδέποτε λάβῃ ἀφορμὴν ἔριδος πρὸς τοὺς ἐργάτας.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ φθινοπώρου αἱ ἐργασίαι ἔλκξαν, ὁ δὲ ἰδιοκτῆτης ἠδύνατο νὰ ὑπερφηανεῖται ὡς κάτοχος τοῦ ὠριωτάτου οἴκου τῆς Προβηγκίας καὶ τῆς Λαγκεδόκης. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸ σύνολον τῶν δαπανηθέντων ποσῶν, οὐδὲν εἶναι εὐκολώτερον τοῦ νὰ εὔρη αὐτὸ καὶ σήμερον ἔτι ὁ βουλόμενος, διότι κατάστιχα, καταμετρήσεις, τιμολογικαὶ σημειώσεις καὶ οἰαδίποτε ἐγγράφα πληροῦσιν ἔτι τέσσαρας ἢ πέντε σῦρτας τῆς βιβλιοθήκης τοῦ οἰκοδεσπότου, μόνη δὲ ἡ πρόσθεσις τῶν ἀθροισμάτων τούτων οὐδέποτε ἔτι μέχρι τοῦδε ἐγένετο.

Ἡ πρώτη σειρά τῶν κληθέντων εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἀνανεωθέντος κτιρίου ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν χωρικῶν καὶ πενήτων τῶν περιχώρων· ἡ ἡμέρα ἤρχισεν διὰ τοῦ ἐγκαινισμοῦ ἰδρύματος ὅλως νέου ἀνεγερθέντος ἐν τινι γωνίᾳ τοῦ κήπου, ἀπομακρυσμένη τοῦ λοιποῦ περιβάλλου, ὅπερ ἀπετελεῖτο ἐκ σχολείου, κατοικίας διὰ τὰς ἀδελφὰς τοῦ ἐλέους καὶ μικροῦ νοσοκομείου. Τοῦτο ἦτο τὸ γαμήλιον δῶρον τοῦ κόμπος πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

Συμπόσιον προεδρευόμενον ὑπὸ τῶν πυργοδεσποτῶν ἀπετέλεσε τὴν συνέχειαν τῆς ἐορτῆς, ὅτε δ' ὁ ἥλιος ἤρχετο ἤδη καταβαίνων πρὸς δύσιν ὁ Ἀλβέρτος ἐγερεθεὶς ἀπήγγειλε πρόποσιν, δι' ἧς ἐγνωστοποίησε πρὸς τοὺς ἀκροατὰς αὐτοῦ ὅτι τοῖς ἐπέτρπε νὰ ἐρχῶνται καὶ παίζωσι τὴν σφαῖραν καθ' ἐκάστην κυριακὴν ὑπὸ τὰ εὐσκία τοῦ κήλου φυλλώματα.

Οὐδεὶς ἀπῆντησεν, τοῦθ' ὅπερ, εἰρησθῶ ἐν παροῶ, ἐν παρομοίαις περιστάσεσιν εἶναι σπάνιον εὐτύχημα· ἀλλὰ βλέποντες περὶ αὐτοὺς τοὺς πλείονας ὀφθαλμοὺς δακρυδρέκτους ὁ Ἀλβέρτος καὶ ἡ Θηρεσία, ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ σκεψθῶσιν ὅτι τὸ πολύκροτον κοινωνικὸν ζήτημα ἐλύθη τέλος ὑπ' αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν.

Τὴν ἐπιούσαν προσεκλήθησαν οἱ εὐγενεῖς τοῦ τόπου· ἀλλ' ἤδη τὰ πράγματα ἔλαβον φάσιν οὐχὶ εὐάρεστον. Ἀναμφιδόλως τὸ νεαρὸν ζεῦγος ἐξώργισε τοὺς ἀρχοντίσκους τῆς χώρας ἐξαίρων πολλοὺς ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ἐπισκέψεων αὐτοῦ τόσον, ὅσον ἂν ἔθετε πῦρ εἰς τὰς τέσσαρας αὐτῆς γωνίας. Περὶ τὰς εἰκοσι δὲ οἰκογένειαί, αἵτινες ἀπὸ ἡμῶσις ἐκατονταετηρίδος ἐργάζοντο ἀνεκδότως ὅπως ἀνακηρυχθῶσιν εὐγενεῖς, πιστεύουσαι ὅτι πάντοτε εἶναι κάλλιον ὅτι μόνος ἕκαστος ἀπαρτίζει, ἔβαλον κραυγὰς λύσσης ὅτε εἶδον τὸ ἄσμα τῶν Σενὰκ διερχόμενον πρὸ τῆς θύρας αὐτῶν, ἀλλὰ μὴδέποτε ὑπερπηδῶν τὸν οὐδὸν τῆς.

Τὸ πρᾶγμα διήγειρε τοσοῦτον θόρυβον, ὥστε ἀπλοῖκοί τινες ἔκριναν εὐλογον τὸ νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς ἀπεριθρόκτους πυργοδεσπότης περὶ τῆς καταιγίδος ἣν αὐτοὶ οὗτοι ἐπεδῶρευον ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτῶν. Ἀλλ' ὁ Ἀλβέρτος ἐμμένων διεκήρυξεν ὅτι ἐκτιμῶν καὶ σεβόμενος τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐχὶ ὀλιγώτερον τοῦ τῶν προγόνων του, δὲν ἐνόει νὰ φανῇ πλείότερον ἐκείνων ἐπιρρητὴς εἰς κοινωνικὰς σχέσεις· οὐδὲν δὲ κατίσχυσε νὰ τὸν μεταπεισῇ.

Οἱ περιφρονηθέντες μόνον μακρόθεν νὰ ὑλακτῶσιν ἠδυνήθησαν· ἀλλ' ἡ σύγκρουσις πρὸς τοὺς Καδαροῦ, τῶν ὁποίων ἡ κατοικία ἐχωρίζετο τοῦ πύργου, ἀπὸ τῶν τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα μεσολαβουσῶν

οἰκιῶν, ὑπῆρξεν, ὡς ἦν ἐπόμενον, σφοδροτέρα καὶ ὀξύτερα. Ὁ γέρον δ ρ υ ο τ ὁ μ ο ς Σατουρνίνος, γενόμενος ἤδη θέσει πυργοδεσπότης, ἐν ἀπουσίᾳ τῶν ἀρχόντων τοῦ τόπου ἐκ δικαιώματος, οἴτινες ἐπὶ ἐξήκοντα σχεδὸν ἔτη διετέλεσαν ἐλκυσμονημένοι μακρὰν τῶν γαιῶν αὐτῶν, οὐδέποτε τῶς εἶχεν ὑποπτεύσει ἵτι δὲν ἦτο ἀπίθανον τὸ νὰ ἐπανέλθωσιν ἡμέραν τινὰ ἐκ τῆς μακρᾶς ἀπουσίας οἱ νόμιμοι τοῦ τόπου κύριοι. Πλησίον τοῦ μεγαλοπρεποῦς καὶ ἔτι μᾶλλον ἐξωραϊσθέντος μεγάρου τῶν γειτόνων, ὁποῖαν θεᾶν ἐμελλε νὰ παριστᾷ ἤδη ἡ μικρὰ καὶ πενιχρῶς διακεκοσμημένη οἰκία αὐτοῦ, τοῦ ἀσῆμου ἀστοῦ; Πῶς θὰ ἐφαίνετο ἀπέναντι τῶν μεγάλων ἐνσῆμων ἀμαξῶν καὶ τῶν ἐπιφανῶν οἰκοσῆμων τὸ χονδροειδὲς αὐτοῦ ὄχημα, τὸ στυρόμενον ὑπὸ ὀστεώδους ἵππου τὸν ὁποῖον ὠδήγει κηπουρὸς τις φέρων πῖλον ἐπικεκρωμένον, πρὸ τοῦ ὁποῖου ἐν τούτοις ὑπεκλίνοντο ἐδαφιαίως οἱ ταπεινοὶ χωρικοὶ; Ὁ ἄνθρωπος οὗτος τοῦ ὁποῖου ἡ φιλοδοξία ἐξίσουτο πρὸς τὴν ὀξύνοϊαν, ἦτις δὲν ἦτο μικρὰ, ἦτο μεγαλέμπορος ξύλων, εἰρηνοδίκης τῆς περιοχῆς καὶ μέλος τῆς δημοκρατικῆς μειοψηφίας τοῦ συμβουλίου τῆς ἐνορίας αὐτοῦ. Προϊδῶν δὲ τὸ μέλλον διὰ ριπῆς ὀφθαλμοῦ αὐτὴν ταύτην τὴν ἐσπέραν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔμαθε τὸν γάμον τοῦ Ἀλβέρτου καὶ τὴν μέλλουσαν ἐπάνοδον αὐτοῦ εἰς τὸν γηραιὸν πύργον, ἐπανῆλθε σκυθρωπότερος ἢ συνήθως εἰς τὴν οἰκίαν του, ἦτις τῷ ἐφάνη αἰθνιδίως σμικρυνθεῖσα· θερμαίνων δὲ τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν φλόγα τῆς πενιχρᾶς ἐστίας, ἐλάλησε διὰ φωνῆς ὑποκώφου τὸν βαρύν τοῦτον χρῆσμόν, θύελλαν ὅλην ἀγρίας ὀργῆς περικλείοντα :

— Τετέλεσται ἡ γαλήνη τοῦ τόπου !

Τότε μεταξὺ τῆς συζύγου καὶ τῆς θυγατρὸς, αἵτινες ὁσάκις ὁ Σατουρνίνος ὀμίλει ἐκρέμαντο ἐκ τῶν χειλῶν του, ὁ διορατικὸς ἀστὸς ἤρχισεν ἐκθέτων τοὺς φόβους αὐτοῦ.

Ἡ μήτηρ πρεσβύτις ἐξηκοντοῦτις, ἀλλ' οὐχ ἦττον καταμέλαιναν ἔτι τὴν κόμην ἔχουσα, οὐδὲν ἔλεγεν· ἀπῆστραπτον μόνον ζωηρὰς φλόγας οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εἰς ἐκάστην νέαν ὕβριν ἣν τὸ στόμα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐξηκόντιζε κατὰ τοῦ μισθοῦ ἀριστοκράτου.

Ἦτο αὕτη Κυρῖα τὴν καταγωγὴν, — ὡς καὶ τὸ οἰκογενειακὸν αὐτῆς ὄνομα ὑπεμίμνησκε, — τῆς ὁποίας εἶχε τολμήσει νὰ διακυβέσῃ τὴν ἀξιοπρέπειαν ὁ Καδαροῦ μεταβάς ποτε εἰς Κίρνον χάριν τοῦ ἐμπορίου αὐτοῦ. Ἐνόμιζεν αὐτὴν εὐπιστον καὶ εὐνήθη ὡς ὀρεσίδιον κόρην τῶν Κηθεννῶν· ἀλλ' ὅτε ἐπεχείρησε νὰ ὑποστρέψῃ εἰς Γαλλίαν ἀφίνων τὴν Ἀριανὴν ἐπὶ τοῦ βράχου τὸν ὁποῖον κατῴκει, λεγεῶν ὅλων ἀδελφῶν καὶ ἐξαδέλφων αὐτῆς παραταχθεὶς πρὸ αὐτοῦ, τῷ προέτεινε νὰ ἐκλέξῃ ἢ τὸν μετὰ τῆς κόρης γάμον, ἢ μυθῶδη πληθὺν βολῶν ἐγχειριδίου καὶ πολυδόλου εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὴν κεφαλὴν. Τότε ὁ Σατουρνίνος ἐνυμφεύθη, ὡς ἦτο δίκαιον, τὴν ὠραίαν Κορδικανὴν, ἦτις ὅμως, ὡς ἀναφέρουσι τὰ χρονικά τοῦ τόπου, γενομένη «κυρία Καδαροῦ», δὲν ἔγεινε καὶ εὐτυχεστέρα ἢ πρότερον, διότι ἡ στρατιὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ ἐξαδέλφων δὲν ἦτο πλέον πλησίον τῆς ὅπως τὴν προστατεῖν ἐναντίον τῶν συνεχῶς ἐξελισσομένων στρυφνοτήτων τοῦ συζύγου αὐτῆς.

Ἡ Βασιλικὴ Καδαροῦ, ἡ πρώτη τῶν δύο τέκνων

των, γεροντοκόρη φθορῶς ὀργίλη ἕνεκα τῆς δυσμορφίας αὐτῆς, καὶ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἀρνύσεων ἃς ἔλαβε κατ' ἐπανειλημμένας ἀποπειράς συνάψεως γάμου, ἥτο ἢ πιστὴ εἰκὼν τοῦ πατρὸς τῆς κατὰ τε τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα.

“Ὅταν ἐκεῖνος ἐξήντησεν ὅλην αὐτοῦ τὴν πικρίαν, αὐτὴν ὑπέλαθεν :

— Εἶναι λάθος τοῦ πάππου μου· ἔπρεπε νὰ κρατήσῃ τὸ κτήμα ἀφ' οὗ τὸ εἶχεν ἀγοράσει· ἰδοὺ ποῦ φέρεται ἢ ἀνόητος ὑπερβολὴ τῆς εὐσυνειδησίας.

— Κόρη μου, ἀπῆντησεν ὁ «ἄρχων», ὡς ἀπεκάλει αὐτὸς ἑαυτὸν ἀποβλέπων εἰς τὸν τίτλον του ὡς εἰρηνοδίκου, ἢ ὑπερευλάβεια εἶναι σεβαστή· ἐκτὸς τούτου γινώριζε καὶ ὅτι μόνη ἢ συντήρησις τῶν κτημάτων στοιχίζει εἰς τοὺς γείτονας μας δέκα χιλιάδας τάλληρα τὸ ἔτος κατὰ μέσον ὅρον. Ὑπολόγησε τὰς δαπάνας ἀπὸ τοῦ 1814 καὶ θὰ ἴδῃς ὅτι ὁ πάππος σου δὲν ἦτο ἀνόητος.

Ὁ υἱὸς Φορτουναῖος Καραδοῦ, μέλος τοῦ δικηγορικοῦ σώματος τῆς Μασσαλίας ὡς δόκιμος ἔτι συνήγορος, ἀπουσιάζων τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν οικογενειακὴν συνδιάλεξιν.

Οὗτος ἦτο νεανίας ὑψηλόσωμος, ὡχρομόρφος καὶ δυσχνάκις πλάνον ὑψῶν τὸ βλέμμα πρὸς τὸ ἄπειρον, ὅστις γενικῶς κατακρίνεται ὡς μὴ ἔχων ζιαν στεργῶς τὰς φρένας, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡγάπα νὰ περιψέγηται μόνος τὴν νέκτα χειρονομῶν καὶ λαλῶν ὑψηλοφώνως. Τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι ἠδύνατο νὰ χαρακτηριθῆ τοῦλάχιστον ὡς ἐκκεντρός, καθ' ὅτι συνέθετε στίχους, καὶ ἐκουσίως ἀππλάσσετο τῆς παρουσίας τῶν γονέων καὶ τῆς ἀδελφῆς του, οἵτινες οὐδέποτε ὤκνουν ἵνα ἐπιτεθῶσι κατ' αὐτοῦ διὰ σκωμμάτων καὶ ἐπιπλήξεων.

Ὁ Φορτουναῖος, ὅστις προὔτιμα ἐν τριδτροφῶν ἄσμα μᾶλλον ἢ τὴν δικηγορικὴν ἔδραν του, καὶ τὰς γλαφυρὰς ἀτραποὺς τῶν ἀκτῶν τοῦ ποταμοῦ ἢ τὰς αὐλὰς τοῦ δικαστηρίου, δὲν ἔμενεν ἐπὶ πολὺ εἰς Σενάκ χωρὶς νὰ ὀραπετεῦσῃ αἰθηνιδίως. “Ὅτε τὸ πρῶτον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρικὴν ἐστίαν μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ κόμητος καὶ τῆς κομήσεως, εὐρέθη ἐν μέσῳ οικογενειακῆς φιλονικίας διεγερθείσης περὶ τοῦ ἂν ὄφειλον αὐτοὶ νὰ ἐπισκεθῶσι πρῶτοι τοὺς νέους γείτονας, ἢ νὰ ἀναμείνωσι μᾶλλον ἐπίσκεψιν παρ' αὐτῶν. Ὁ πατὴρ, παρὰ τῷ ὁποίῳ ὁ ὀρθὸς λόγος ὑπερίσχυεν ὀσάκις ἦτο ψυχραῖμος, ἐτάσσετο ὑπὲρ τῆς πρώτης γνώμης· ἀλλ' ἢ Βασιλικὴ ἀνέκραξε μετὰ ματιώδους περιφρονήσεως :

— Νὰ τοὺς ἐπισκεθῶμεν πρῶτοι ! ποτέ ! θὰ ἦτον ἐντροπὴ· ἄλλως τε ἐκεῖνοι ἔχουν τὴν ἀνάγκην μας περισσώτερον ἢ ἡμεῖς ἀνάγκην ἐκείνων.

— Μὴ τέρα, σὺ τί λέγεις ; ἠρώτησεν ὁ γέρον τὴν γυναῖκα του.

— Τί λέγει τὸ παιδί ; ὑπέλαθεν ἀντερωτώσα ἢ μήτηρ, ἥτις εὐρίσκειτο πάντοτε ἐν ἐκστάσει πρὸ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

— Λέγω ὅτι δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ σκέπτησθε περὶ ἐκλογῆς, εἶπεν ὁ νεανίας ἐν ᾧ πτυχὴ πικρίας ἐσχηματίζετο εἰς τὰ χεῖλη του· ὀφείλετε δεῖς νὰ τοὺς ἐπισκεθῆτε πρῶτοι, καὶ ὄχι ἐκεῖνοι ὑμᾶς· ἐὰν ὄφειλον νὰ τὸ πράξωσι, βεβαίως δὲν θὰ τὸ ἀνέβαλον ἕως τώρα. Λυποῦμαι, κρίμα νὰ μὴ ἴδω τὴν κό-

μῆσαν, ἢ ὁποῖα καθὼς λέγουν εἶναι τόσον ὠραία !

— Θὰ τῆ γράψῃς βέβαια στίχους διὰ τὴν καλλονὴν τῆς ! εἶπε μοχθηρῶς σκόπτουσα ἢ Βασιλικὴ, διὰ φωνῆς, ἥτις ἤχησεν ὑποκάθως ὡς λαλιὰ ὀργάνου περιπεδόντος εἰς ἀχρηστίαν ἀπὸ πολλοῦ.

— Ἴσως ! ἀπῆντησεν ὁ Φορτουναῖος τὸ βλέμμα ἔχων προσηλωμένον εἰς τὸ κενόν, ἂν ἦναι ὁποῖα λέγουν !

Ἀλλὰ σχεδὸν πάραυτα ἐστέναξεν ἀναμυνησκόμενος τίνος οικογενείας ἦτο ἀπόγονος : Καραδοῦ ὁ οὐτόμοις!... τὸ παρωνύμιον τοῦτο κυκλοφοροῦν ἐν ὅλῃ τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ, καὶ παλαιότερον προσηλωμένον εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀναμνήσεως ἀσυναίσθητου προγόνου διεχώριζεν ἐσάει ἀπὸ τῶν Σενάκ αὐτὸν τε καὶ τὴν οικογένειαν αὐτοῦ !

Καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῶν Σενάκ μόνων ! . . . ἐν τῇ ἀπεικταίᾳ περιπέσει τῆς φαντασίας, ἥτις ἐκπαλαὶ καθιστώσα ζωηροτέρας τὰς ἐντυπώσεις αὐτοῦ, προὔξεναι αὐτῷ δυστυχίαν καὶ θλίψεις καὶ κατὰ τὴν παιδικὴν ἔτι ἡλικίαν του, ἐνόμιζεν ὅτι διέβλεπε περίξ οἰονεὶ φραγμὸν ἀτιμίας ἀποχωρίζοντα αὐτὸν στεργῶς ἀπὸ παντὸς ὅ τι εὐγενές, ἀγαθὸν καὶ δίκαιον. Τοῦντεῦθεν προήρχετο ὁ τρομάδις ἐκεῖνος τοῦ πνεύματός του πυρετός, ὁ πόθος τῆς μονώσεως ἕνεκα τοῦ ὁποῖου ἐθεωρεῖτο ὑψ' ὅλων καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν οἰκείων ἔτι, ἐξαιρουμένης ὅμως τῆς μητρὸς, ὡς προσωπικότης ὑπουλός, ὑποπτός καὶ μονονοχη ἀπαίσια.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἢ περὶ τῶν Σενάκ ὀμιλία δὲν παρετάθη ἐπὶ μακρόν· ἀλλ' ἐπεισοδιὸν τι μετ' ὀλίγον λαθὼν χώραν ἀνέφλεξεν ὀριστικῶς μετὰ τῶν δύο οικογενειῶν πόλεμον ἀνηλεῆ ἐκ μέρους τῆς ἐτέρας, οὗτινος τὰς φθορὰς συνεπείας οὐδεὶς τῶν ἀντιμαχομένων κατ' ἀρχὰς ὑπόκπευσε.

Οἱ Καραδοῦ παραβλέποντες ἐξ ἀνάγκης τὴν στενοχωρίαν εἰς ἣν περιῆγε τὴν ματαιοφροσύνην αὐτῶν ἢ μετὰ τῶν πυργοδεσποτῶν γειτνιασίς, ἐξηκολούθουν νὰ ὑποδεικνύωσιν ὡς διεύθυνσιν διὰ τὰς πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὰς τὸ μέλαθρον δὲ Σενάκ». Πρῶταν τινὰ ὁ γραμματοκομιστής, ἀπατηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐπιγραφῆς γράμματος τίνος ἀπευθυνομένου πρὸς τὴν Βασιλικὴν, ἐπέδωκεν αὐτὸ εἰς τὸ ἀληθές μέγαρον.

Ἡ πλάνη ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ κόμητος.

— Ἀληθῶς ! εἶπε γελῶν ἢ φρόνιμος αὐτὴ δεδποινὴς χροιάζεται ἐν μάθημα !

Καὶ λαθὼν τὴν γραφίδα ἐχάραξε διὰ τῆς πλατείας γραφῆς του ἐπὶ τοῦ φακέλλου τὰ ἑξῆς :

“Ἀγνωστος ἐν τῷ μεγάρῳ δὲ Σενάκ”.

Ἀναμφιδόλως αἱ πέντε αὐταὶ λέξεις ἃς ὁ πυργοδεσπότης ἐχάραξεν ἐμελλὸν ν' ἀποτιθῶσι βαρέως.

Τὴν πρῶταν τῆς ἐπιστολῆς ὁ ἐπιστολοδόχης τρέμων ἐκόμισε τὸ κατάρατον γράμμα πρὸς ἣν διευθύνετο, ἥτις μικροῦ δεῖν ἐλιποθύμει ἐκ λύσεως ἰδοῦσα τὴν περιφρονητικὴν σημασίαν. Ἐύνοητον ὅτι πρῶτη φροντισ τῆς ἀγαθῆς ταύτης ψυχῆς ὑπῆρξε τὸ νὰ διαθέσῃ τὸν πατέρα αὐτῆς, οὕτως ὥστε νὰ διενεργήσῃ τὴν παῦσιν τοῦ ἐνόχου γραμματοκομιστοῦ· ὁ Σατουρνίνος ἀφ' ἐτέρου περιήρχετο τὴν αἰθουσάν κατὰ μῆκος καὶ πλάτος τὰς χεῖρας ἔχων ἐντὸς τῶν θυλακίων, καὶ κατασεῖων τὴν ὀγκώδη κεφαλὴν του ὡς ταῦρος ὀσφραϊνόμενος τὰς αἱματώδεις ἀναθυμιάσεις τῆς θεμέλης, πρὶν ἢ εἶτι ἐκλέξῃ τὸ θῦμα αὐτοῦ. Ὁ Φορτουναῖος,

ΕΒΝΙΣΜΟΙ ΕΝ Τῇ ΑΡΧΑΙΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚῇ ΓΛΩΣΣῃ. *

Ἡ Ἑλλάς, ἥς τὴν γλῶσσαν κατὰ τὴν προτέραν διάλεξιν ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἀρχῆς καὶ γεννήσεως μέχρι τῶν νῦν ἱστορικῶς ἐπεσοκοπήσαμεν, ἐκ παλαιοτάτου ἔσχεν ἐπιμιξίαν πρὸς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀφρικήν. Τοῦτο ὑπεμφαίνουσιν οἱ πανάρχαιοι τῶν Αἰγυπτίων Κέκροπος καὶ Δαναοῦ, τοῦ Φρυγῶς Πέλοπος καὶ τοῦ Φοίνικος Κάδμου μῦθοι, τεκμηρησι δὲ ὁ θεῖος Ὅμηρος.

ΘΑΥΣΣ. Δ 81—85, ἡ γὰρ πολλὰ παθῶν καὶ πόλλ' ἐπαληθεῖς ἠγαρόμην ἐν γησὶ καὶ ὄρδοάτῳ ἔτει ἦλθον Κέκρον Φοινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθεῖς, Αἰθίοπας θ' ἰκόμην καὶ Σιδουρίους καὶ Ἐρεμβούς.

» Δ 617—619, — πόρην δὲ ἔ Φαίδιμος ἦρωος Σιδουρίων βασιλεὺς, ἴθ' ἔδος δόμος ἀμφεκάλυψεν κείσέ με ροστήσαντα.

» Ν 272, αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κίων Φοίνικας ἀγανὸς ἐλίσσάμην.

» Ξ 290—291, ὅς μ' ἄγε παρπεπιθῶν ἦσι φρεσίν, ὄφρ' ἰκόμεσθα Φοινίκην, ὅθι τοῦ γε δόμος καὶ κτήματ' ἔκειτο.

» Ο 415—417, εἴθα δὲ Φοίνικες ρανσίκλυτοι ἦλθον ἄνδρες, τρωῶνται, μνρὶ ἄγοντες ἀθύσματα ρηὶ μελαίρῃ.

ΙΑΙΙΑΔ. Ξ 281—291, εἴθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμπούκιοι, ἔργα γυναικῶν Σιδουρίων, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς ἤγαγε Σιδουρίθεν.

» Ψ 741—744, ἐπεὶ Σιδόνες πολυδαίδαλοι εὖ ἤσκησαν, Φοίνικες δ' ἄγον ἐπ' ἠεροειδέα πόρτον.

Ἐπιμιξίας λοιπὸν ἐξ ἀρχῆς ὑπαρχούσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀφρικήν, καὶ δὴ πρὸς τοὺς Φοίνικας, τοὺς ἐν Ἑλλάδι, ὡς ὁ Ἡρόδοτος (1,1) λέγει, «διατιθεμένους τὸν φόρτον», ἀναγκαιῶς εἰσέδυσαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἑκαταὶ ξένοι λέξεις, τὰ εἰσκομιζόμενα ξένα τῆς τέχνης ἢ τῆς φύσεως προϊόντα σημαίνουσαι.

Καὶ μέχρι μὲν τοῦ ἡ' π. χ. αἰῶνος ἡ Ἑλλάς ἐπεμύγνυτο πρὸς τὴν Φοινίκην καὶ τὴν Αἴγυπτον. Καὶ αἱ ξένοι ἄρα λέξεις αἱ τέως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰσχωρήσασαι ἦσαν φοινισσαὶ καὶ αἰγύπτιαι, διὸ καὶ αἱ παρ' Ὁμήρῳ καὶ Ἡσιόδῳ, τοῖς ἀρχαιοτάτοις τούτοις τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, ἀπαντῶσαι ξένοι λέξεις αὐτόθεν ἔλκουσι τὴν καταγωγὴν. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἡ' αἰῶνος,

*) Διάλεξις ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ τῇ 3 Μαρτίου 1894.

ἀπὸ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἡ Ἑλλάς ἐπεμίγη καὶ πρὸς ἄλλους Ἀσιάτας λαοὺς, Λυδοὺς, Φρύγας, Πέρσας κτλ., παρ' ὧν ὁμοίως παρέλαβε λέξεις. Οὕτω δὲ διετέλει διὰ τῶν αἰῶνων εἰσδεχομένη ξένα στοιχεῖα παρ' οἷς ἐπεμύγνυτο κατὰ τὰς ἐαυτῆς ἀνάγκας, ἀλλ' ἐξομοιοῦσα αὐτὰ πρὸς τὴν ἐαυτῆς γλῶσσαν κατὰ τὴν τύπον καὶ φθόγγον.

Κατὰ τὴν διάλεξιν ταύτην θὰ καταλέξω ἀλφαβητικῶς ὅσας ξένας λέξεις ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα κατὰ τοὺς κλασικοὺς λεγόμενους χρόνους παρέλαθεν, εἰς ἄλλον καιρὸν, ἢν Θεὸς ἐθέλῃ, τὰς ἐν τοῖς ἔπειτα ἀναβαλλόμενος. Θὰ πράξω δὲ τοῦτο στοιχῶν τοῖς τε ἀρχαίοις συγγραφεῦσι, μάλιστα δὲ τῷ Ἡροδότῳ, ὅστις πολλαχοῦ πρὸς ταῖς ἑλληνικαῖς καὶ τὰς ἀντιστοίχους ξένας λέξεις παρατίθησι, καὶ τοῖς νεωτέροις γλωσσολόγοις, μετ' ἐπιμελείας αὐτὰς καὶ ἐπιστήμης ἐρευνήσασαι.

Περὶ τοῦ πράγματος τούτου πλὴν τῶν λεξικογράφων καὶ τῶν ἐκδοτῶν κλασικῶν συγγραφέων, παρ' οἷς ἀπαντῶσιν ἐγκατεσπαρμένα γλωσσολογικὰ παρατηρήσεις, ἔγραψαν ὁ Genesius ἐν Geschichte der Hebraischen Sprache (1854), ἔθα καταλέγει τὰς ἐκ τῆς Φοινικικῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰσχωθεῖσας λέξεις, ὁ Renan ἐν Histoire générale et système comparé des Langues Sémitiques (1855), ὁ Benfey ἐν Griechisches Wurzellexicon (1859), ὁ Hehn ἐν Kulturpflanzen und Hausthiere (1874), ὁ A. Müller ἐν Bezenberger's Beiträge zur Kunde der Indogermanischen Sprachen (1877), ὁ Vanicek ἐν Fremdwörter im Griechischen und Lateinischen (1884) καὶ ὁ Ries ἐν Quae res et vocabula a gentibus semiticis in Graeciam pervenerint (1890). Κατὰ δὲ τοὺτους χωρῶ ἦδη εἰς τὸ ἔργον ἐν ἀλφαβητικῇ, ὡς εἶπον, τάξει, τὴν ὑμετέραν ἐξαιτούμενος ἐπιεικείαν καὶ συγγνώμην ὅτι βαρεῖαν καὶ δύσπεπτον παρατίθημαι ὑμῖν τράπεζαν.

1. **Ἀγγαρεύω**, ἐκ τοῦ ἄγγαρος, ὁ ἐκ διαδοχῆς γραμματοφόρος κατὰ Σουίδαν. Γλωσσολόγου ἐνταῦθα δὲν χρῆζομεν, διότι αὐτὸς ὁ Ἡρόδοτος ἐν 8,98, ἐξηγησάμενος τὸ σύστημα τῆς παρὰ Πέρσας ταχυδρομικῆς λειτουργίας διὰ διαδεχομένων ἀλλήλους ἰππέων, λέγει τοῦτο τὸ δρᾶμμα τῶν ἰππῶν καλέουσι Πέρσαι ἀγγαρήιον.

2. **Ἀμυγδαλῆ** τὸ δένδρον, ἀμύγδαλον δὲ καὶ ἀμύγδαλος ὁ καρπός. Κατὰ Hehn εἶναι φρυγικῆς καταγωγῆς, ἐκ δὲ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐγένετο τὸ λατινικὸν amygdala, ἐξ οὗ πᾶσαι αἱ Εὐρωπαϊκῆς γλώσσαι ἐμόρφωσαν τὸν ἰδιάζοντα ἐκάστη τύπον τῆς ταυτοσημοῦ λέξεως.

3. **Ἀσπάραγος** καὶ ἀσφάραγος, ἐκ τοῦ περσικοῦ speregh κατὰ Vanicek.

4. **Βαλίην**, ἐν Αἰσχ. Πέρσ. 657 βαλῆν ἀρχαῖος ἴθι, ἰκοῦ, ὅπερ ἐρμηνεύουσι βασιλεῖς. Εἶναι κατὰ Grimm σημιτικῆς ἀρχῆς συγγενὲς πρὸς τὸ φοινικικὸν Bel καὶ Baal.

5. **Βᾶρις**, σημαίνει σχεδία καὶ πλοῖον, αἰγυπτιακὴ δὲ ἡ λέξις, bari, ἐν ἐπιγραφαῖς τῆς ἰν' δυναστείας ἀπαντῶσα κατὰ Bopp. Καὶ ἡ Λατινικὴ παρέλαβε τὴν λέξιν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ τὸν

αὐτὸν τύπον *baris*, ἐξ οὗ ἐν τοῖς μέσοις χρόνοις ἐσχημάτισε τὸ *barca*, ὅπερ ποικιλοτρόπως ἐν ταῖς Εὐρωπαϊαῖς γλώσσαις διεπλάσθη. Ὁ Ἡρόδοτος ἐν 2,96, ἀφ' οὗ πολυλάκις ἐχρήσατο τῷ ἑλληνικῷ ὄρω *πλοῖον*, ἐπιτάσσει ἔλκει τὴν βάρην, τοῦτο γὰρ δὴ οὖνομά ἐστι τοῖσι πλοίοισι τούτοις.

6. **Βάσανος**, ἡ λυδία λίθος, *lapis lydus*, ἀρχικῶς, ἔπειτα δὲ προσέλαβε τὰς ἄλλας σημασίας. Κατὰ Benfey εἶναι φοινικικῆς ἀρχῆς, *bashan*, ὅπερ σημαίνει ἀπλῶς *λίθος*, ἡ δὲ λυδία λίθος ἐκαλεῖτο *Kasha bashan* = *τριβῆς λίθος*.

7. **Βίκος**, *στάμνος* ὅτα ἔχων, καθ' Ἡσύχιον, ἀπαντᾷ δὲ ἡ λέξις ἐν Ἡροδοτ. 1,914 *βίκου* φοινικίους κατάγονσι οἶνον πλέουσι καὶ ἐν Ξενοφ. Ἄναβ. 1,9,25. *Κῦρος* γὰρ ἔπεμπε βίκους οἶνον ἡμιδεῖς, ἐνθα ὁ *Redantz* σημειοῦται *ein orientalisches Wort*.

8. **Βύβλος**, τὸ ἐκλιπὸν αἰγύπτιον φυτὸν, *cyperus papyrus*, οὗ οἱ ἄνω μακροὶ κλάδοι πάπυροι ἐκαλοῦντο, ἐξ αὐτῶν δὲ χάρτης κατασκευάζετο. Ἡροδοτ. 2,92 τὴν δὲ βύβλον τὴν ἐπέτερον γενομένην ἐπεὶ ἀνασπάζουσιν ἐκ τῶν ἐλέων, τὰ μὲν ἄνω αὐτῆς ἀποτάμνοντες ἐς ἄλλο τι τρώγουσι, τὸ δὲ κάτω *λελειμμένον* ὅσον τε ἐπὶ πῆχυν τρώγουσι. Ἀλλὰ πρὸ τῆς ἀπὸ Ψαμμητήγου ἀνοξέως τῶν πυλῶν τῆς Αἰγύπτου πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἔγραφον εἰς διφθέρας κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡροδοτοῦ 5,58 καὶ τὰς βύβλους διφθέρας καλέουσι ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ οἱ Ἴωνες, ὅτι κότε ἐν σπάρῃ βύβλων ἐχρέοντο διφθέρησι αἰγέησι τε καὶ οἰέησι· ἔτι δὲ καὶ τὸ κατ' ἐμὲ πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἐς τοιαύτας διφθέρας γράφουσι. Ἐκ τῶν αἰγυπτιακῶν τούτων βύβλος καὶ πάπυρος τῇ μεσολαβήσει τῶν λατινικῶν *hibbia* καὶ *papyrus* ἐγένοντο καὶ αἰ ἐν ταῖς νῦν Εὐρωπαϊαῖς γλώσσαις λέξεις τὴν βίβλον καὶ τὸν χάρτην σημαίνουσαι. (βλ. *Vanicek Frwt.* σ. 20).

9. **Βύσδος**, *λινοῦ* τι εἶδος κατὰ Πολυδεύκην, ἐκ τοῦ αἰγυπτιακοῦ *busu* κατὰ Hehn, ᾧ ἐχρῶντο οἱ Αἰγύπτιοι ἐν ταῖς ταριχέυσεσι, Ἡροδοτ. 2,86 *λοβσαντες* τὸν νεκρὸν κατελίθουσι πᾶν τὸ σῶμα σινδῶνος βυσσίρης τελαμῶσι κατατεμνημένοι.

10. **Ἐλέφας**, ὅθεν καὶ τὰ ἐλεφαντιῶν, ἐλεφαντιάσις, κατὰ Pott ἐκ τοῦ φοινικικοῦ *eleph hind*, ὅπερ σημαίνει μέγας ὄδιος, ὥστε ὁ ἐλεφαντόδους ἀρχικῶς, ἔπειτα δὲ καὶ τὸ ζῶον αὐτὸ ὠνομάσθη οὕτω.

11. **Εὐρώπη**. Ἡροδοτ. 4,44 ἡ δὲ δὴ Εὐρώπη οὔτε εἰ περιόρντος ἐστὶ γινώσκειται, οὔτε ὁκόθεν τὸ οὖνομα ἔλαβε τοῦτο, οὔτε ὅστις οἱ ἦν ὁ θέμενος φαίνεται, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς Τυρίας φήσομεν Εὐρώπης λαβεῖν τὸ οὖνομα τὴν χώραν. Καὶ εἶχε δίκαιον ὁ Ἡρόδοτος οὕτως ἀποφαινόμενος, διότι ἡ γλωσσολογία ἀνεκάλυψεν ὅτι τὸ ὄνομα εἶναι φοινικικόν, *Ereb*, σημαίνον ὄδους. (βλ. *Vanicek Frwt.* σ. 15).

12. **Ζειρά**, εἶδος χλαμύδος, Ἡροδοτ. 7,69 Ἀραβιοὶ δὲ Ζειράς ὑπελωμένοι ἦσαν, καὶ 75 Ὁρήκιες δὲ ἐπὶ μὲν τῆσι κεφαλῆσι ἀλωπεκέας ἔχοντες ἐστρατεύοντο, περὶ δὲ τὸ σῶμα κισῶνας, ἐπὶ δὲ Ζειράς περιβεβλημένοι ποικίλας, καὶ Ξενοφ. Ἄναβ. 7,4,4 οἱ

Ὁρήκιες τὰς ἀλωπεκὰς ἐπὶ ταῖς κεφαλῆσι φοροῦσι καὶ χιτῶνας οὐ μόνον περὶ τοῖς στέροισι ἀλλὰ καὶ περὶ τοῖς μηροῖς καὶ Ζειράς μέχρι ποδῶν ἐπὶ τῶν ἵππων ἔχουσι. Ὁ Ἡσύχιος ἐρμηνεύει Ζειρά, ἐπιβόλαιον κατὰ τῶν ὤμων φορούμενον. Κατὰ Stein εἶναι σημιτικὴ λέξις.

13. **Ζῦθος**, ὁ μὲν Ἡρόδοτος 2,77 λέγει διὰ περιφράσεως οἶνω δὲ ἐκ κριθῶν πεποιημένῳ διαχρῶνται Αἰγύπτιοι, οὐ γὰρ σφι εἰσὶ ἐν τῇ χώρῃ ἄμπελοι, ὡς καὶ ὁ Ξενοφῶν Ἄναβ. 4,5,26 ἦσαν καὶ ὄσπρια καὶ οἶνος κριθῖνος ἐν κρατήρῃ, διότι, ὡς φαίνεται, τὸ αἰγύπτιον ὄνομα τοῦ ποτοῦ οὕτω ἦτο εισηγμένον εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλ' ὁ μεταγενέστερος Διόδωρος 1,34 λέγει κατασκευάζουσι δὲ καὶ ἐκ τῶν κριθῶν Αἰγύπτιοι πόμα λειπόμενον οὐ πολὺ τῆς περὶ τὸν οἶνον εὐωδίας, ὃ καλοῦσι ζῦθος. Ὁ Stein ἐν τῷ ῥηθέντι χωρίῳ τοῦ Ἡροδοτοῦ σημειοῦται ὅτι καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς τῆς Αἰγύπτου εὐρέθη οὕτω τὸ τοῦ ποτοῦ ὄνομα. Εἰρήσθω δ' ἐν παρόδῳ ὅτι τὸ πρῶτον ἐλέγετο οὐδετέρως, διότι οὐ μόνον ὁ Διόδωρος, ὡς ἄρτι εἶπον, οὐδετέρως λέγει, ὃ καλοῦσι ζῦθος, ἀλλὰ καὶ ὁ Θεόφραστος Ἱστορ. Φυτ. 6,11,2 ὡς οἱ τοὺς οἶνους ποιοῦντες ἐκ τῶν κριθῶν καὶ τῶν πυρῶν καὶ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ καλούμενον ζῦθος.

14. **Κάδος**, κατὰ Meister est nomen vasis alicujus semiticum.

15. **Κάνα**, κάλαμος, ἐξ οὗ καροῦν, κάριστρον, κάρων κτλ., εἶναι φοινικικῆς ἀρχῆς, *Kaneh*, κατὰ Hehn, ὡς καὶ τὸ λατινικὸν *canna*, ἐξ οὗ τὰ εὐρωπαϊκὰ *canon*, *Kanone* κτλ.

16. **Κάναβις**, Ἡροδοτ. 4,47 ἔστι δὲ κάρναβις φρουμένη ἐν τῇ χώρῃ πλὴν παχύτητος καὶ μεγέθους τῷ *λίνω* ἐμφερεστάτη. Ἐξ αὐτῆς Ὁρήκιες καὶ εἴματα ποιεῖνται τοῖσι *λίνο*ῖσι ὁμοιότατα καὶ δε μὴ κω εἶδε τὴν κάρναβιν *λίνοι*σιν δοκῆσαι εἶναι τὸ εἶμα, εἶναι δὲ περσικὴ ἡ λέξις, *Kanb*, κατὰ Hehn.

17. **Κασία**, Διοσκρ. 1,12 *κασίας* δὲ ἐστὶ πλειονα εἶδη περὶ τὴν ἀρωματοφόρον Ἀραβίαν γεννώμενα, ἔχει δὲ ῥάβδον πολυφλοῖον, φλόλλα δὲ ὡσερ πεπέρεως. Κατὰ Stein εἶναι σημιτικῆς καταγωγῆς, *Keziah*.

18. **Κασσίτερος**, κατὰ Benfey ἡ πρωτότυπος φοινικικὴ λέξις ἦτο *Kastir*. Ἡροδοτ. 3,115 *νήσοι Κασσιτερίδες*, ἐκ τῶν *κασσίτερος* ἡμῖν *φουτᾶ*, ἦσαν δ' αὐτὰ αἰ νῦν *Skilly* λεγόμενα, παρὰ τὴν Βρεταννίαν δὲ κείμενα. Καὶ ἐνταῦθα οἱ θαλασσοπόροι Φοίνικες χάριν ἐμπορίας ἦλθον.

19. **Κίκι**, τὸ φυτὸν *ricinus communis* καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον. Κατὰ Hehn εἶναι αἰγυπτιακὴ λέξις, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἡρόδοτος 2,94 λέγει τὸ καλεῖσιν μὲν Αἰγύπτιοι *κίκι*, ποιεῖσιν δὲ ὠδε.

20. **Κιννάμωμον**, εἶναι σημιτικῆς ἀρχῆς, *Kin-namon*, κατὰ Stein, ὡς καὶ ὁ Ἡρόδοτος 3, 111 λέγει τὰ κάρφη τὰ ἡμεῖς ἀπὸ Φοινικῶν μαθόντες *κιννάμωμον* καλέομεν.

21. **Κνῆκος**, βαφικὸν φυτὸν, ἐξ Ἰνδιῶν δι' Αἰγύ-

πτου εἰς Ἑλλάδα μετενεχθέν, **Kanka** Ἰνδιστὶ κατὰ Brugman. *Κνηκόν*, τὸ *κροκίζον χρώμα*, ἄλλοτε δὲ τὸ *πυρρόν* καθ' Ἡσύχιον. Τὸ ἐκ τούτου ἐπίθετον *κνηκῶν ἀπαντᾷ* παρὰ Θεοκρίτῳ 3,5 ὑπὸ τὴν δωρικὴν μορφήν *κνάκων*, τὸν ἐνόρχαν τὸν *Λιβυκὸν κνάκωτα* γυλάσσειο μὴ τυ κορυζήη.

22. **Κόκκος**, ὁ πυρὴν τῶν καρπῶν, κατ' ἐξοχὴν τῆς ροιᾶς, Ἡρόδοτ. 4,143 ὀρμημέου *Λαρείου ροιᾶς* τρώγει, ὡς ἀνοίξε τάχιστα τὴν πρῶτην τῶν ροιᾶων, εἶρετο αὐτὸν ὁ ἀδελφεὸς Ἀρτάβαζος ὅτι βούλοιοι' ἄν οἱ τοσοῦτο τὸ πλῆθος γενέσθαι ὅσοι ἐν τῇ ροιῇ κόκκοι, ἔπειτα δὲ ὁ καρπὸς εἶδους δρυός, πρῶτος ἄλλως λεγόμενος, ἐξ οὗ *κόκκινος* ὁ πορφυρόχρους. Κατὰ Pauli ungrichisch.

23. **Κοκκύμυλον**, τὸ πρῶτον συνθετικὸν τῆς λέξεως ταύτης, *κόκκνυ*, εἶναι σημιτικὸν κατὰ Hehn, τὸ δὲ δεύτερον, *μῆλον*, ἑλληνικόν, ὥστε ἀρχικῶς ἦτο κατὰ παράθεσιν *κόκκνυ μῆλον*, ἄλλως *προῦμνον* καὶ *προῦνον* (ἑρῖκι) ἐκ τοῦ λατινικοῦ *prunus*, διότι τὸ δένδρον καλεῖται *prunus domestica*, γνωστὸν δὲ ὅτι πολλὰς ὁπώρας οἱ ἀρχαῖοι *μῆλα* ἐκάλου, προσετίθεσαν δὲ πρὸς διάκρισιν ἐπίθετον δηλωτικὸν τοῦ τόπου τῆς πρώτης παραγωγῆς, ἀρμενιακὰ *μῆλα* (καῦσιὰ), μηδικὰ *μῆλα* (πορτοκάλια), περσικὰ *μῆλα* (ροδάκηνα), περσικὰ ἢ κυδῶνια *μῆλα* (κυδῶνια) κτλ., ὅθεν καὶ *δαμασκηνά μῆλα* ἢ ἀπλῶς *δαμασκηνά*, *δαμάσκηνα* ἔνυν. (βλ. Λεξ. Passow λ. *μῆλον*.)

24. **Κόμμι**, Ἡρόδοτ. 2,86 κατειλίσσονσι πᾶν αὐτοῦ τὸ σῶμα συνδόρος βυσσίνης τελαμῶσι, ὑποχρίοντες τῷ κόμμι, τῷ δὴ ἀντὶ κόλλης τὰ πολλὰ χρέωνται Αἰγύπτιον, καὶ ἀληθῶς αἰγυπτιακὴ εἶναι ἡ λέξις, **Kami**, κατὰ Stein, ἐξ ἧς καὶ τὸ λατινικὸν *gummi* ἢ *gummis*.

25. **Κορύδαντες**, οἱ τῆς ἐν Φρυγίᾳ Κυβέλης ἱερεῖς, μετὰ θορυβῶδους μουσικῆς καὶ χορῶν αὐτὴν θεραπεύοντες, ἐξ οὗ καὶ *κορυβαρτιῶν* καὶ *κορυβαρτισμὸς* ἢ *κορυβαρτιασμός*. Φρυγικὴ ἡ λέξις, **Kvarbhand** = στρεφόμενος, ὀρχούμενος, ὡς οἱ ἔνυν Δερβίσαι, κατὰ Pott. Ἀπαντᾷ καὶ τύπος *Κύρβαρτες* ἐγγύτερος τῷ πρωτοτύπῳ.

(Ἐκκολουθεῖτε).

M. I. ΚΕΦΑΛΑΣ.

G. E. LESSING.

ΛΑΟΚΟΩΝ*

*H

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΙΕ'.

Ἦδη, ὡς ὑπὸ τῆς πείρας δείκνυται, ὁ ποιητὴς δύναται νὰ ὑψώσῃ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον τῆς ἀπάτης καὶ τὰς παραστάσεις ἄλλων ἢ ὁρατῶν ἀντικειμένων. Ἐπομένως δεόν κατ' ἀνάγκην νὰ στερεῖται ὁ

*) Ἰδεῖ ἀριθ. 17, σελ. 324—328.

καλλιτέχνης ὁλοκλήρων τάξεων εἰκόνων, ἃς ὁ ποιητὴς ἐκ τῶν προτέρων ἔχει πρὸ αὐτοῦ. Ἡ τοῦ Δραῦδεν ὀδὴ εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Καικιλίας βρῖθει μουσικῶν εἰκόνων, τὴν γλαβίδα ἐν ἀδρανεῖα καταλειπούσων. Ἐν τούτοις δὲν θέλω ν' ἀποπλανηθῶ εἰς τοιοῦτου εἶδους παραδείγματα, ἐξ ὧν ἐν τέλει οὐδὲν πλέον προκύπτει μάθημα, ἢ ὅτι τὰ χρώματα οὐδόλως εἰσι τόνοι, οὐδὲ τὰ ὄτα ὀφθαλμοί.

Ἐπιθυμῶ νὰ διαμεινῶ πρὸ εἰκόνων ἀπλῶς ὁρατῶν ἀντικειμένων, αἵτινες κοιναὶ εἰσι τῷ τε ποιητῇ καὶ τῷ ζωγράφῳ. Ποῦ δὲ ἔγκειται τὸ ὅτι πλεῖστα τῶν τοιοῦτου εἶδους ποιητικῶν εἰκόνων εἰδὴν ἄχρηστοι τῷ ζωγράφῳ καὶ τανάπαλιν πλεῖστα κύρια εἰκόνες ἀπολλύουσιν ὑπὸ τὴν χρῆσιν τοῦ ποιητοῦ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἑαυτῶν ἐνεργείας; Παραδείγματα δύνανται νὰ μοὶ δώσωσι τὸν λόγον τούτου. Ἐπαναλαμβάνω: ἡ εἰκὼν τοῦ Πανδάρου ἐν τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ τῆς Ἰλιάδος εἶναι μία τῶν μάλιστα ἐπεξεργασμένων ἀπατηλῶν εἰκόνων καθ' ὅλον τὸν Ὀμηρον. Ἄπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν δρᾶται τὸ τόξον, μέχρι τῆς πτήσεως τοῦ βέλους ἐκάστη στιγμὴ διαζωγραφεῖται καὶ ὅλαι αἱ στιγμαὶ αὐταὶ περιγράφονται τοσοῦτον ἐγγύς ἀλλήλων καὶ ὅμως τοσοῦτον ἀπ' ἀλλήλων διαφέρουσαι ὥστε, καὶ ἂν τις ἠγνόει τὴν χρῆσιν τοῦ τόξου, ἠδύνατο νὰ μάθῃ αὐτὴν ἐκ μόνης τῆς εἰκόνης ταύτης. Ὁ Πάνδαρος ἐκβάλλει τὸ ἑαυτοῦ τόξον, ἐπιτίθησι τὴν νευρὰν, ἀνοίγει τὴν φαρέτραν, ἐκλέγει ἀμεταχειρίστον εἰσέτι καὶ πτεροφόρον βέλος, τίθησι τὸ βέλος ἐπὶ τῆς νευρᾶς, σύρει ὀπίσω τὴν νευρὰν μετὰ τοῦ βέλους ὑπὸ τὴν ἐντομὴν, προσπελάζει τὴν νευρὰν πρὸς τὸ στῆθος καὶ τὴν σιδηρὰν τοῦ βέλους αἰχμὴν τῷ τόξῳ, τὸ μέγα κυκλωτέρως τόξον τανύεται, ἠχοῦν, ἡ νευρὰ συρίζει, ἐκπνιθῆ τὸ βέλος καὶ μετὰ πόθου πετᾷ πρὸς τὸν κοπὸν αὐτοῦ.

Τὴν ἐξαιρετὸν ταύτην εἰκόνα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρεῖδεν ὁ Κάυλος. Τί ὅμως εὖρον ἐν αὐτῇ, διατί δ' ἐθεώρησε ταύτην ἀναξίαν νὰ ἐπασχολήσῃ τὸν καλλιτέχνην αὐτοῦ; Τί δὲ ἦτο, ἐκεῖνο, ποῖος ὁ λόγος δι' ὃν ἡ συντέλευσις τῶν συνδιασκεπτομένων καὶ ἐντροφόντων θεῶν ἐφάνη αὐτῷ καταλληλοτέρα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον; Τόσον ἐνταῦθα ὅσον καὶ ἐκεῖ ὑπάρχουσιν ὁρατὰ σχέδια· τίνας δὲ ἄλλου περισσώτερον ἢ ὁρατῶν σχεδίων ἔχει ἀνάγκην ὁ ζωγράφος ἵνα πληρῶσῃ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ;

Ἐν τῷ ἐξῆς ἔγκειται ὁ δεσμός· εἰ καὶ ἀμφοτέρα τὰ σχέδια, ὡς ὁρατά, εἰσὶν ἐξ ἴσου ἐπιδεκτικὰ τῆς κυρίας ζωγραφικῆς, οὐχ' ἦπτον ὅμως ὑψίσταται μεταξὺ αὐτῶν ἡ ἐξῆς οὐσιώδης διαφορά, καθ' ἣν ἐκεῖνο μὲν ἀποτελεῖ ὁρατὴν προϊούσαν ἐνεργείαν, ἥς τὰ διάφορα

1) Ἰλιάδ. Δ στ. 105 κ. ἑ.

Αὐτίκ' ἐσὺλα τόξον εὖρον — — —
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε ταυνοσάμενος, ποτὶ γαίῃ
Ἄγκλινας: — — —

Αὐτὰρ ὁ σὺλα πῶμα φαρέτρης, ἐκ δ' ἔλετ' ἴδν
Ἄβλητα πτερόεντα, μελαινώων ἐρμ' ὀδυνῶων.
Ἄψα δ' ἐπὶ νευρῇ κατεκόσμεε πικρὸν οἰστόν,
Ἐβλε δ' ὁμοῦ γλυκίδας τε λαβῶν καὶ νεῦρα βόεια.
Νευρῆν μὲν μαζῷ πλάσεν, τόξῳ δὲ σίδηρον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ κυκλωτέρως μέγα τόξον ἔτεινεν,
Λίγῃε βίος, νευρῆ δὲ μέγ' ἴαγεν, ἄλτο δ' οἰστός
Ἐσβελέης, καθ' ὅμιλον ἐπιπέσθαι μενεαίνων.

τοὺς τροχοὺς, τοὺς ἄξονας τὴν ἔδραν, τὴν δοκὸν, τὰς λωρία καὶ τοὺς ἱμάντας, οὐχὶ βεβαίως ὡς ταῦτα εἶναι συννηροσμένα, ἀλλ' ὡς ἐν ταῖς χερσὶ τῆς Ἥθης ὁμοῦ ἐμφανίζονται. Εἰς τοὺς τροχοὺς μόνους ἀποδίδει ὁ ποιητὴς πλείω τοῦ ἐνὸς χαρακτῆρας καὶ δεικνύει ἡμῖν τὰ χάλκεα ὀκτάκνημα, τὰς χρυσᾶς ἀψίδας, τὰ χάλκεα ἐπίσσωτρα, τὸν ἀργυροῦν ὀμφαλὸν, πάντα κεχωρισμένως. Ἐδοὶ νὰ εἰπωμεν ὅτι, τῶν τροχῶν πλείω τῶν τοῦ ἐνὸς ὄντων, ἔπρεπε κ' ἐν τῇ περιγραφῇ τοσοῦτῳ περισσότερος χρόνος ἐπ' αὐτῶν νὰ δαπανηθῆ ὅσον θ' ἀπῆται ἐν τῇ φύσει ἢ ἰδιαιτέρα αὐτῶν προσαρμογῇ.¹

*Ἥθῃ δ' ἄμφ' ὀχέεσσι θεῶς βάλε χαμπύλα κίχλα,
Χάλκεα ὀκτάκνημα, σιδηρέφ' ἄξοτι ἀμφίς.
Τῶν ἤτοι χρυσῆ ἴντε ἀφθιτος, αὐτὰρ ἔπερθε
Χάλκε' ἐπίσσωτρα προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Πλήμυαι δ' ἀργύρον εἰσὶ περιδρομοὶ ἀμφοτέρωθεν.
Δίφρος δὲ χρυσεῖσι καὶ ἀργυρεῖσιν ἱμᾶσιν
Ἐντέταται· δοιαὶ δὲ περιδρομοὶ ἀντηγές εἰσιν.
Τοῦ δ' ἐξ ἀργύρεος ἴνυος πέλεν· αὐτὰρ ἐπ' ἀκρῷ
Ἀῖσε χρύσειον καλὸν ζῆνόν, ἐν δὲ λέπαρδα
Κάλ' ἔβαλε, χρύσει'· — — —*

Ἴνα δείξῃ ἡμῖν ὁ Ὀμηρὸς πῶς ἦτον ἐνδεδυμένος ὁ Ἀγαμέμνων παρίσταντι τὸν βασιλέα περιβαλλόμενον πρὸ τῶν ἡμετέρων ὀφθαλμῶν πάντα τὰ τεμάχια τῆς ἐνδυμασίας αὐτοῦ ἐν πρὸς ἕν, τὸν ἀπαλὸν χιτῶνα, τὸν μέγαν μανδύαν, τὰ ὠραία πέδιλα, τὸ ξίφος καὶ οὕτω παρίσταται ἔτοιμος καὶ δραττέται τοῦ σκῆπτρου. Βλέπομεν τὰ ἐνδύματα ἐνόσω ὁ ποιητὴς ζωγραφεῖ τὴν πράξιν τοῦ ἐνδύεσθαι ἄλλος θὰ ἐζωγράφει τὰ ἐνδύματα μέχρι ἰδῶς καὶ τοῦ ἐλαχίστου θυσάνου ἐκ τῆς πράξεως ὅμως οὐδὲν θὰ ἐβλέπομεν.²

*— — — Μαλακὸν δ' ἐνδύει χιτῶνα
Καλὸν ἠγῆρατον, περὶ δὲ μέγα βάλλετο φᾶρος
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἄμφ' δ' ἀρ' ὁμοῖσιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον·
Ἐίλετο δὲ σκῆπτρον πατρώιον, ἀφθιτον αἰεὶ·*

Ὅταν δὲ πρόκειται τοῦ σκῆπτρου τούτου, ὅπερ ἐνταῦθα ἀπλῶς τὸ πατρικὸν καὶ ἀφθαρτὸν καλεῖται ὡς καὶ ὁμοῖόν τι ἐν ἑτέρῳ χωρίῳ «χρυσέοις ἦλοισι πεπαρμένον», ὅταν, λέγω, πρόκειται νὰ ἔχωμεν ἀκριβεστέραν εἰκόνα τοῦ σπουδαίου τούτου σκῆπτρου, τί πράττει τότε ὁ Ὀμηρὸς; ζωγραφεῖ ἥδη ἡμῖν ἐκτὸς τῶν χρυσῶν ἦλων καὶ τὸ ξύλον καὶ τὴν ἐπεξεργασμένην κορυφήν; Μάλιστα, ὁσάκις ἡ περιγραφὴ πρόκειται ν' ἀποτελέσῃ σηματογραφίαν, ἵνα ποτὲ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις καταστῆ δυνατὸν νὰ κατασκευασθῆ ἕτερον τοιοῦτο ἀκριβὲς κατ' ἀπομίμνησιν ἐκείνου. Πλὴν βεβαίως εἶμι ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πλείστοι τῶν νεωτέρων ποιητῶν θ' ἀπετέλουν περιγραφὴν βασιλικῶν σημάτων ἐπὶ τῇ πεποισθῆσει ὅτι αὐτοὶ οὗτοι πράγματι ἐζωγράψουν, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ ζωγράφος θὰ δύναται νὰ γράψῃ εἰκόνα, ἔχων ὡς πρότυπον τὴν ὑπ' αὐτῶν γενομένην περιγραφὴν. Τί μέλει ὅμως τῷ Ὀμήρῳ ἂν μακρὰν ὀπισθεν αὐτοῦ κα-

ταλείπῃ τὸν ζωγράφον· ἀντὶ ἀπεικονίσεως παρέχει ἡμῖν τὸ ἱστορικὸν τοῦ σκῆπτρου· πρῶτον ὁ Ἥφαιστος ἐργάζεται ἐπ' αὐτοῦ, νῦν δὲ λάμπει ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Διός. Ἄλλοτε χαρακτηρίζεται δι' αὐτοῦ τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἑρμοῦ, ἄλλοτε παρουσιάζεται ὡς κυβερνητικὴ γάβδος τοῦ πολεμικοῦ Πέλοπος καὶ ἄλλοτε ὡς βουκολικὴ γάβδος τοῦ εἰρηνικοῦ Ἀτρέως καὶ οὕτω καθεξῆς.

*— σκῆπτρον ἔχων· τὸ μὲν Ἥφαιστος κάμει τέχων·
Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίῳρι ἄρακτι,
Αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ ἀργεῖφόντῳ·
Ἑρμείας δὲ ἀνάξ' ὄσκεν Πέλοπι πηλεξίππῳ,
Αὐτὰρ ὁ αὐτε Πέλοψ' ὄσκει Ἀτρέϊ, ποιμῆνι λαῶν·
Ἀτρέως δὲ θρήσκων ἔλιπεν πολύαρτι θεέσθῃ,
Αὐτὰρ ὁ αὐτε θεέστ' Ἀγαμέμνονι λέϊτε φορήναι,
Πολλῆσιν γῆσοιοι καὶ Ἀργεῖ παντὶ ἀνάσσειν¹.*

Οὕτω γνωρίζω ἐν τέλει τὸ σκῆπτρον τοῦτο κάλλιον ἢ ἂν προσῆγέ μοι τοῦτο ζωγράφος πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν, ἢ καὶν δεύτερος Ἥφαιστος ἠδύνατο νὰ ἐγχειρήσῃ ἡμῖν τοιοῦτο. — Δὲν θὰ ἐξεπλησσομένην ἔαν εὐρισκόν ὅτι εἷς τῶν ἀρχαίων ἐρμηνευτῶν τοῦ Ὀμήρου ἐθαύμαζε τοῦτο ὡς τὴν τελειοτάτην ἀλληγορίαν τῆς ἀρχῆς, τῆς προόδου, τῆς παγίσεως ἐπὶ τέλους τῆς κληροδοτήσεως τῆς βασιλικῆς δυνάμεως τοῖς ἀνθρώποις. Θὰ ἐμειδίωμν πράγματι ἂν ἀνεγίνωσκον ὅτι ὁ Ἥφαιστος, ὅστις τὸ σκῆπτρον ἐπεξεργάσατο, παρίσταντι τοῦτο ὡς τὸ πῦρ, τοῦτέστιν ὡς ἐκεῖνο, ὅπερ εἶναι ἀναπόφευκτον διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἀνθρώπων καὶ ὡς τὴν κατάλυσιν ἐν γένει τῶν ἀναγκῶν, αἵτινες τοὺς πρῶτους ἀνθρώπους ἐκίνησαν τοῦτῳ ἢ ἐκείνῳ νὰ ὑπαχθῶσιν· ὅτι ὁ πρῶτος βασιλεὺς ὑπῆρξεν εἰς τῶν υἱῶν τοῦ χρόνου (Ζεὺς Κρονίων), σεβαστὸς γέρον, ὃς ἠθέλε τὴν δύναμιν αὐτοῦ νὰ μερισθῆ μεθ' ἐνὸς εὐφραδοῦς καὶ εὐφροῦς ἀγδρός, μεθ' ἐνὸς Ἑρμοῦ (διακτόρῳ Ἀργεῖφόντῳ) ἢ καθ' ὀλοκλήριαν εἰς αὐτὸν νὰ μεταδιδάσῃ αὐτὴν· ὅτι ὁ συνετὸς ρήτωρ ἐν καιρῷ, καθ' ὃν τὸ νέον κράτος ἠπειλεῖτο ὑπὸ ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν, ἀφῆκε τὴν ὑπερτάτην αὐτοῦ ἐξουσίαν τῷ ἀνδρειοτάτῳ τῶν πολεμιστῶν (Πέλοπι πηλεξίππῳ)· ὅτι ὁ ἰσχυρὸς πολεμιστὴς, κατατροπώσας τοὺς ἐχθροὺς καὶ τὸ βασιλείον ἐξασφάλισας, ἠδυνήθη ἵνα τοῦτο τῷ ἑαυτοῦ υἱῷ παραδῶσῃ, ὅστις ὡς εἰρηνικὸς ἡγεμῶν, ὡς ἀγαθοεργὸς ποιμὴν τῶν λαῶν αὐτοῦ (ποιμὴν λαῶν) ἐγνώρισεν αὐτοῖς τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ἀφθονίαν, δι' ὧν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἠνοίχθη ἡ ὁδὸς τῷ πλουσιωτέρῳ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ (πολύαρτι θεέσθῃ), ἵνα ἐκεῖνο, ὅπερ μέχρι τοῦδε ἡ ἐμπιστοσύνη ἐχορήγει καὶ ἡ ἰκανότης θεωρεῖ μάλλον ὡς βάρος ἢ ἀξίαν, διὰ δῶρων καὶ δωροδοκιῶν προσκτίσθαι καὶ ἐπὶ τέλους ὡς ἐξηγορασμένον κτῆμα ἐξασφαλίσῃ διὰ παντὸς τῇ οικογενεῖα αὐτοῦ· Θὰ ἐμειδίωμν ἀλλὰ παρὰ ταῦτα θὰ ἐνδισχύομεν ἐν τῇ ὑπολήψει μου πρὸς τὸν ποιητὴν, παρ' οὗ τοσαῦτα δύναται τις ν' ἀρυσθῆ. — Τοῦτο ὅμως κείτα πέραν τοῦ ἐμοῦ κύκλου τὸ δὲ τοῦ σκῆπτρου ἱστορικὸν θεωρῶ ἥδη ἀπλῶς ὡς ἐνέργειαν τέχνης πρὸς τὸ ν' ἀναγκάσῃ ἡμᾶς νὰ ἐνδιατρίψωμεν ἐν ἐνὶ καὶ μόνῳ πράγματι, χωρὶς νὰ ἐμβαδύνομεν εἰς τὴν παγερὰν περιγραφὴν

1) Ἰλιάδος Ε. στ. 722 — 31.

2) Ἰλιάδος Β. στ. 43 — 47.

1) Ἰλιάδ. Β. στ. 101 — 108.

τῶν μερῶν αὐτοῦ. Πρὸς τούτοις ὅταν ὁ Ἀχιλλεὺς ὀμνῆναι εἰς τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ ὅτι θὰ ἐκδικήσῃ τὴν περιφρόνησιν, μεθ' ἧς προσηνέχθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀγαμέμνων, δίδωσιν ἡμῖν ὁ Ὅμηρος τὸ ἱστορικὸν τοῦ σκῆπτρου τούτου. Βλέπομεν τοῦτο ἐπὶ βουνῶν βλαστάνον, τῷ σιδήρῳ ἀποχωριζόμενον τοῦ κορμοῦ, ἀπογυμνούμενον φύλλων καὶ φλοιοῦ καὶ γινόμενον κατάλληλον ἵνα χρησιμεύσῃ τοῖς τοῦ λαοῦ κριταῖς ὡς σημεῖον τοῦ θεοῦ αὐτῶν ἀξιώματος

*καὶ μὰ τὸδε σκῆπτρον· τό μιν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζονε
φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομῆν ἐν ὄρεσσι λέλοιπερ,
οὐδ' ἀραθηλήσει· περὶ γὰρ ῥὰ ἔχαικός ἐλεφερ
φύλλα τε καὶ φλοιόν· ῥῆν αὐτέ μιν νῆες Ἀχαιῶν
ἐν παλάμῃ φορέουσι δικασπόλοι, οἷ τε θέμιστας
πρὸς Διὸς εἰρήαται — — —*

Ὁ Ὅμηρος δὲν ἐσκόπει τόσον νὰ περιγράψῃ ἡμῖν δύο βάρδους διαφόρου ὕλης καὶ σχήματος, ὅσον αἰσθητὴν νὰ χορηγήσῃ ἡμῖν εἰκόνα τῆς ποικιλίας τῆς ἐξουσίας, ἧς σύμβολα ἦσαν αἱ βάρδοι αὗται. Ἐκείνη μὲν ἔργον τοῦ Ἥφαιστου, αὕτη δὲ παρ' ἀγνώστου χειρὸς ἐκ τοῦ ὄρους ἀποκοπεῖσα· ἐκείνη κτῆμα παλαιῶν εὐγενεῶς οἴκου, αὕτη πρῶορισμένη νὰ πληρώσῃ τὴν τυχοῦσαν παλάμην· ἐκείνη ἐκταθεῖσα ὑπὸ μονάρχου ἐπὶ πλείστων νήσων καὶ ἐπὶ ὀλοκλήρου τοῦ Ἄργους, αὕτη δὲ κρατηθεῖσα ὑφ' ἑνὸς ἐκ μέσου τῶν Ἑλλήνων, εἰς ὃν πρὸς ἄλλοις ἦτο ἐμπειπιστευνὴ ἢ περιφρούρησις τῶν νόμων. Αὕτη πράγματι ἦτο ἡ διαφορὰ, ἧς ἔνεκεν ὁ Ἀγαμέμνων καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς εὐρίσκοντο ἀπέναντι ἀλλήλων· διαφορὰ ἦν καὶ αὐτὸς ὁ Ἀχιλλεὺς παρ' ὄλην τὴν τυφλίαν αὐτοῦ ὄργην δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ ὁμολογήσῃ.

Ἐν τούτοις οὐχὶ ἀπλῶς ἐκεῖ ἔνθα ὁ Ὅμηρος μετὰ τῶν τοιούτων αὐτοῦ περιγραφῶν συνδέει καὶ περαιτέρω προθέσεις ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἔνθα πραγματεύεται ἀπλῶς περὶ τῆς εἰκόνης ἀναλύει τὴν εἰκόνα ταύτην ἐν εἰδεί ἱστορικοῦ τοῦ ἀντικειμένου, ἵνα τὰ μέρη ταύτης, ἅτινα ἐν τῇ φύσει ὁρῶμεν συναλλήλως κείμενα, ἐν τῇ εἰκόνι αὐτοῦ οὕτω φυσικῶς ἐπίσης ἀλλήλοις ἔπωνται καὶ τῇ τοῦ λόγου ῥοῇ οἰοεὶ συμβαδίζωσι. Π. χ. θέλω νὰ περιγράψῃ ἡμῖν τὸ τοῦ Πανδάρου τόξον, κεράτειον τόξον τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ μήκου, καλῶς ἐστλιδωμένον καὶ ἀμφοτέροις τοῖς ἄκροις χρυσῷ περικεκαλυμμένον ἐλάσματι τί πράττει; Ἀπαριθμεῖ πάντα τούτους τοὺς χαρακτηρισμοὺς ξηρῶς τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου; οὐδόλως· τοῦτο θὰ ἐσήμαινε μᾶλλον παραστάσιν καὶ προσδιορισμὸν τοιούτου τόξου οὐχὶ ὅμως διαζωγράφειν αὐτοῦ. Ἀρχεται ἀπὸ τοῦ κυνηγίου τοῦ αἰγός, ἐκ τῶν κεράτων τοῦ ὁποίου ἐγένετο τὸ τόξον· ὁ Πάνδαρος, ἐνεδρεύσας ἐν τοῖς βράχοις, ἐφόνευσε τοῦτον· τὰ κέρατα ἦσαν θαυμασίου μεγέθους, τούτου ἔνεκεν ὥρισε ταῦτα διὰ τόξον ὑποβάλλοντα εἰς τὴν ἐργασίαν, ὁ καλλιτέχνης συνδέει αὐτά, στιλβώνει καὶ περικαλύπτει. Οὕτω δ' ὡς προελέχθη βλέπομεν ἐκ τοῦ ποιητοῦ προερχόμενον ἐκεῖνο ὅπερ παρὰ τῷ ζωγράφῳ βαθμυδὸν δὲν δυνάμεθα ἢ ὡς γεγενημένον μόνον νὰ ἴδωμεν!

1) Ἰλιάδος Δ. στ. 105—111.

— — — τόξον εὐξοον ἰξάλου αἰγός
ἀγρίου, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς ὑπὸ στέροιο τυχήσας
πέτρης ἐκβαίοντα, δεδεγμένος ἐν προσδοκῆσιν,
βελήκει πρὸς στήθος· ὁ δ' ἔπιτος ἔμπεσε πέτρη,
τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἐκκαϊδεκάδωρα περῶκειν·

Θὰ ἦτο ἀτελεύτητος ἢ ἐκθεσις πάντων τῶν τοιούτων παραδειγμάτων. Πᾶς ὁ μετὰ τοῦ Ὁμήρου ἐξωκοιωμένος ἀνευρίσκει πλῆθος αὐτῶν.

(Ἀκολουθεῖ).

ΟΛΓΑ ΛΑΖΑΡΙΑΟΥ.

ΛΙΝΑ.*

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Ἐκεῖνο ὅπερ μένει.

VIII.

Ἐν τέλει ὅτε ἡ αὐγή, οἰοεὶ διὰ χρωστῆρος ἐνεργησέν ἐπὶ τοῦ χειμερινοῦ αἰθέρος δύο ἢ τρεῖς φωτεινὰς ἀποχρώσεις ταινιοειδεῖς, ἄφθονος ἰδρῶς ἐν εἰδεί πυκνῶν μαργαριτῶν ἐπέλαμψεν ἐπὶ τῶν κριτῶν τοῦ ἀσθενοῦς, οὗτος ἠνέφζε τότε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ παρητηρήσας περίξ δι' ὀρίστου βλέμματος, ἐπανέκλεισεν αὐτοὺς ψελλίζων

— Διψῶ!

Ὁ ἰατρός ἔδωκεν αὐτῷ τότε μέγα κοχλιάριον γάλακτος, εἶτα δὲ δύο ἔτι τοιαῦτα, καθ' ὅσον ὁ στόμαχος αὐτοῦ εὐτυχῶς δὲν ἤρνετο νὰ περιλάβῃ αὐτά· προχωρήσας δὲ κατὰ ἕν βῆμα πρὸς τὸν Σταυρὸν προσεῖδεν αὐτὸν διὰ βλέμματος μικροῦ, ἐν ᾧ ὅλη ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς ψυχῆς αὐτοῦ εἰκονίζετο, καὶ ἐψέλλισε μίαν μόνην λέξιν:

— Εὐχαριστῶ! . . .

Μετὰ τοῦτο καθίσας ἐκ νέου παρὰ τὴν κλίνην, ἀνέμεινε τὴν ὀλοσχερῆ ἐμφάνισιν τοῦ λαμπροῦ τῆς ἡμέρας φωτός.

Καὶ ὄντως, θαυμασία ὑπῆρξεν ἡ ὀλοσχερῆς αὐτοῦ ἐμφάνισις· ἡ ἀνατέλλουσα ἦν μία τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν τοῦ φεβρουαρίου, ὁ δὲ οὐρανὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ ἔτους, ἀπαλλαγείς τῶν χιονοκρυστάλλων νεφελῶν τοῦ ἰανουαρίου, μηδὲ ὡς δ' εἰσέτι ἐνδυθεὶς ὑπὸ τῶν ζοφερῶν τοῦ μαρτίου ὀμιχλῶν, διαγελᾷ ἡμῖν συχνάκις προσηνὴς καὶ αἰθριος. Ὁ καλλίστιλπνος τοῦ Φοίβου φανὸς ἀνήφθη ἤδη ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ στερεώματος, αἱ δὲ χρυσαῖ του ἀκτίνες, διαπερῶσαι τὰ ἀερούρη παρηπετάσματα τῆς κοιτίδος, περιέβαλον διὰ λαμπεροῦ στέφους τοὺς ξανθοὺς τοῦ παιδὸς βοστρύχους, διακεχυμένους ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου ἀτημελῶς. Ὁ Ἰωάννης διήκουσε τὴν ἀναπνοὴν αὐτοῦ, ἥτις ἦτο ἤρε-

*) Ἰδε ἀριθμ. 18, σελ. 358—360.

μος καὶ τοι ρογχώδης, ψύσας δὲ τὸν σριγμόν, εὔρεν αὐτὸν πλήρη παρὰ τὴν ἀσυνήθη τυχύτητα αὐτοῦ.

Ὅτε βραδέως ἀπεμακρύνετο τῆς κλίνης, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Βέρλεϋ, ὑπὸ τὸ κράτος φουερὰ, ἀνησυχίας, ἤρπασαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ βραχίονος.

— Λοιπὸν; ἠρώτησεν ἐκείνη.

— Ἐσώθη! ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης μειδιῶν μετ' ἀνερμηνεύτου ἐκφράσεως καὶ δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου τὸν Σωτῆρα Σταυρόν.

X.

Τῇ ἐσπέρῃ, ἐπανελθὼν, μετὰ τινος ὄρατος ἀνακύσεως ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ἀνεκάλυψε διὰ τῆς στηθηκοῖκας ἔμφραξιν εἰς τοὺς μεγάλους βρογχικούς σωληνώσας· ἐφοβήθη ὅθεν ὑποτροπίασιν τῆς στηθικῆς φλογώσεως, ἀλλ' εὐτυχῶς εὔρεν ἤδη τὸν Ρογῆρον ἀρκούντως ἰσχυρὸν ὅπως ὑποτῆ τὴν ἐπίθεσιν ἐκδορίου ἐπομένως ἢ θεραπεία αὐτοῦ, ὑπὸ μηδενὸς πλεόν ἐπαπειλουμένη κινδύνου, ὡρῶν μόνον καὶ φροντίδων ἔχρῃζεν.

Ὁ ἰατρός Βεράκ, θυμώζων τὴν λαμπρὰν ἐπιτυχίαν, ἔσπευσεν ἵνα συγχαρῆ τῷ νεαρῷ συναδέλφῳ αὐτοῦ.

— Ἐχετε πρὸ ὑμῶν λαμπρὸν μέλλον, ἀγαπητὲ φίλε! τῷ εἶπεν εὐλικρινῶς.

Ἦδη ὁ Ἰωάννης οὐδὲν ἀντεῖπε πρὸς τὴν πρόγνωσιν ἀνέλκεθε δὲ καὶ πάλιν τὴν φύλαξιν τοῦ ἀσθενοῦς, ἀλλὰ μόνον μέχρι τῆς νυκτός, ἧτις καὶ ἔμελλε νὰ ἐπέλθῃ ὅσον οὕτω.

Τὸ μέλλον του! . . . φεῦ, εἶχεν ἤδη ἐγκαινίσει αὐτὸ ὁ νεαρὸς ἐπιστήμων ὁ ἄρτι κτενεγθεὶς ὑπ' αὐτοῦ θρίαμβος κατὰ τοῦ θανάτου, ἐν τῷ ὁποίῳ ὅμως, ὡς πρῶτος αὐτὸς ὡμολόγησε, μόνον ἵνα υποδοθῆσθαι καὶ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐνέργειαν τῆς φύσεως κατάρθωσεν, οὐδὲν δὲ ἔπραξε πλέον τούτου, ἐπέτρεψεν αὐτῷ ἐν ἀντεπεξέλθῃ νικηφόρως κατὰ τῆς διαγνώσεως τεσσάρων διασῆμων ἰατρῶν. Καὶ ἦτο μὲν ἡ ἐπιτυχία αὕτη δικαία ἱκανοποίησις τῆς ἠθικῆς ὑπερηφανίας αὐτοῦ· ἀλλ' ἱκανοποίησιν ἔσχεν οὐχ ἤττον καὶ ἡ ψυχὴ: τὸ παιδίον τοῦτο εἰς ὃ ἐπεδαψίλευσε τοὺς καρπούς τῆς ἐπιστήμης καὶ τὴν ἀρσίσωσιν αὐτοῦ, ἦτο ὁ ἀδελφὸς τῆς Λίνας, τῆς γυναικὸς ἣν ἐπὶ πέντε ἤδη ἔτη σιγηλῶς ἠγάπα· ἀλλὰ μόνη αὕτη ἠγνόει μέχρι τοῦδε πόσον ἐκείνος συνεμερίτατο τοὺς φόβους καὶ τὰς ἀγωνίας, τὰς ἐπιμόνους προσπαθείας, ἅς κατέβαλεν ἐν τῇ κατὰ τῆς νόσου πᾶλιν, καὶ τὴν ἐκπληκτικὴν τῆς βουλήσεως καὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ ἰσχύιν, δι' ἧς ἠδυνήθη ἵνα καταβάλλῃ τὸν θάνατον· ἐπήρατο δὲ αὐτῷ ἡ ἰδέα ὅτι καθ' ἣν ἡμέραν οἱ οἰκίῳι θὰ ὠμίλουσιν αὐτῇ περὶ τῶν ὀρειλομένων ἀντιμισθίων, οὗτος δὲν θὰ ἠδύνωτο νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τῆς καρδίας τῆς ἀδελφῆς τὸ ἀντίτιμον τῆς μερίδος τῆς ἑαυτοῦ καρδίας, ἣν ἐσπατάλησε χάριν τοῦ ἀποθνήσκοντος ἀδελφοῦ.

— Ἀδιόφορον! εἶπε καθ' ἑαυτὸν· μήτοι ὁ ἐκ θυ-

σίων διατρεφόμενος ἔρως δὲν εἶναι ὁ ὑψηλότετος; τέως ἐν ταῖς νεανικαῖς ὄνειροπολίαις μου ἐπέζητουν περιστάσιν τινα, ἐπίσημόν τινα εὐκαιρίαν, ἧτις θὰ μοὶ ἐπέτρεπε νὰ δικαιώσω πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτῆς «ἐκείνον, ὅστις δὲν ἐγένετο στρατιώτης ἢ ναυτικός», νὰ τῇ ἐκφράσω τὸν ἔρωτά μου σιωπηλῶς· ἤδη ἡ εὐκαιρία αὕτη μοὶ παρυσίασθη, ὅποιαισδήποτε δὲ κἄν τύχῃ ἐκτιμήσεως, ἐγὼ ἐπωφελήθην αὐτῆς!

Περὶ τὴν ὕδρην ὄραν τῆς ἐσπέρας ἡ κ. Βέρλεϋ εἰσῆλθεν ἀκροποδητή.

— Κύριε Ἰωάννη, τῷ εἶπε· ἐσκέφθην ὅτι ἡ ὑπερβολικὴ κόπωση ἔχει ἀνάγκην ἀναπληρώσεως τῶν δυνάμεων· ἠτοίμασα λοιπὸν δεῖπνον κατὰ τὴν ἰδικὴν μακρὰν ὄραξιν, ἢ ὅποια ἐλπίζω ὅτι δὲν θ' ἀπαρέσῃ καὶ εἰς ὑμᾶς· παρέθεσα δηλαδὴ ἰνδικὰ φαγητὰ καὶ ἐπιδόρπια· ἐπιθυμεῖτε ν' ἀποδεχθῆτε;

— Εὐχαρίστως, κυρία· ἀπεκρίνατο ὁ νεαρὸς ἀνὴρ.

Κατῆλθον τότε εἰς τὸ ἐστιατόριον, τοῦ ὁποίου ἡ γυνὴ ἀνατολικὴ διασκευὴ ἀνεμίμνησκε πιστῶς τὰς Ἰνδίας διὰ τῶν πολυχρῶν μεταξίνων καὶ μαλλίνων ταπήτων, τῶν καλαμίνων ψιφῶν, τῶν διπλῶν ἐξ ἐζωγραφημένου διοπτηρίου λίθου θυρίδων, τῶν δορῶν τίγρειων ἐκ Βουνδακκούνδης, καὶ αὐτοῦ τοῦ λινοῦ περικαλύμματος τῶν τείχων, ὅπερ προσηλοῦτο εἰς τὸ κέντρον τῆς ὄραφῆς.

Ἵπερβαίνων τὸν οὐδὸν ὁ Ἰωάννης, εἰς τοῦ ὁποίου τὸν βραχίονα ἠρέιδετο ἡ κ. Βέρλεϋ, ἐποίησε κίνημα ὀπισθοδρομήσεως, πρὸ αὐτοῦ ἐν τιμῇ τῶν γωνιῶν τῆς αἰθούσης ἀπλῶς καταυγαζομένη ὑπὸ τῆς εὐρεγγοῦς τῶν πολυελαίων λάμπωσιν, ἐβενουργῆς ὑποβάθρα συνεκράτει ἐλασιογραφίαν, μονονουχί βλέπουσταν καὶ λαλοῦσταν, θυμώσιον καλλιτέχνημα τοῦ μεγάλου Βωδρῦ.

— Ἀναγνωρίζετε τὴν μαθήτριν σας, δὲν ἔχει οὕτως; εἶπε μειδιῶσα ἡ κ. Βέρλεϋ.

— Ναι, ἀπήντησεν ἀπλῶς ὁ νεαρὸς ἀνὴρ.

(Ἀκολουθεῖ).

(Μετὰφρασις Κ. Α. Π.).

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ.—Ρετσίνας εἰς δραματικὸς ἀγῶν ἐν Πειραιεῖ.—ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΗΣΙΩΝ.—Θαῦς, λυρικὴ κωμῆδία εἰς πρᾶξις ἐπεις, ἔπη τοῦ κ. Louis Gall t, μέλος τοῦ κ. J. Massenet.—ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ὁ δήμαρχος Πειραιῶν κ. Θεόδωρος Ρετσίνας, πρὸς μνήμην τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Γεωργίου προεκίρυσεν δι' ἐπιτροπῆς ἐπὶ τούτῳ ὑπ' αὐτοῦ καταρτισθείσης ἐκ τῶν κ.κ. Παύλου Ἰωάννου, Χρ. Γιαννοπούλου, Ἰακ. Δραγάτη καὶ Γ. Λαζαρίμου δραματικὸν ἀγῶνα πρὸς ποίωσιν τραγωδίας, διδαχθσομένης τὸ πρῶτον ἐν

τῷ δημοτικῷ θεάτρῳ οὐ προΐσταται δῆμον. Κατὰ τὴν προκήρυξιν τοῦ ἀγῶνος, φέρουσαν ἡμερομηνίαν 1ης μαρτίου, ἢ ὑπόθεσις τῆς τραγωδίας δεόν νὰ ληθῆ ἕκ τοῦ ἱστορικοῦ βίου τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, τὰ δὲ χειρόγραφα, οὐδέποτε οὐδεμιᾶς δημοσιεύσεως τυχόντα, νὰ παραδοθῶσι τῷ προέδρῳ τῆς ἀνωτέρω ἀναγραφείσης ἐπιτροπῆς μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς 31 ἰουλίου. Ὁ ποιητὴς τοῦ ἀρίστου κριθομένου ἔργου ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐν καιρῷ τῷ δέοντι ἐκλεχθσομένης θὰ λάβῃ διὰ χειρὸς μὲν τοῦ ἀγωνοθέτου χιλίοδραχμον γέρας, διὰ τοῦ προέδρου δὲ τῆς ἐπιτροπῆς στέφανον ἕκ δάφνης, ἢ δὲ κρίσις τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς ἀναγνωθῆσεται δημοσίᾳ καθ' ὁρισθσομένην ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς νοεμβρίου ἡμέραν.

Τοιοῦτοι οἱ ὄροι τῆς προκηρῦξεως τοῦ ἀγῶνος. Περὶ τῶν τέως ἐν Ἑλλάδι γενομένων δραματικῶν ἀγῶνων καὶ ἄλλοτε ὑπεδείξαμεν τὴν ταπεινὴν ἡμῶν γνώμην καὶ τὸν ἐλάχιστον ἡμῶν ἐνθουσιασμὸν ὑπὲρ αὐτῶν, αὐτοὶ δὲ οἱ ὄροι τοῦ νῦν ἀγῶνος ἐπίσης ἐπιβάλλουσιν ἡμῖν ἐπιφύλαξιν περὶ τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς προκηρῦξεως ἐγένοντο ἐν Ἀθήναις πρὸ τῆς δημοσιεύσεως μάλιστα αὐτῆς, ἐξ οὗ καὶ ζήτημα γλωσσικὸν αὐτῆς προῦλθε, διαφημισθέντος ὅτι ὄρος τοῦ ἀγῶνος ἀπαιτεῖ τὴν γλῶσσαν τῶν ὑποβληθσομένων τραγωδιῶν καθ' ἄρθρον. Οἱ ὁπαδοὶ μάλιστα τῆς παρ' αὐτῶν κληθείσης δημόδους ἐκτενῶς συνηγόρησαν ὑπὲρ τῆς κρατήσεως τῆς εὐνοουμένης αὐτῶν διαλέκτου ἐν τῇ τεχνισσομένη τραγωδίᾳ. Ἡ προκήρυξις οὐδὲν λέγει περὶ γλώσσας, ἀποφυγοῦσα τὸ ἀκανθῶδες τοῦτο ζήτημα περὶ τῆς προσκοιούσης ἐν τῷ θεάτρῳ γλώσσας, ζήτημα, ὅπερ καὶ ἐν ἄλλαις χώραις, ἐνθα τὸ θέατρον προηγμένον ὑπάρχει, πολλακίς ἐγεννήθη. Ἀλλὰ μὴ νομίσωσιν οἱ φίλοι τῆς δημόδους γλώσσας ὁπαδοὶ καὶ κήρυκες, οἱ κυμβάλους καὶ ἀλαλαγοῖς τὴν Ἰερὴν τῆς γραφομένης καὶ ἀνεπτυγμένης γλώσσας κυριεύσαι βουλόμενοι, ἀγνοοῦντες ὅτι ἐν τῷ νῦν αἰῶνι θαύματα οὐδαμοῦ συντελοῦνται, ὅτι καὶ ἐκεῖ προῦκετο περὶ δημόδους ἢ μὴ δημόδους. Πολλοὺ γε καὶ δεῖ. Ἐκεῖ προῦκετο περὶ τῆς κρείττονος γλώσσας ὑπὸ τεχνικὴν ἐποψίν, ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς καλλιτεχνίας, τῆς ἀπαιτούσης καὶ ἐν αὐτῇ τὸ καλὸν καὶ τὴν ἁρμονίαν, λογιζομένου μάλιστα καὶ τοῦδε: ὅτι τὸ θέατρον δεόν νὰ ὑπάρχῃ καὶ μορφωτήριον τῆς γλώσσας οὐχὶ ὀλετήριον αὐτῆς, ὡς οἱ τῆς δημόδους ὑπέρμαχοι ἀξιοῦσιν, ὡς φαίνεται. Ἄς καταλίπωσι τὴν τέχνην νὰ ὀρίσῃ τὰ ἑαυτῆς, διότι ἢ γλῶσσα τοῦ θεάτρου εἶνε ζήτημα τέχνης καὶ οὐχὶ φιλολογικὸν μόνον.

Ἐπὶ τῆς προκηρῦξεως δ' ἐπιανερχόμενοι δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ παρατηρήσωμεν ὅτι καὶ ὁ προβάλλων ἀγὼν οὗτος τὸ ὑψηλότερον εἶδος τῆς δραματικῆς ποιήσεως, τὴν τραγωδίαν ζητεῖ, τὴν τραγωδίαν, ἥτις ἀμιγῆς καὶ καθαρὰ ὄλως ἐξέλειπε νῦν ἐκ τῆς Εὐρώπης, καὶ τούτου ἕνεκα κλασικαὶ μόναι τραγωδίαι ἐν τοῖς διαφόροις θεάτροις αὐτῆς διδάσκονται. Τίνος ἕνεκα τὸ κυρίως λεγόμενον δρᾶμα, ἢ ἡ σοβαρὰ κωμῶδια, ὄλως παρορῶνται, τοῦ νεωτέρου μάλιστα θεάτρου περὶ τοιαῦτα στρεφόμενου ἔργα; Ἔργα ὡς ἡ Denise, ἡ Etrangère, ὁ Demi-Monde, ὁ Fils Naturel τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ, ἡ Adrienne Lecouvreur τῶν Scribe καὶ Legouvé, ὁ Maître de Forges τοῦ Ohnet,

ὁ Monde où l'on s'ennuie τοῦ Pailleron καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καθαρῶς ἑλληνικὰ τὴν ὑπόθεσιν, θὰ ἦσαν ἀπόβλητα; Ἐκτὸς ἐξ ἀρχῆς ζητοῦμεν τὸ τέλειον, τὸ ὑψηλὸν, καὶ πρὸς παρασκευὴν τούτου ἐλάχιστον παρέχομεν χρόνον, διότι ἀληθῶς ὁ χρόνος ὁ τασσομένος πρὸς ποίησιν τῆς τραγωδίας, μέχρι τέλους ἰουλίου, εἶνε βραχύτατος, ἀμφισβῆλλον δὲ ἂν καὶ αὐτὸς ὁ Δουμᾶς υἱός, ὅστις ἐν ἱ ἐτη ὑπὸσχέται ἦδη τὸν Chemin des Thèbes καὶ οὐπω ἔδωκεν αὐτόν, κατερχόμενος εἰς τὸν ἀγῶνα θὰ ἠδύνατο ἐν τοσοῦτῳ χρόνῳ νὰ παρουσιάσῃ ἔργον τι, ἔστω καὶ κωμῶδιαν. Ἡδύνατο νομίζομεν νὰ ὀρισθῆ τοῦλάχιστον χρόνος ἐνὸς ἔτους τοῖς διαγωνισθσομένοις. Οὐδεὶς λόγος σοβαρὸς ἐπέβαλλε τοσαύτην σπουδήν.

* *

Ἐν τῷ Μεγ. Μελοδράματι Παρισίων, ἢ ἐν τῇ Ἑθνικῇ τῆς μουσικῆς Ἀκαδημίᾳ, ὡς ἀποκαλεῖται τοῦτο ὑπὸ τῶν Γάλλων, ἐξετελέσθη ἄριτ ἡ Θαῖς (Thais), κωμῶδια λυρικὴ εἰς πράξεις τρεῖς καὶ ἐξ εἰκόνες, ἢς τὰ μὲν ἔπη ἀνήκουσι τῷ Louis Gallet, κατὰ τὴν μυθιστορίαν τοῦ Anatole France, τὸ δὲ μέλος τῷ διαπρεπεῖ μελοποιῷ J. Massenet.

Θαῖς, ἢ ὄνομα οὐδαμῶς ἀγνωστον ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀρχαιότητι, κωμῶδια δὲ τις τοῦ Μενάνδρου ἐπὶ κεφαλῆς ἔφερον αὐτό, παρίσταται, καθ' ὅς τὸ θέατρον ἀπῆται παραλλαγὰς ἐκ τῆς μυθιστορίας τοῦ Anatole France. Ὑποκρίτρια ἐνθουσιωδῶς χειροκροτούμενη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἦν ἀποφασίζει νὰ σώσῃ καὶ μεταγάγῃ εἰς ἕτερον βίον, τὸν βίον τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος τῆς πίστews, κατορθοῖ δὲ τοῦτο ὁ Ἀθηναῖος κοινοδιότης. Ἡ Θαῖς κλείεται ἐν μοναστηρίῳ, ὁ Ἀθηναῖος ἀπέρχεται εἰς τὸ κοινὸβιον αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπανέρχεται μετὰ μικρὸν παρὰ τῇ Θαῖδι, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ λησμονήσῃ αὐτήν, καὶ εὐρίσκει ἐπιθανάτιον. Ὁμολογεῖ μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου τὸν ἔρωτα αὐτοῦ πρὸς αὐτὴν λέγων «Je l'aime! Ne meurs pas! Ecoute, ma Thais». Ἀλλ' ἐκεῖνη ἐκπνέει, ἐπικαλούμενη τὴν συγχώρησιν τοῦ Ὑψίστου.

Τοῦ μέλους πολλὰ μέρη ὑπερεπληνέθησαν, ἐν δὲ τῇ ἐκτελέσει ἀνεδείχθη ἢ ἔχουσα τὸ σχῆμα τῆς Θαῖδος πλαστικοῦ κάλλους δεσποινῆς Sanderson ἢ τὴν Φρύνην διαπλάσασα ἐν τῷ Κωμικῷ-Μελοδράματι πρὸ μνηῶν καὶ ἐπὶ τούτῳ πρὸς διάπλασιν τῆς Θαῖδος ἐν τῷ Μελοδράματι προσληφθεῖσα. Τὸ ἔργον θὰ ἐπαναληθῆ πολλακίς. Ταῦτα περὶ αὐτοῦ ἐν συντόμῳ.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Ὁ Ἀλεξάνδρος Δουμᾶς υἱός, ὅστις καθὰ ἀγγέλλεται ἀπεπεράτωσι τέλος τὸ νέον αὐτοῦ ἔργον Chemin des Thèbes, προτίθεται προσεχῶς νὰ δημοσιεύσῃ διάφορα δραματικὰ αὐτοῦ ἔργα, ὧν δὲν ἐγένετο ὁ μόνος συγγραφεύς. Τῆς συλλογῆς ταύτης ἐδημοσίευσεν ἤδη τὸν πρόλογον.

— Ὁ Verdi ὁ ἀπέληθ προσεχῶς εἰς Παρίσιους, ὅπως παραστή ἐν ταῖς δοκιμαῖς τοῦ Falstaff, δοθησομένου ἐν τῷ Κωμικῷ-Μελοδράματι. Τὸν ἔξογον μελοποιῶν θὰ συνοδεύσῃ καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

Ὁ ὁμοτίμος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ